

Oszacowanie wartości wskaźników rezultatu długoterminowego Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020 – druga edycja

RAPORT KOŃCOWY

Czerwiec 2022

Wykonawca:

ASM - Centrum Badań i Analiz Rynku Sp. z o.o.

Opracowanie raportu:

Ewelina Dąbrowska-Nowak

Malwina Pietrzyk

Ewelina Baryła-Zapała

Aneta Gierowska

Łukasz Groblewski

Zamawiający:

Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego

ul. Okopowa 21/27

80-810 Gdańsk

ISBN 978-83-66506-59-6

Spis treści

Wykaz skrótów	2
STRESZCZENIE	3
SUMMARY	5
1.1 Kontekst badania	7
1.2 Zakres badania	8
1.3 Cele badania i strategia badawcza	10
1.4 Obszary badawcze oraz sposób szacowania wartości wskaźników	13
1.4.1 Zagadnienia problemowe	13
1.4.2 Strategia szacowania wartości wskaźników długoterminowych EFS	14
1.5 Techniki badawcze i dobór próby	16
II PREZENTACJA WYNIKÓW BADAŃ	23
2.1 Badanie uczestników projektów EFS	23
2.1.1 Ogólna charakterystyka osób objętych badaniem	23
2.1.2 Szacowana wartość wskaźnika rezultatu długoterminowego EFS	27
2.1.3 Zmiany w sytuacji na rynku pracy badanych – dane ogólne	37
2.1.4 Zmiany w sytuacji na rynku pracy badanych – dane szczegółowe	44
2.1.5 Trafność wsparcia	62
2.1.6 Trwałość wsparcia	71
2.2 Badanie beneficjentów wsparcia miejsc opieki nad dziećmi w wieku do lat 3	74
2.2.1 Szacowana wartość wskaźnika długoterminowego EFS	74
III WNIOSKI I REKOMENDACJE	77
BIBLIOGRAFIA	78
IV ANEKS	79
4.1 Narzędzia badawcze	79
4.2 Spis tabel i wykresów	88

Wykaz skrótów

CADAS	jednorodne teleinformatyczne środowisko pracy klasy ang. Manufacturer Execution System przeznaczony do precyzyjnej koordynacji działań w zróżnicowanych technologiach gromadzenia danych sondażowych
CATI	wywiady telefoniczne wspomagane komputerowo (ang. Computer-Assisted Telephone Interview)
CAWI	komputerowo wspierane wywiady przy pomocy strony www (ang. Computer-Assisted Web Interview)
EFRR	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego
EFS	Europejski Fundusz Społeczny
IZ	Instytucja Zarządzająca
KPO	Krajowe Programy Operacyjne
OPZ	Opis Przedmiotu Zamówienia
PI	Priorytet Inwestycyjny
PKJPA	Program Kontroli Jakości Pracy Ankieterów
pp.	punkt procentowy
RPO	Regionalne Programy Operacyjne
RPO WP	Regionalny Program Operacyjny Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020
SL2014	Centralny System Teleinformatyczny SL2014
SzOOP	Szczegółowy Opis Osi Priorytetowych
TIK	Technologie informacyjno-komunikacyjne
UP	Umowa Partnerstwa
WLWK	Wspólna Lista Wskaźników Kluczowych

STRESZCZENIE

W niniejszym raporcie przedstawione zostały wyniki badania ewaluacyjnego, którego celem był pomiar wartości wybranych wskaźników rezultatu długoterminowego Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS) w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020 (RPO WP). W przypadku wskaźnika: Uczestnicy znajdujący się w lepszej sytuacji na rynku pracy sześć miesięcy po opuszczeniu Programu, który dotyczy wszystkich priorytetów inwestycyjnych (PI) współfinansowanych z EFS, pomiar został przeprowadzony po raz drugi (pierwsza edycja badania została zrealizowana w 2019 r.).

Wskaźnik: Liczba utworzonych miejsc opieki nad dziećmi w wieku do lat 3, które funkcjonują 2 lata po uzyskaniu dofinansowania ze środków EFS (PI 8iv) był mierzony po raz pierwszy.

Oszacowanie wartości wskaźnika: Uczestnicy znajdujący się w lepszej sytuacji na rynku pracy sześć miesięcy po opuszczeniu Programu zostało zrealizowane na reprezentatywnej próbie badawczej pod względem płci i PI. Przeprowadzono łącznie 3 181 wywiadów techniką CATI (wśród uczestników projektów, którzy zakończyli udział w projektach RPO WP od 1 lipca 2018 r. do 31 grudnia 2020 r.). Analizą objęte zostały osoby, które w chwili przystąpienia do projektu miały status osoby pracującej. Błąd szacowania wyniósł 2% dla ogółu badanych, w tym 2% w przypadku kobiet i 3% – mężczyzn.

Wartość ww. wskaźnika brutto (dotyczącego obiektywnych zmian) dla wszystkich PI w ramach EFS objętych ewaluacją wyniosła 22,5%. Kobiety i mężczyźni w zbliżonym stopniu poprawiali swoją sytuację na rynku pracy (kobiety – 22,9%, mężczyźni – 21,9%).

Jego wartość różniła się jednak w zależności od PI. Najwyższą wartość uzyskano dla PI 8iii (aż 60%, ale należy pamiętać, że liczebność próby w ramach tego PI była bardzo niska) oraz PI 8v (43,3%), najniższą zaś dla PI 8i (6,2% – niska wartość to konsekwencja dedykowanego wsparcia dla osób dotkniętych ekonomicznymi skutkami pandemii COVID-19, przede wszystkim osób prowadzących działalność gospodarczą).

Im starsze były osoby, tym rzadziej dochodziło do poprawy ich sytuacji na rynku pracy 6 miesięcy po zakończeniu udziału w projekcie. W przypadku osób najmłodszych, tj. do 25 lat, wartość wskaźnika wynosiła aż 50,3%, podczas gdy wśród osób powyżej 55 roku życia już tylko 8,4%. Swoją sytuację na rynku pracy częściej od innych poprawiały osoby posiadające wykształcenie średnie ogólne (28%). Ponadto pozytywnie należy ocenić to, że niepełnosprawność nie wpływała negatywnie na sytuację na rynku pracy osób z niepełnosprawnościami, które w równym stopniu jak pozostali uczestnicy wsparcia EFS ją poprawiły. Nie zaobserwowano również różnic w wartości wskaźnika ze względu na miejsce zamieszkania uczestników projektów EFS (obszary wiejskie a miejskie – odpowiednio 22,3% i 22,6%). Nieznacznie wyższą wartość wskaźnik osiągnął w podregionie słupskim (27,2%) niż w pozostałych (od 19% do 24,2%).

Wartość ww. wskaźnika netto (dotyczącego subiektywnej oceny badanych) wyniosła 26%, przy czym przeprowadzone szacunki nie pozwoliły na analizę wyników na poziomie poszczególnych PI (zbyt niska liczebność w warstwach).

Badanie ankietowe wykazało, że z niepewnego do pewnego zatrudnienia przeszło ogółem 6,5% respondentów. Ten relatywnie niski odsetek wynika z faktu, iż w momencie przystąpienia do projektów większość badanych posiadała już najkorzystniejszą formę zatrudnienia, tj. umowę o pracę na czas nieokreślony (72,8%). Z niepewnego do pełnego zatrudnienia przeszło natomiast 1,7% badanych, a najczęściej byli to odbiorcy wsparcia w ramach PI 8v. Prawie co dziesiąty ankietowany zmienił pracę lub stanowisko na wyższe, bądź wymagające wyższych kompetencji (wiążące się z większą odpowiedzialnością). 13,7% badanych uzyskało awans. W największym stopniu dotyczyło to osób młodych (do 34 roku życia) – około 28%, a najmniejszym osób starszych (w wieku 55 lat i więcej) – jedynie 5%.

Prawie wszyscy uczestnicy wywiadów stwierdzili, że ich sytuacja 12 miesięcy po zakończeniu projektu nie uległa zmianie na gorsze, przy czym najczęściej wskazywano na utrzymanie się dotychczasowej sytuacji na rynku pracy.

Badanie na potrzeby oszacowania wskaźnika: Liczba utworzonych miejsc opieki nad dziećmi w wieku do lat 3, które funkcjonują 2 lata po uzyskaniu dofinansowania ze środków EFS zostało przeprowadzone wśród beneficjentów za pomocą ankiety CAWI. Dotyczyło ono 12 projektów zakończonych do 30 czerwca 2019 r. w ramach Działania 5.3 RPO WP.

W przedsięwzięciach tych utworzono łącznie 308 miejsc w placówkach żłobkowych. Wyniki ewaluacji pokazują, iż 2 lata po zakończeniu projektów (finansowania) funkcjonowało 239 miejsc w tych podmiotach, co oznacza, że trwałość interwencji wyniosła 77,6% i była wyższa niż zostało to założone w Programie (60%). Na obszarze metropolitalnym utworzono aż 227 takich miejsc, ale jednocześnie tam właśnie zostały zlikwidowane wszystkie (69) miejsc w badanych projektach. Częściej do ograniczania miejsc żłobkowych dochodziło w miastach niż na obszarach wiejskich (odpowiednio 60 i 9 miejsc). Na terenach wiejskich utworzono 168 miejsc żłobkowych w analizowanych przedsięwzięciach, co należy uznać za zjawisko pozytywne.

W badaniu została sformułowana jedna rekomendacja odnosząca się do potrzeby kontynuowania w przyszłej perspektywie działań, w szczególności kursów, szkoleń, doradztwa zawodowego oraz innych działań, mających na celu podniesienie (w sposób bezpośredni) kompetencji uczestników.

SUMMARY

This report presents the results of the evaluation research in terms of measuring the value of selected long-term result indicators for 6,7 and 8 Priority Axes of the Regional Operational Program Pomorskie 2014-2020. As for the index Participants in a better situation on the labor market, six months after leaving the Program, which concerns all investment priorities (PI) co-financed from the ESF, the measurement was carried out for the second time (the first edition of the survey was carried out in 2019). AS for the second index-*The number of created childcare places up to 3 years of age, which operate 2 years after receiving funding from the European Social Fund (Investment Priority 8iv)*, was measured for the first time.

Indicator value estimation: Participants with a better situation on the labor market six months after leaving the Program was carried out on a group representative in terms of gender and IP (investment priorities).

A total of 3,181 interviews using the CATI technique were carried out (among project participants who completed participation in the Pomorskie ROP projects from July 1, 2018 to December 31, 2020). The analysis covered people who at the time of joining the project had the status of a working person. The estimation error was 2% for all respondents (the entire research sample; 2% for women and 3% for men).

The value of the gross indicator (related to objective changes) for all ESF IP under the evaluation was 22.5%. Women and men improved their situation on the labor market to a similar extent (women - 22.9%, men - 21.9%). Its value, however, differed depending on the IP. The highest value was obtained for PI 8iii (60%, but it should be noted that the sample size in this IP was very low) and 8v (43,3%), and the lowest for PI 8i (6.2% - low value is a consequence of dedicated support for people affected by the economic effects of the COVID-19 pandemic, mainly people running a business).

The older the people were, the less frequently their situation on the labor market improved 6 months after the end of the project. The value of the indicator for the youngest people, up to 25 years old, was as high as 50.3%; for people over 55, only 8.4%. People with general secondary education (28%) improved their situation on the labor market more often than others. Moreover, it should be positively assessed that the disability did not have a negative impact on the labor market situation of people with disabilities, which improved to the same extent as other participants of ESF support. There were also no differences in the value of the indicator with regard to the place of residence of ESF project participants (rural and urban areas - 22.3% and 22.6%, respectively). The indicator achieved a slightly higher value in the Słupski subregion (27.2%) than in the other subregions (from 19% to 24.2%).

The value of the net index (related to the subjective assessment of the respondents) reached the level of 26%, but the estimates made did not allow for the analysis of the results at the level of individual PI (too low number in the strata).

The survey showed that a total of 6.5% of the respondents went from precarious to stable employment. This relatively low percentage results from the fact that at the time of joining the respondents already had the most advantageous form of employment, i.e. an employment contract for an indefinite period (72,8%). On the other hand, 1.7% of respondents went from under-employment to full employment, most often they obtained support under IP 8v. Almost every tenth respondent changed his job or position to a higher one, or one requiring higher competences (associated with greater responsibility). 13.7% of the respondents were promoted. This was the case mostly for young people (up to 34 years of age) - about 28%, and the smallest for older people (55 years of age and more) - only 5%.

Almost all interviewees stated that their situation, 12 months after the end of the project, had not changed for the worse, and the most frequently mentioned situation was the maintenance of the current situation on the labor market. The survey for the purposes of estimating the indicator: The number of created childcare places up to 3 years of age, which operate 2 years after receiving ESF funding, was carried out among the beneficiaries using the CAWI survey. It concerned 12 projects completed by June 30, 2019 under Measure 5.3 of the Pomorskie ROP. As a result of these undertakings, a total of 308 places were created in nursery institutions. The evaluation results show that 2 years after the completion of the projects (financing), there were 239 places in these entities, which means that the durability of the intervention amounted to 77.6% and was higher than assumed in the Program (60%). As many as 227 such places¹⁸⁴ were created in the metropolitan area, but at the same time all (69) places in the studied projects were liquidated there. The reduction of nursery places was more frequent in cities than in rural areas (respectively 60 and 92 years after receiving support - places). 168 nursery places were created in the analyzed projects in rural areas, which should be considered a positive phenomenon.

The study formulated one recommendation referring to the need to continue activities in the future, in particular courses, training, career counseling and other activities aimed at increasing (directly) the competences of the participants.

I METODYKA BADANIA

1.1 Kontekst badania

W celu zapewnienia jednolitych zasad w zakresie monitorowania postępu rzeczowego w ramach krajowych i regionalnych programów na lata 2014-2020, niezbędnych do monitorowania efektów polityki spójności na poziomie Umowy Partnerstwa 2014-2020 zostały przygotowane Wytyczne w zakresie monitorowania postępu rzeczowego realizacji programów operacyjnych na lata 2014-2020.

Wytyczne obejmują założenia dotyczące systemu wskaźników oraz:

- Wspólną Listę Wskaźników Kluczowych (WLWK) 2014-2020 dla Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR)/Funduszu Spójności oraz Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS),
- wzór dokumentów dot. metodologii szacowania wartości docelowych wskaźników Krajowych Programów Operacyjnych (KPO)/Regionalnych Programów Operacyjnych (RPO) – informacje na temat ustanowienia ram wykonania oraz informacje na temat pozostałych wskaźników KPO/RPO,
- wzór metryki wskaźnika kluczowego,
- opis sposobu pomiaru wskaźników rezultatu długoterminowego EFS w badaniach ewaluacyjnych,
- zakres danych nt. uczestników projektów współfinansowanych z EFS gromadzonych w centralnym systemie teleinformatycznym SL 2014.

WLWK zawiera wspólne wskaźniki produktu i rezultatu wskazane przez Komisję Europejską oraz inne wskaźniki kluczowe określone na poziomie krajowym. W celu zapewnienia pełnej i rzetelnej informacji na temat efektów wsparcia na poziomie Umowy Partnerstwa 2014-2020 wybór wskaźników z WLWK jest obowiązkowy i musi być adekwatny do zakresu oraz celu realizowanych projektów. Instytucja Zarządzająca (IZ), określa cel KPO/RPO, cele szczegółowe, oczekiwane rezultaty kwantyfikujące cele szczegółowe oraz wskaźniki dla przedsięwzięć objętych wsparciem w ramach priorytetów inwestycyjnych.

Na potrzeby monitorowania postępu rzeczowego, IZ określa wskaźniki produktu oraz wskaźniki rezultatu EFS (bezpośredniego) i EFRR. Stosuje się też wskaźniki rezultatu długoterminowego EFS. Zatem, o ile monitorowanie postępów w realizacji wskaźników z WLWK oparte jest o dane zagregowane z poziomu projektów, pozyskiwane z centralnego systemu teleinformatycznego SL 2014, to wartości wskaźników dotyczące rezultatów długoterminowych EFS wykazywane są na podstawie badań ewaluacyjnych.

Wskaźniki rezultatu długoterminowego EFS dotyczą efektów wsparcia osiągniętych w dłuższym okresie od zakończenia wsparcia programu. Badania służące oszacowaniu wartości wskaźników mierzonych na poziomie RPO oraz KPO (Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020) należy przeprowadzać zgodnie z zasadami określonymi w Załączniku nr 6 do ww. wytycznych. Próba, przy pomocy której szacowane są wartości wskaźników rezultatu długoterminowego EFS, powinna być reprezentatywna na poziomie danego PI oraz płci. Informacje o uczestnikach gromadzone w centralnym systemie teleinformatycznym SL 2014 są źródłem danych kontaktowych niezbędnych do przeprowadzenia badań ewaluacyjnych lub też stanowią podstawę do analizy danych administracyjnych.

1.2 Zakres badania

Zakres przedmiotowy niniejszej usługi polegał na oszacowaniu wartości dwóch wskaźników rezultatu długoterminowego EFS w Regionalnym Programie Operacyjnym Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020 (RPO WP) oraz analizie uzyskanych wyników.

Przeprowadzenie badania ewaluacyjnego dotyczącego oszacowania tych wskaźników wynika z Planu Ewaluacji RPO WP. W przypadku wskaźnika: Uczestnicy znajdujący się w lepszej sytuacji na rynku pracy sześć miesięcy po opuszczeniu Programu, który dotyczy wszystkich priorytetów inwestycyjnych (PI) współfinansowanych z EFS pomiar został przeprowadzony po raz drugi (pierwsza edycja badania została zrealizowana w 2019 r.). Wskaźnik: Liczba utworzonych miejsc opieki nad dziećmi w wieku do lat 3, które funkcjonują 2 lata po uzyskaniu dofinansowania ze środków EFS (PI 8iv) był mierzony po raz pierwszy.

Oszacowane wartości wskaźników oraz wnioski płynące z tego badania zostały wykorzystane na potrzeby przygotowania sprawozdania rocznego z wdrażania RPO WP. **W niniejszym badaniu dla tych wskaźników brane były pod uwagę następujące PI (zobacz tabela 1 i 2)¹:**

Tabela 1 Priorytety inwestycyjne RPO WP brane pod uwagę w drugim pomiarze wartości wskaźnika rezultatu długoterminowego EFS pn. Liczba osób znajdujących się w lepszej sytuacji na rynku pracy 6 miesięcy po opuszczeniu programu

Priorytet inwestycyjny	Objaśnienie
8i	Dostęp do zatrudnienia dla osób poszukujących pracy i osób biernych zawodowo, w tym długotrwale bezrobotnych oraz oddalonych od rynku pracy, także poprzez lokalne inicjatywy na rzecz zatrudnienia oraz wspieranie mobilności pracowników.
8iii	Praca na własny rachunek, przedsiębiorczość i tworzenie przedsiębiorstw, w tym innowacyjnych mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw.

¹ Na podstawie: Szczegółowy Opis Osi Priorytetowych Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020 (z dnia 4 czerwca 2020 roku).

Priorytet inwestycyjny	Objaśnienie
8v	Przystosowanie pracowników, przedsiębiorstw i przedsiębiorców do zmian.
8iv	Równość mężczyzn i kobiet we wszystkich dziedzinach, w tym dostęp do zatrudnienia, rozwój kariery, godzenie życia zawodowego i prywatnego oraz promowanie równości wynagrodzeń za taką samą pracę.
8vi	Aktywne i zdrowe starzenie się.
9i	Aktywna integracja, w szczególności w celu poprawy zatrudnialności.
9iv	Ułatwianie dostępu do niedrogich, trwałych oraz wysokiej jakości usług, w tym opieki zdrowotnej i usług socjalnych świadczonych w interesie ogólnym.
9v	Wspieranie gospodarki społecznej i przedsiębiorstw społecznych.
10i	Ograniczenie przedwczesnego kończenia nauki szkolnej oraz zapewnienie równego dostępu do dobrej jakości edukacji elementarnej, kształcenia podstawowego i ponadpodstawowego.
10iii	Wyrównywanie dostępu do uczenia się przez całe życie o charakterze formalnym, nieformalnym i pozaformalnym wszystkich grup wiekowych, poszerzenie wiedzy, podnoszenie umiejętności i kompetencji siły roboczej oraz promowanie elastycznych ścieżek kształcenia, w tym poprzez doradztwo zawodowe i potwierdzanie nabytych kompetencji.
10iv	Zwiększenie dopasowania systemów kształcenia i szkolenia do potrzeb rynku pracy.

Źródło: opracowanie własne, ASM – Centrum Badań i Analiz Rynku

Tabela 2 Priorytety inwestycyjne RPO WP brane pod uwagę w pierwszym pomiarze wartości wskaźnika rezultatu długoterminowego EFS pn. Liczba utworzonych miejsc opieki nad dziećmi w wieku do lat 3, które funkcjonują 2 lata po uzyskaniu dofinansowania ze środków EFS

Priorytet inwestycyjny	Objaśnienie
8iv	Równość mężczyzn i kobiet we wszystkich dziedzinach, w tym dostęp do zatrudnienia, rozwój kariery, godzenie życia zawodowego i prywatnego oraz promowanie równości wynagrodzeń za taką samą pracę.

Źródło: opracowanie własne, ASM – Centrum Badań i Analiz Rynku

Zakres podmiotowy badania

Badanie objęło swoim zakresem dwie grupy respondentów:

- 1) uczestników projektów RPO WP w ramach PI współfinansowanych z EFS, pracujący w momencie udzielania wsparcia;
- 2) beneficjentów w ramach Działania 5.3 RPO WP.

Zakres czasowy

Dla wskaźnika: Liczba osób znajdujących się w lepszej sytuacji na rynku pracy 6 miesięcy po opuszczeniu programu – na podstawie sytuacji osób pracujących, które zakończyły udział we wsparciu w okresie 01.07.2018 r. – 31.12.2020 r. Pomiar został przeprowadzony na reprezentatywnej próbie uczestników projektów, którzy łącznie:

1. byli uczestnikami projektów w ramach wybranych PI współfinansowanych z EFS i zakończyli udział we wsparciu w badanym okresie;
2. byli zatrudnieni w momencie rozpoczęcia udziału w projekcie;
3. w przypadku których upłynęło co najmniej 6 miesięcy od zakończenia udziału we wsparciu.

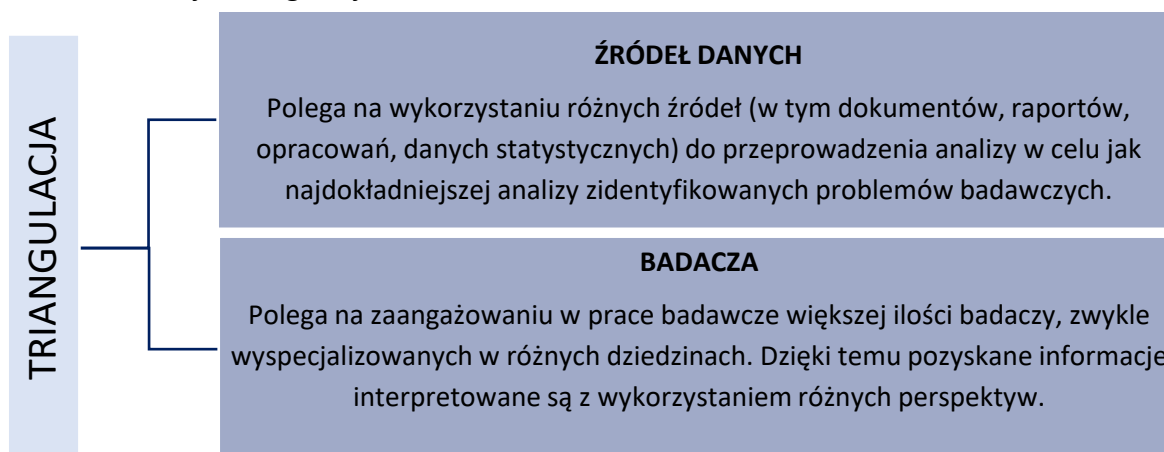
Dla wskaźnika: Liczba utworzonych miejsc opieki nad dziećmi w wieku do lat 3, które funkcjonują 2 lata po uzyskaniu dofinansowania ze środków EFS – datą graniczną, względem której był liczony okres dwóch lat, jest 30 czerwca 2019 r. (projekty zakończone do tego dnia).

Zakres terytorialny: województwo pomorskie.

1.3 Cele badania i strategia badawcza

W badaniu przyjęto strategię triangulacji, czyli łączenia metod i źródeł danych w celu uzyskania możliwie najpełniejszego obrazu badanej rzeczywistości. Podstawą wykorzystania triangulacji staje się przekonanie, że różne metody, a także źródła danych uzupełniają się wzajemnie, dzięki czemu uzyskuje się szerszą wiedzę o badanym zjawisku.

Schemat 1 Rodzaje triangulacji

Źródło: opracowanie własne, ASM – Centrum Badań i Analiz Rynku

Podstawowym celem badania był pomiar i analiza wartości wskaźników rezultatu długoterminowego EFS:

1. Uczestnicy znajdujący się w lepszej sytuacji na rynku pracy sześć miesięcy po opuszczeniu Programu – pomiar wskaźnika został oszacowany na poziomie poszczególnych PI, w tym w podziale na płeć oraz z uwzględnieniem osób w wieku powyżej 54 lat w momencie przystąpienia do projektu;
2. Liczba utworzonych miejsc opieki nad dziećmi w wieku do lat 3, które funkcjonują 2 lata po uzyskaniu dofinansowania ze środków EFS.

W badaniu zastosowane zostały następujące kryteria ewaluacyjne:

1. **Skuteczność:** rozumiana jako osiągnięcie celów wsparcia EFS zdefiniowanych w RPO WP;
2. **Użyteczność:** rozumiana jako przydatność wsparcia EFS do zaspokajania potrzeb mieszkańców regionu i poprawy ich sytuacji życiowej;
3. **Trafność:** rozumiana jako stopień dopasowania zakresu realizowanego wsparcia w stosunku do kluczowych problemów zidentyfikowanych w obszarze wdrażania interwencji EFS;
4. **Trwałość:** rozumiana jako utrzymanie się wpływu interwencji w dłuższej perspektywie czasowej.

Pomiar wskaźnika pn. Liczba osób znajdujących się w lepszej sytuacji na rynku pracy 6 miesięcy po opuszczeniu programu został oparty na danych pierwotnych gromadzonych bezpośrednio w trakcie kontaktu z uczestnikami projektów i weryfikacji ich sytuacji przed udziałem w projekcie oraz w okresie 6 miesięcy po jego zakończeniu. Porównanie sytuacji na rynku pracy uczestników na każdym z tych etapów umożliwiło oszacowanie wartości wskaźnika.

Zgodnie z definicją zawartą we WLWK (załącznik nr 2 do Wytocznych w zakresie monitorowania postępu rzeczowego realizacji programów operacyjnych na lata 2014-2020), wskaźnik: Liczba osób znajdujących się w lepszej sytuacji na rynku pracy 6 miesięcy po opuszczeniu programu odnosi się do wszystkich osób pracujących, które uzyskały wsparcie EFS jako osoby pracujące i w ciągu 6 miesięcy po opuszczeniu Programu polepszyły swoją sytuację na rynku pracy poprzez przejście z niepewnego do stabilnego (pewnego) zatrudnienia lub z niepełnego do pełnego zatrudnienia albo też zmieniły pracę na inną, wymagającą wyższych kompetencji/umiejętności/kwalifikacji i wiążącą się z większą odpowiedzialnością bądź które awansowały (w tym dostały podwyżkę) w pracy. Pojęcia te należy rozumieć następująco:

- **niepewne zatrudnienie** to „zatrudnienie tymczasowe” i „umowa o pracę na czas określony”. Biorąc pod uwagę rozbieżności instytucjonalne, podane powyżej pojęcia odnoszą się do sytuacji, które w różnych kontekstach można je uznać za podobne. Osoby zatrudnione na umowę o pracę na czas określony to takie, których główna praca zakończy się po upływie okresu ustalonego z góry lub

nieokreślonego z wyprzedzeniem, lecz wskazanego przez obiektywne kryteria, takie jak: ukończenie zadania lub koniec okresu tymczasowego zastępstwa pracownika;

- **niepełne zatrudnienie** to niedobrowolne zatrudnienie w niepełnym wymiarze czasu pracy. Taka sytuacja ma miejsce wtedy, gdy osoba deklaruje, że pracuje w niepełnym wymiarze czasu, ponieważ nie może znaleźć pracy na pełen etat;
- **kompetencje** to udowodniona zdolność wykorzystywania wiedzy, kwalifikacji oraz umiejętności indywidualnych, społecznych i/lub metodologicznych w pracy bądź nauce oraz w rozwoju zawodowym i osobistym;
- **kwalifikacje** to formalny wynik oceny i walidacji, który uzyskuje się w sytuacji, kiedy właściwy organ uznaje, że dana osoba osiągnęła efekty uczenia się spełniające określone standardy.

W ramach prowadzonej analizy, oprócz określenia wartości ww. wskaźnika (brutto), dokonane zostało także wyliczenie jego wartości netto, która uwzględnia subiektywną ocenę wpływu wsparcia odnosząc się jedynie do tych respondentów, którzy dostrzegali zależności pomiędzy udziałem w projekcie a występowaniem określonych zmian w swojej sytuacji na rynku pracy.

W przypadku wskaźnika: Liczba utworzonych miejsc opieki nad dziećmi w wieku do lat 3, które funkcjonują 2 lata po uzyskaniu dofinansowania ze środków EFS ocenie podlegał stopień realizacji celu określonego w RPO WP.

1.4 Obszary badawcze oraz sposób szacowania wartości wskaźników

1.4.1 Zagadnienia problemowe

Ustalono następujące pytania problemowe:

1. Jaką wartość osiągnął wskaźnik: Uczestnicy znajdujący się w lepszej sytuacji na rynku pracy 6 miesięcy po opuszczeniu Programu w ujęciu brutto oraz netto?
 - 1.1. Jakie zmiany zaszły w sytuacji uczestników projektów po 6 miesiącach od opuszczenia Programu, tj. jaki odsetek z nich:
 - a) przeszedł z niepewnego do stabilnego zatrudnienia;
 - b) przeszedł z niepełnego do pełnego zatrudnienia;
 - c) zmienił pracę na inną, wymagającą wyższych kompetencji/ umiejętności/ kwalifikacji i wiążącą się z większą odpowiedzialnością;
 - d) awansował w pracy?
 - 1.2. Jakie formy wsparcia po 6 miesiącach od zakończenia projektu miały największy wpływ na poprawę sytuacji uczestnika na rynku pracy?
 - 1.3. Czy efekty zmian sytuacji badanych utrzymały się 12 miesięcy po zakończeniu projektu?
2. Jaką wartość osiągnął wskaźnik: Liczba utworzonych miejsc opieki nad dziećmi w wieku do lat 3, które funkcjonują 2 lata po uzyskaniu dofinansowania ze środków EFS?
 - 2.1. Jaki był odsetek miejsc opieki nad dziećmi w wieku do lat 3, które funkcjonowały po ustaniu wsparcia?
 - 2.2. Jakie były przyczyny likwidacji dofinansowanych z EFS miejsc opieki nad dziećmi do lat 3?

1.4.2 Strategia szacowania wartości wskaźników długoterminowych EFS

Niniejszy podrozdział dotyczy przyjętego sposobu szacowania wskaźników:

1. Uczestnicy znajdujący się w lepszej sytuacji na rynku pracy 6 miesięcy po opuszczeniu Programu;
2. Liczba utworzonych miejsc opieki nad dziećmi w wieku do lat 3, które funkcjonują 2 lata po uzyskaniu dofinansowania ze środków EFS.

Użyteczność wsparcia – a co za tym idzie – sposób oszacowania pierwszego z wymienionych wskaźników określona została na podstawie zmian, jakie zaszły w sytuacji uczestników projektów (osób pracujących), które uzyskały wsparcie z EFS po 6 miesiącach od opuszczenia Programu. Pod uwagę brany był odsetek osób, które poprawiły swoją sytuację na rynku pracy tj.:

- a) przeszły z niepewnego do stabilnego zatrudnienia lub;
- b) przeszły z niepełnego do pełnego zatrudnienia lub;
- c) dokonały zmiany pracy na inną, wymagającą wyższych kompetencji/ umiejętności/ kwalifikacji i wiążącą się z większą odpowiedzialnością lub;
- d) awansowały w pracy.

Wobec powyższego, o zmianie sytuacji na lepszą świadczyło spełnienie przynajmniej jednej z podanych poniżej kombinacji warunków (zobacz tabela 3):

Tabela 3 Pytania świadczące o zmianie sytuacji na rynku pracy na lepszą uczestników projektów EFS

Warunek 1	Wariant odpowiedzi	Dodatkowe założenie	Warunek 2	Wariant odpowiedzi
Pytanie 1	odpowiedź „e) Pracował(a) Pan(i) dorywczo”	jednocześnie	Pytanie 6	odpowiedzi:” a) Prowadził(a) Pan(i) własną działalność gospodarczą” lub „b) Był(a) Pan(i) regularnym pracownikiem, ale nie we własnej firmie” lub „d) Prowadził(a) Pan(i) własne gospodarstwo rolne”
Pytanie 1	odpowiedź „g) Pomagał(a) Pani(i) w rodzinnej działalności gospodarczej lub gospodarstwie rolnym”	jednocześnie	Pytanie 6	odpowiedzi:” a) Prowadził(a) Pan(i) własną działalność gospodarczą” lub „b) Był(a) Pan(i) regularnym pracownikiem, ale nie we własnej firmie” lub „d) Prowadził(a) Pan(i) własne gospodarstwo rolne”
Pytanie 1	odpowiedź „h) Był(a) Pan(i) na	jednocześnie	Pytanie 6	odpowiedzi:” a) Prowadził(a) Pan(i) własną działalność gospodarczą” lub

Warunek 1	Wariant odpowiedzi	Dodatkowe założenie	Warunek 2	Wariant odpowiedzi
	płatnym stażu lub praktyce”			„b) Był(a) Pan(i) regularnym pracownikiem, ale nie we własnej firmie” lub „d) Prowadził(a) Pan(i) własne gospodarstwo rolne”;
Pytanie 2	odpowiedź „b) Umowy o pracę na czas określony”	jednocześnie	Pytanie 10	odpowiedź: a) Umowy o pracę na czas nieokreślony
Pytanie 2	odpowiedź „c) Umowy o dzieło/zlecenie”	jednocześnie	Pytanie 10	odpowiedź: a) Umowy o pracę na czas nieokreślony
Pytanie 2	odpowiedź „d) Innej umowy”	jednocześnie	Pytanie 10	odpowiedź: a) Umowy o pracę na czas nieokreślony
Pytanie 2	odpowiedź „e) Pracował(a) Pan(i) ale bez umowy”	jednocześnie	Pytanie 10	odpowiedzi: a) Umowy o pracę na czas nieokreślony, b) Umowy o pracę na czas określony, c) Umowy o dzieło/zlecenie, d) Samozatrudnienie/działalność gospodarcza na zasadach ogólnych
Pytanie 3	odpowiedź „b) w niepełnym/ na część etatu ale chciał(a) Pan(i) pracować na pełen etat	jednocześnie	Pytanie 11	odpowiedź: a) W pełnym/ na cały etat
Pytanie 9	Odpowiedź a) Tak	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy
Pytanie 6a	Odpowiedź a) Tak	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy

Źródło: opracowanie własne na podstawie Opisu Przedmiotu Zamówienia (OPZ), ASM – Centrum Badań i Analiz Rynku

Wskaźnik: Liczba utworzonych miejsc opieki nad dziećmi w wieku do lat 3, które funkcjonują 2 lata po uzyskaniu dofinansowania ze środków EFS został wyliczony poprzez zsumowanie liczby miejsc funkcjonujących 2 lata po uzyskaniu dofinansowania, na podstawie danych pozyskanych bezpośrednio od podmiotów, które utworzyły miejsca opieki żłobkowej.

1.5 Techniki badawcze i dobór próby

Badanie ilościowe CATI/CAWI

Badanie ilościowe zostało przeprowadzone z wykorzystaniem techniki CATI, czyli wywiadów telefonicznych wspomaganych komputerowo (ang. Computer Assisted Telephone Interview), a także CAWI (ang. Computer Assisted Web Interview):

1. W przypadku wskaźnika: Liczba osób znajdujących się w lepszej sytuacji na rynku pracy 6 miesięcy po opuszczeniu programu przeprowadzone zostało badanie CATI;
2. Dla wskaźnika: Liczba utworzonych miejsc opieki nad dziećmi w wieku do lat 3, które funkcjonują 2 lata po uzyskaniu dofinansowania ze środków EFS wykonano badanie CAWI. W sytuacji gdy niemożliwe było pozyskanie danych metodą CAWI (w przypadku trudności uniemożliwiających kontakt z badanymi) Wykonawca przeprowadził z beneficjentem wywiad telefoniczny.

Zgodnie z zasadami opracowanymi przez Program Kontroli Jakości Pracy Ankieterów (PKJPA)², respondenci biorący udział w badaniu CATI poinformowani zostali przed rozpoczęciem rozmowy/wypełniania kwestionariusza o:

- imieniu i nazwisku ankietera prowadzącego wywiad;
- nazwie firmy realizującej badanie (oraz na czyje zlecenie realizowane jest badanie);
- celu rozmowy/ badania;
- poufności badań/uzyskanych w wyniku badań informacji;
- nagrywaniu rozmowy.

W trakcie realizacji badania CATI zastosowane zostały następujące procedury kontroli prowadzonych wywiadów:

- analiza formalna oraz testowanie skryptów/poprawności działania elektronicznych wersji narzędzia badawczego, w tym reguł przejść pomiędzy pytaniami oraz pytań filtrujących;
- przeprowadzenie szkolenia teleankieterów;
- stały nadzór supervisora nad przebiegiem wywiadów;
- nagrywanie wywiadów w celu weryfikacji poprawności:
 - prowadzenia wywiadu;
 - stosowania się do procedur określających liczbę oraz częstotliwość prób nawiązania kontaktu z przedstawicielami wylosowanych przedsiębiorstw,
 - zastosowania zasad klasyfikujących wylosowanych uczestników wsparcia EFS do zbioru respondentów (osób, z którymi udało się zrealizować wywiady) oraz zbioru osób, dla których wywiady nie zostały przeprowadzone (uczestnicy niedostępni).

² Program Kontroli Jakości Pracy Ankieterów (na podstawie Interviewer Quality Control Scheme) ze zmianami z dnia 18 lutego 2021 r., str. 27

W celu zwiększenia szans przeprowadzenia wywiadu z osobami wylosowanymi do próby badawczej, zastosowany został schemat polegający na podejmowaniu wielokrotnych prób nawiązania kontaktu. W odniesieniu do każdej respondenta podejmowane były przynajmniej 3 próby nawiązania kontaktu, po których dopiero uznawano się, że realizacja wywiadu nie ma szans na powodzenie.

Badanie zrealizowane zostało na próbie ostatecznych odbiorców wsparcia, którzy łącznie:

1. byli uczestnikami projektów RPO WP w ramach wybranych PI współfinansowanych z EFS i zakończyli udział we wsparciu w przedziale czasowym 01.07.2018 r. – 31.12.2020 r.;
2. byli zatrudnieni w momencie rozpoczęcia udziału w projekcie;
3. w przypadku których upłynęło co najmniej 6 miesięcy od zakończenia udziału we wsparciu.

Dobór próby do badania CATI był losowo-warstwowy (warstwy: PI oraz płeć). Alokacja próby pomiędzy warstwami obliczona została na podstawie wzoru:

$$N_{min} = \frac{NP \cdot (\alpha^2 \cdot f(1-f))}{NP \cdot e^2 + \alpha^2 \cdot f(1-f)}$$

gdzie:

N_{min} – minimalna liczebność próby w danej warstwie;

NP. – wielkość populacji danej warstwy, z której brana jest próba;

α – poziom ufności = 0,95;

f – wielkość frakcji = 0,5;

e – założony błąd maksymalny = 5%;

W badaniu zastosowane będzie dodatkowo:

- losowanie jednostopniowe w każdej z warstw;
- losowanie proste ze zwracaniem.

Całkowita liczebność próby obliczona została jako suma poszczególnych liczebności prób w każdej z warstw, przy założeniu poziomu ufności na poziomie 95%, zaś błędu maksymalnego na poziomie 5%.

Tabela 4 Założony sposób realizacji badania ilościowego

Priorytet inwestycyjny	Sposób realizacji
8i	Próba reprezentatywna.
8iii	Pełna populacja mężczyzn, ale w przypadku odmowy udziału bez konsekwencji dla Wykonawcy badania. Bez pomiaru dla kobiet, jeśli ich liczba nie ulegnie zmianie.
8iv	Pełna populacja (responsywność minimum 20% w podziale na płeć).

Priorytet inwestycyjny	Sposób realizacji
8v	Pełna populacja (responsywność minimum 20% w podziale na płeć).
8vi	Próba reprezentatywna.
9i	Pełna populacja, ale w przypadku odmowy udziału bez konsekwencji dla Wykonawcy badania.
9iv	Pełna populacja (responsywność minimum 20% w podziale na płeć).
9v	Pełna populacja (responsywność minimum 25% w podziale na płeć).
10i	Próba reprezentatywna dla kobiet. Pełna populacja dla mężczyzn (responsywność minimum 20%).
10iii	Próba reprezentatywna.
10iv	Pełna populacja (responsywność minimum 20% w podziale na płeć).

Źródło: opracowanie własne na podstawie zapisów OPZ, ASM – Centrum Badań i Analiz Rynku

Wielkość populacji ogólnej na podstawie bazy wygenerowanej z SL2014 w styczniu 2022 r. przedstawiona została w tabeli 5.

Tabela 5 Uczestnicy projektów EFS pracujący w momencie przystąpienia do projektów w badanym okresie (według stanu na styczeń 2022 r.)

Priorytet inwestycyjny	Kobiety	Mężczyźni	Ogółem
8i	5377	8646	14443
8iii	4	6	10
8iv	1039	90	1129
8v	529	484	1013
8vi	22291	2914	25205
9i	7	6	13
9iv	594	208	802
9v	47	39	86
10i	5807	872	6679
10iii	17880	13178	31058
10iv	208	157	365
Ogółem	53783	26600	80383

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych udostępnionych przez Zamawiającego, ASM – Centrum Badań i Analiz Rynku

W związku z powyższym założono realizację 3 196 wywiadów CATI. Szczegółowy rozkład populacji oraz próby badawczej zaprezentowany został w poniższej tabeli.

Tabela 6 Struktura uczestników projektów EFS w badanym okresie (populacja) i próby badawczej

PRIORYTET INWESTYCYJNY	POPULACJA Kobiety	POPULACJA Mężczyźni	POPULACJA Ogółem	PRÓBA BADAWCZA Kobiety	PRÓBA BADAWCZA Mężczyźni	PRÓBA BADAWCZA Ogółem	MINIMALNA PRÓBA BADAWCZA ZAŁOŻONA DO REALIZACJI Kobiety	MINIMALNA PRÓBA BADAWCZA ZAŁOŻONA DO REALIZACJI Mężczyźni	MINIMALNA PRÓBA BADAWCZA ZAŁOŻONA DO REALIZACJI Ogółem
8i	5 377	8 646	14 443	254**	259**	513	254**	259**	513
8iii	4	6	10	4*	6*	10	4*	6*	10
8iv	1 039	90	1 129	280	73	353	208	18	226
8v	529	484	1 013	223	214	437	106	97	203
8vi	22 291	2 914	25 205	378	339	717	378	339	717
9i	7	6	13	7*	6*	13	7*	6*	13
9iv	594	208	802	233	135	368	119	42	161
9v	47	39	86	42	35	77	9	8	17
10i	5 807	872	6 679	360	267	627	360	267	627
10iii	17 880	13 178	31 058	263**	373**	636	263**	373**	636
10iv	208	157	365	135	111	246	42	31	73
Ogółem	53 783	26 600	80 383	2 397	1 927	4 324	1 750	1 446	3 196

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych wygenerowanych przez Zamawiającego z SL2014, ASM – Centrum Badań i Analiz Rynku

*cała populacja

**błąd szacowania na poziomie 6%

Dzięki zastosowaniu takich zmian, błąd maksymalny dla całej realizowanej próby wyniósł 2%. Poniżej przedstawiono wielkość błędu szacowania dla konkretnych warstw (zobacz tabela 7 i 8).

Tabela 7 Próba badawcza na podstawie przyjętego wzoru – błędy szacowania

Priorytet inwestycyjny	Kobiety	Mężczyźni	Błąd szacowania (Kobiety)	Błąd szacowania (Mężczyźni)	Błąd szacowania (Ogółem)
8i	254	259	6%	6%	6%
8iii	4	6	0%	0%	0%
8iv	280	73	5%	5%	5%
8v	223	214	5%	5%	5%
8vi	378	339	5%	5%	5%
9i	7	6	0%	0%	0%
9iv	233	135	5%	5%	5%
9v	42	35	5%	5%	5%
10i	360	267	5%	0%	5%
10iii	263	373	6%	6%	6%
10iv	135	111	5%	5%	5%
Ogółem	2 179	1 818	2%	2%	2%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych wygenerowanych przez Zamawiającego z SL2014, ASM – Centrum Badań i Analiz Rynku

Tabela 8 Minimalna próba badawcza założona do realizacji w badaniu – błędy szacowania

Priorytet inwestycyjny	Kobiety	Mężczyźni	Błąd szacowania (Kobiety)	Błąd szacowania (Mężczyźni)	Błąd szacowania (Ogółem)
8i	254	259	6%	6%	6%
8iii	4	6	0%	0%	0%
8iv	208	18	6%	21%	6%
8v	106	97	9%	10%	6%
8vi	378	339	5%	5%	5%
9i	7	6	0%	0%	0%
9iv	119	42	8%	14%	7%
9v	9	8	29%	31%	21%
10i	360	267	5%	5%	5%
10iii	263	373	6%	6%	6%
10iv	42	31	14%	16%	10%
Ogółem	1 750	1 446	2%	3%	2%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych wygenerowanych przez Zamawiającego z SL2014, ASM – Centrum Badań i Analiz Rynku

Ostatecznie zrealizowano łącznie 3 181 wywiadów. Inny rozkład liczebności uzyskano w PI:

- 8iii – badaniem objęto 3 kobiety (z założonych 4) oraz 2 mężczyzn (z zakładanych 6).
- 9i – badaniem objęto 12 kobiet (z założonych 7) oraz 1 mężczyznę (z zakładanych 6).

Szczegółowy rozkład zrealizowanej próby przedstawiony został poniżej.

Tabela 9 Próba badawcza zrealizowana w badaniu

Priorytet Inwestycyjny	Liczebność kobiety	Udział kobiet	Liczebność mężczyźni	Udział mężczyzn	Liczebność ogółem	Udział ogółem
8 (i)	254	8,0%	259	8,1%	513	16,1%
8 (iii)	3	0,1%	2	0,1%	5	0,2%
8 (iv)	208	6,5%	18	0,6%	226	7,1%
8 (v)	106	3,3%	97	3,0%	203	6,4%
8 (vi)	378	11,9%	339	10,7%	717	22,5%
9 (i)	2	0,1%	1	0,0%	3	0,1%
9 (iv)	119	3,7%	42	1,3%	161	5,1%
9 (v)	9	0,3%	8	0,3%	17	0,5%
10 (i)	360	11,3%	267	8,4%	627	19,7%
10 (iii)	263	8,3%	373	11,7%	636	20,0%
10 (iv)	42	1,3%	31	1,0%	73	2,3%
Ogółem	1 744	54,8%	1 437	45,2%	3 181	100%

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań, N=3181, ASM – Centrum Badań i Analiz Rynku

Analiza Desk Research

Analizie danych zastanych poddane zostały następujące dokumenty:

- Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006 (Dz. U. UE L Nr 347/320, ze zm.);
- Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1304/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Społecznego i uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1081/2006 (Dz. U. UE L Nr 347/470, ze zm.);
- Ustawa z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów operacyjnych polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 (tj. Dz. U. z 2020 r., poz. 818);

- Wytyczne w zakresie monitorowania postępu rzeczowego realizacji programów operacyjnych na lata 2014-2020, w szczególności załącznik nr 6 do tych Wytycznych (wersja obowiązująca od 18.08.2020).
- Wytyczne w zakresie sprawozdawczości na lata 2014-2020 (wersja obowiązująca od 31.03.2017);
- Wytyczne w zakresie ewaluacji polityki spójności 2014-2020 (wersja obowiązująca od 15.06.2021);
- Wytyczne w zakresie realizacji zasady równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami oraz zasady równości szans kobiet i mężczyzn w ramach funduszy unijnych na lata 2014-2020 (wersja obowiązująca od 11.04.2018);
- Wytyczne w zakresie warunków gromadzenia i przekazywania danych w postaci elektronicznej na lata 2014-2020 (wersja obowiązująca od 19.12.2017);
- Wytyczne Komisji Europejskiej dotyczące monitorowania i ewaluacji polityki spójności w perspektywie 2014-2020 tj. The Programming Period 2014-2020. Monitoring and Evaluation of European Cohesion policy – European Social Fund. Guidance document.

Dokumenty programowe:

- Regionalny Program Operacyjny Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020 (wersja obowiązująca od 18.12.2020);
- Szczegółowy Opis Osi Priorytetowych Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Pomorskiego (wersja obowiązująca od 23.02.2021).

Inne źródła danych:

- Błaszczuk B., Sytuacja osób starszych na rynku Pracy w Polsce, Gerontologia Polska 2016, 24;
- Borowska A., Determinanty i bariery przedsiębiorczości kobiet w Polsce, Economics and Management, 3/2013;
- Dolny E., Determinanty kontynuowania pracy i aktywizacji zawodowej osób w starszym wieku, [w:] Z. Wiśniewski (red.), Determinanty aktywności zawodowej ludzi starszych, Towarzystwo Naukowe Organizacji i Kierownictwa, Stowarzyszenie Wyższej Użyteczności „DOM ORGANIZATORA”, Toruń 2009;
- Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości, Przedsiębiorczość kobiet w Polsce, Raport 2011;
- Raport końcowy pt. Oszacowanie wartości wskaźnika dotyczącego uczestników znajdujących się w lepszej sytuacji na rynku pracy sześć miesięcy po opuszczeniu Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020;
- Wasilczuk E.J., Płeć a motywacje przedsiębiorcze oraz podejmowane przez mikroprzedsiębiorców decyzje zarządcze, Problemy Zarządzania 13/14, 2015;
- Dane wygenerowane przez Zamawiającego z aplikacji SL2014.

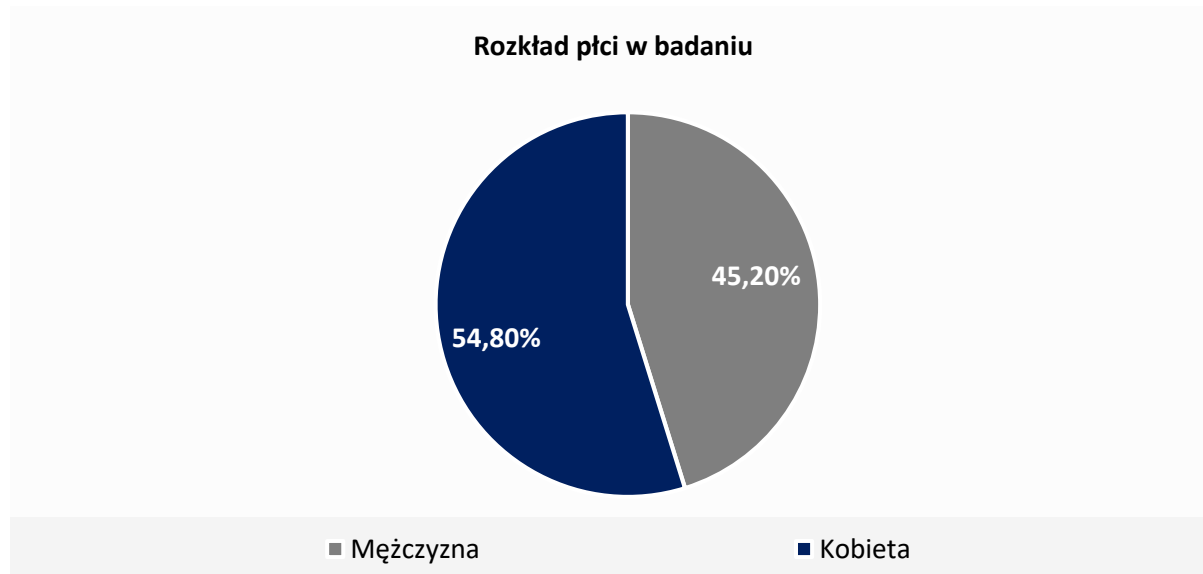
II PREZENTACJA WYNIKÓW BADAŃ

2.1 Badanie uczestników projektów EFS

2.1.1 Ogólna charakterystyka osób objętych badaniem

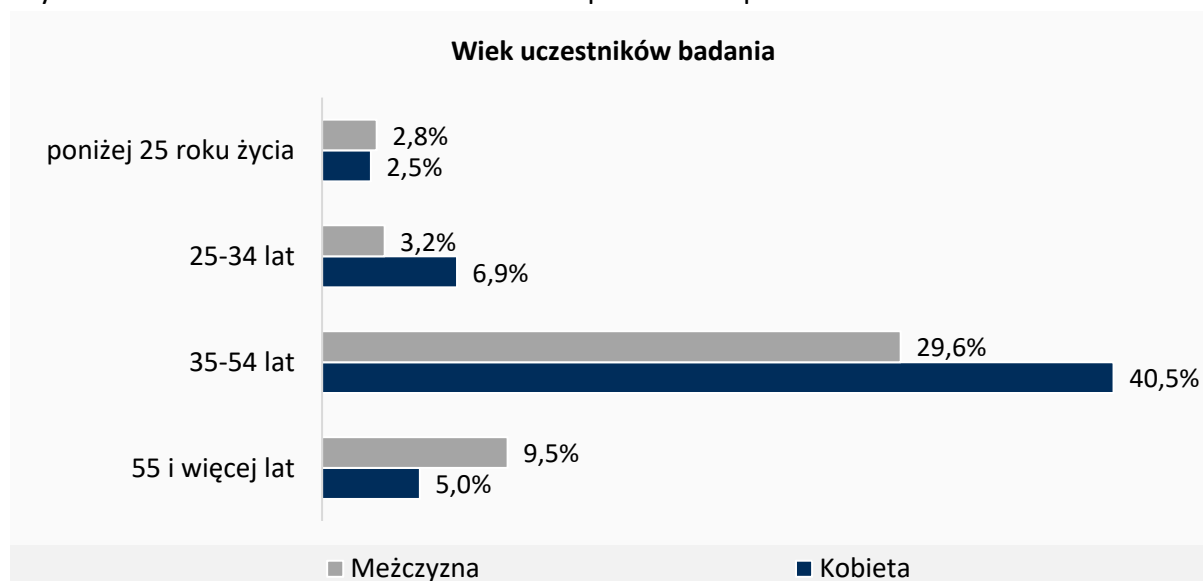
W badaniu udział wzięło 54,8% kobiet oraz 45,2% mężczyzn. Rozkład ten odzwierciedlał rozkład populacji ogólnej, tj. wszystkich uczestników PI objętych wsparciem EFS.

Wykres 1 Płeć uczestników badania CATI

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań, N=3181, ASM – Centrum Badań i Analiz Rynku

Wykres 2 Wiek uczestników badania CATI w podziale na płeć

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań, N=3181, ASM – Centrum Badań i Analiz Rynku

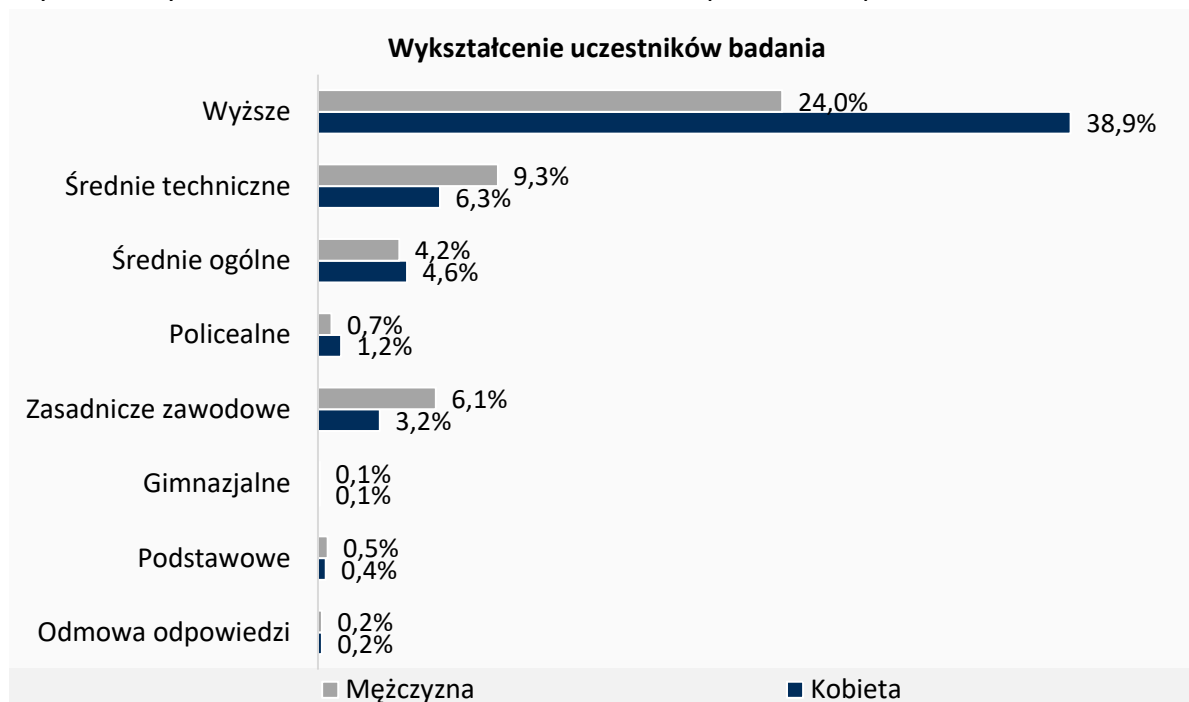
Największy odsetek badanych był w wieku od 35-54 lat, przy czym częściej były to kobiety. Uczestnicy z niepełnosprawnościami stanowili tylko 3,5% ogółu badanych (110 osób).

Wykres 3 Niepełnosprawność uczestników badania CATI w podziale na płeć

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań, N=3181, ASM – Centrum Badań i Analiz Rynku

Wykres 4 Wykształcenie uczestników badania CATI w podziale na płeć

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań, N=3181, ASM – Centrum Badań i Analiz Rynku

Większość badanych w momencie realizacji badania posiadała wykształcenie wyższe, następnie średnie (przy czym nieznacznie częściej było to wykształcenie średnie techniczne). Odnotowano niewielki odsetek badanych posiadających wykształcenie podstawowe lub gimnazjalne.

Szczegółową charakterystykę osób badanych zaprezentowano w poniższej tabeli.

Tabela 10 Charakterystyka uczestników badania CATI według różnych cech

Cechy	Liczba kobiet	Udział kobiet	Liczba mężczyzn	Udział mężczyzn	Liczba ogółem	Udział Ogółem
Wiek poniżej 25 roku życia	80	2,5%	89	2,8%	169	5,3%
Wiek 25-34 lat	218	6,9%	102	3,2%	320	10,1%
Wiek 35-54 lat	1 288	40,5%	941	29,6%	2229	70,1%
Wiek 55 i więcej lat	158	5,0%	305	9,6%	463	14,6%
Brak niepełnosprawności	1 672	52,6%	1 371	43,1%	3043	95,7%
Odmowa podania informacji o niepełnosprawności	19	0,6%	9	0,3%	28	0,9%
Niepełnosprawność	53	1,7%	57	1,8%	110	3,5%
Obszary miejskie	1 167	37,1%	997	31,7%	2164	68,7%
Obszary wiejskie	558	17,7%	427	13,6%	985	31,3%
Wykształcenie podstawowe	13	0,4%	15	0,5%	28	0,9%
Wykształcenie gimnazjalne	2	0,1%	3	0,1%	5	0,2%
Wykształcenie zasadnicze zawodowe	102	3,2%	196	6,2%	298	9,4%
Wykształcenie średnie ogólne	146	4,6%	133	4,2%	279	8,8%
Wykształcenie średnie techniczne	201	6,3%	295	9,3%	496	15,6%
Wykształcenie policealne	37	1,2%	21	0,7%	58	1,8%
Wykształcenie wyższe	1 238	38,9%	767	24,1%	2005	63,0%
Odmowa odpowiedzi o wykształceniu	5	0,2%	7	0,2%	12	0,4%
Zamieszkanie poza województwem ^a	19	0,6%	12	0,4%	31	1,0%
Zamieszkanie podregion chojnicki ^a	157	4,9%	186	5,8%	343	10,8%
Zamieszkanie podregion gdański ^a	511	16,1%	414	13,0%	925	29,1%
Zamieszkanie podregion słupski ^a	226	7,1%	130	4,1%	356	11,2%

Cechy	Liczba kobiet	Udział kobiet	Liczba mężczyzn	Udział mężczyzn	Liczba ogółem	Udział Ogółem
Zamieszkanie podregion starogardzki ^a	255	8,0%	145	4,6%	400	12,6%
Zamieszkanie podregion trójmiejski ^a	576	18,1%	550	17,3%	1 126	35,4%
Zamieszkanie w województwie pomorskim ^b	1 697	53,9%	1390	44,1%	3 087	98,0%
Zamieszkanie poza województwem pomorskim ^b	28	0,9%	34	1,1%	62	2,0%

^a miejsce zamieszkania w chwili uczestniczenia w projekcie, ^b miejsce zamieszkania w chwili udziału w badaniu

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań, N=3181, ASM – Centrum Badań i Analiz Rynku

2.1.2 Szacowana wartość wskaźnika rezultatu długoterminowego EFS

Wyliczenie wartości wskaźnika: **Liczba osób znajdujących się w lepszej sytuacji na rynku pracy 6 miesięcy po opuszczeniu programu** wymagało uwzględnienia odpowiedzi udzielanych przez respondentów w trakcie wywiadów kwestionariuszowych. Udzielenie zawartych w poniższej tabeli **odpowiedzi na wskazane pytania było w toku analizy interpretowane jako poprawa sytuacji na lepszą, przy czym była to wartość brutto szacowanego wskaźnika.**

Szacowany wskaźnik osiągnął wartość 22,5% ogółem (22,9% dla kobiet oraz 21,9% dla mężczyzn). Jest to wzrost o ponad 5 pp. w stosunku do pierwszego pomiaru tego wskaźnika w 2019 r., jednak należy zaznaczyć, że w trakcie pierwszej edycji badania w pomiarze nie badano pod uwagę uczestników wsparcia PI 8i (wówczas kierowanego do osób niepracujących), 8iii oraz 9i. Po wykluczeniu tych kategorii z 2. pomiaru (jedynie w celach analizy), wartość wskaźnika wzrosła do 25,5%, co oznacza wzrost o ponad 8 pp. w porównaniu do pierwszego pomiaru.

Najwyższą wartość wskaźnika odnotowano dla OP 6 Integracja (dotyczy wsparcia w zakresie włączenia społecznego, które powinno wpływać na poprawę zatrudnialności, rozwój gospodarki społecznej i ułatwienie dostępu do usług społecznych (w tym opieki zdrowotnej)), **jednak należy pamiętać o niewielkiej liczbie uczestników badania w PI 9i oraz 9v.**

Tabela 11 Szacowana wartość wskaźnika długoterminowego EFS (brutto) – pomiar II w podziale na PI i OP

Priorytet inwestycyjny/ Oś Priorytetowa	Szacowana wartość wskaźnika (brutto) – ogółem	Szacowana wartość wskaźnika (brutto) – kobiety	Szacowana wartość wskaźnika (brutto) – mężczyźni
8 (i)	6,2%	7,5%	5,0%
8 (iii) *	60,0%	66,7%	50,0%
8 (iv)	30,5%	30,3%	33,3%
8 (v)	43,3%	38,7%	48,5%
8 (vi)	12,4%	14,8%	9,7%
10 (iii)	33,6%	27,0%	38,3%
OP 5 ZATRUDNIENIE	21,5%	20,8%	22,3%
9 (i) *	33,3%	0,0%	100,0%
9 (iv)	26,1%	26,9%	23,8%
9 (v) *	29,4%	44,4%	12,5%
OP 6 INTEGRACJA	26,5%	27,7%	23,5%
10 (i)	25,4%	28,6%	21,0%
10 (iv)	17,8%	21,4%	12,9%
OP 3 EDUKACJA	24,6%	27,9%	20,1%

Priorytet inwestycyjny/ Oś Priorytetowa	Szacowana wartość wskaźnika (brutto) – ogółem	Szacowana wartość wskaźnika (brutto) – kobiety	Szacowana wartość wskaźnika (brutto) – mężczyźni
EFS OGÓŁEM	22,5%	22,9%	21,9%

* niewielka liczba badanych w warstwie (większy błąd szacowania)

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań, N=3181, ASM – Centrum Badań i Analiz Rynku

Najwyższą wartość wskaźnika odnotowano natomiast w PI 8iii (OP 5 Zatrudnienie). Interpretując powyższą wartość wskaźnika należy brać pod uwagę niewielką liczebność próby w tej warstwie (w badaniu wzięło udział tylko 5 osób) oraz formy wsparcia realizowane w ramach tego PI – działania mające na celu poprawę sytuacji zawodowej osób pracujących poprzez wsparcie ich w zakładaniu własnych działalności gospodarczych (finansowe i doradcze). Zaplanowano także szkolenia, doradztwo, konsultacje, jak też wsparcie prawne. Co ważne, wsparcie to kierowane było do osób znajdujących się w trudnej sytuacji na rynku pracy: osób w wieku powyżej 50 lat, z niepełnosprawnościami, o niskich kwalifikacjach, a także reemigrantów, imigrantów, osób zatrudnionych na umowach krótkoterminowych. Wobec powyższego uznać należy, że po pierwsze, wsparcie w ramach tego PI kierowane było do osób, które znajdowały się w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy (np. posiadały niskie kwalifikacje), ale również, jak wskazują wyniki badań, zatrudnione były najczęściej na umowę o dzieło/zlecenia, pracowały bez umowy lub też pracowały na podstawie umowy o pracę na czas określony. W związku z tym poprawa ich sytuacji na rynku pracy, przejawiająca się w uzyskaniu stabilnego zatrudnienia, następowała częściej niż w przypadku uczestników innych PI. Po drugie, przyczyny wysokiej wartości wskaźnika upatrywać należy w skuteczności zaprojektowanego wsparcia – różne formy wsparcia, w sposób bezpośredni zwiększyć kompetencje i wiedzę uczestników.

Wysoką wartość wskaźnika odnotowano ponadto w PI 8v. Podobnie jak w przypadku PI 8iii zaprojektowane w tym PI wsparcie miało na celu podniesienie lub zdobycie nowych kompetencji zawodowych. Cała interwencja została ukierunkowana na realizację działań outplacementowych, przeznaczonych dla pracowników będących w okresie wypowiedzenia w związku z prowadzoną w przedsiębiorstwach restrukturyzacją lub reorganizacją, bądź też osób zwolnionych z pracy z przyczyn dotyczących zakładu pracy w okresie nie dłuższym niż 6 miesięcy przed dniem przystąpienia do projektu. W ramach oferowanego wsparcia osoby te mogły m.in. podnosić lub zmieniać swoje kwalifikacje zawodowe, zdobywać nowe lub uzupełnić posiadane umiejętności, korzystać ze wsparcia psychologiczno-doradczego, staży i praktyk zawodowych, jak również mogły otrzymać środki na podjęcie działalności gospodarczej, co mogło przyczynić się do uzyskania wysokiej wartości wskaźnika. Dodatkowo, podobnie jak w przypadku PI 8iii, uczestnicy tego PI najrzadziej zatrudnieni byli w momencie przystąpienia do projektu na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony

(tylko 42,7 % respondentów) oraz w pełnym wymiarze czasu pracy (77% wskazań – niższą wartość odnotowano tylko dla PI 9v). Innymi słowy znajdowali się oni w nie najkorzystniejszej sytuacji na rynku pracy, a tym samym mieli oni możliwość jej poprawy po zakończeniu udziału we wsparciu. Dodatkowy wpływ na ukształtowanie się wartości wskaźnika w tym PI miał rodzaj realizowanego wsparcia, ukierunkowany w sposób bezpośredni na zwiększanie kompetencji i umiejętności uczestników, a to z kolei przekładało się na ich sytuację na rynku pracy.

Najniższą wartość wskaźnika osiągnięto w PI 8i – jedynie 6,2%. Działania w tym PI skierowane były do osób zagrożonych utratą pracy z powodu negatywnych skutków pandemii COVID-19 – otrzymali oni wsparcie w postaci dofinansowania do kosztów prowadzenia działalności gospodarczej lub dofinansowania wynagrodzenia (co stanowiło formę ochrony pracowników przed zwolnieniem z powodów trudnej sytuacji finansowej przedsiębiorstw). Wsparciem objęci zostali przede wszystkim pracownicy posiadający umowę o pracę na czas nieokreślony, nie mogli oni zatem w sposób znaczący poprawić swojej sytuacji na rynku pracy. Podobną prawidłowość zaobserwowano w innych PI, w których osiągnięto niskie wartości wskaźnika (PI 10iv i 8vi – kolejno 90% oraz 81% badanych posiadało w chwili przystąpienia do projektu umowę o pracę na czas nieokreślony).

Tabela 12 Szacowana wartość wskaźnika długoterminowego EFS (brutto) – pomiar II w podziale na PI

Priorytet inwestycyjny	Liczba kobiet	Udział kobiet	Liczba mężczyzn	Udział mężczyzn	Liczba ogółem	Udział Ogółem
8 (i)	19	7,5%	13	5,0%	32	6,2%
8 (iii) *	2	66,7%	1	50,0%	3	60,0%
8 (iv)	63	30,3%	6	33,3%	69	30,5%
8 (v)	41	38,7%	47	48,5%	88	43,3%
8 (vi)	56	14,8%	33	9,7%	89	12,4%
9 (i) *	0	0,0%	1	100,0%	1	33,3%
9 (iv)	32	26,9%	10	23,8%	42	26,1%
9 (v) *	4	44,4%	1	12,5%	5	29,4%
10 (i)	103	28,6%	56	21,0%	159	25,4%
10 (iii)	71	27,0%	143	38,3%	214	33,6%
10 (iv)	9	21,4%	4	12,9%	13	17,8%
Ogółem	400	22,9%	315	21,9%	715	22,5%

* niewielka liczba badanych w warstwie (większy błąd szacowania)

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań, N=3181, ASM – Centrum Badań i Analiz Rynku

W poniższej tabeli zaprezentowano wartości wskaźnika w podziale na różne cechy uczestników projektów EFS. **Najczęściej sytuację na rynku pracy 6 miesięcy po zakończeniu**

udziału we wsparciu poprawiały osoby młode (do 34 roku życia) – blisko połowa (w tym częściej mężczyźni), najrzadziej zaś osoby w wieku 55 i więcej lat – tylko 8,4%. Wynika to w głównej mierze z tego, że młode osoby dopiero zyskują doświadczenie zawodowe, wobec powyższego zatrudniane są na początku na podstawie umowy o pracę na czas określony lub w niepełnym wymiarze czasu (co także wiązać się może z kontynuowaniem przez nich nauki). Należy nadmienić, że najstarsi respondenci, którzy poprawili swoją sytuację na rynku pracy 6 miesięcy po zakończeniu wsparcia, byli uczestnikami PI 8vi, którego celem było zwiększenie udziału mieszkańców w programach zdrowotnych dotyczących chorób stanowiących istotną barierę w utrzymaniu i wydłużaniu aktywności zawodowej. Działania w ramach regionalnych programów zdrowotnych obejmowały profilaktykę i diagnostykę ukierunkowaną w szczególności na: wykrywanie chorób cywilizacyjnych, zapobieganie występowaniu chorób ograniczających aktywność zawodową, programy rehabilitacji leczniczej ułatwiające powroty do pracy i zapobieganie niepełnosprawności oraz wydłużenie okresu aktywności zawodowej. Dodatkowo interwencja objęła działania ukierunkowane na poprawę warunków bezpieczeństwa i higieny pracy oraz wsparcie pracowników, w szczególności pracowników instytucji całonocnego pobytu, którzy w związku z wykonywaniem pracy w warunkach pandemicznych, obciążeni są ryzykiem zachorowania na COVID-19. **Aż 38,5% wszystkich osób w wieku 55 lat i starszych, których sytuacja na rynku pracy uległa poprawie, objęta była wsparciem w ramach PI 8vi.** Należy wobec powyższego uznać, że zaprojektowane wsparcie okazało się wysoce skuteczne, tym bardziej, że zasadniczo korzystne efekty wsparcia z zakresu profilaktyki zdrowotnej obserwowane mogą być w perspektywie dłuższej niż zakładane pół roku (działanie programów prozdrowotnych jest często długofalowe). **Wykształcenie w zasadzie nie różnicowało odpowiedzi badanych**, tj. nie zaobserwowano zależności, zgodnie z którą im niższe lub wyższe wykształcenie tym więcej badanych poprawiało swoją sytuację na rynku pracy. Najczęściej korzystne zmiany następowały u osób z wykształceniem gimnazjalnym (jednak trzeba zwrócić uwagę na niską liczebność próby w tej warstwie). Pozytywnym zjawiskiem jest natomiast to, że sytuację na rynku pracy poprawiały, niemal równie często, osoby z niepełnosprawnościami, jak i pozostałe (odpowiednio 21,8% oraz 22,5%). Podobnie było w przypadku porównania sytuacji osób zamieszkujących miasta i tereny wiejskie (22,3% i 22,6%). Pewne różnice wystąpiły na poziomie podregionów – najwyższą wartość wskaźnika osiągnięto w podregionie słupskim (27,2%), a najniższą w podregionie starogardzkim (19%). Co ciekawe, to kobiety z niepełnosprawnością częściej polepszały swoją sytuację na rynku pracy niż mężczyźni tej grupy. Świadczy to o skuteczności dedykowanego wsparcia, uwzględniającego także wpływ zjawiska tzw. dyskryminacji zwielokrotnionej (nierówne traktowanie, np. na rynku pracy ze względu na konkretny układ/ konfigurację cech społeczno-demograficznych m.in. płeć i wiek, płeć i niepełnosprawność)³.

³ Świdarska M., Ageizm jako problem społeczny, (w) Pedagogia Rodziny 5/4, str. 46

Tabela 13 Szacowana wartość wskaźnika długoterminowego EFS (brutto) – pomiar II w podziale na warstwy inne niż PI

Cechy	Liczba kobiet	Udział kobiet	Liczba mężczyzn	Udział mężczyzn	Liczba ogółem	Udział Ogółem
Wiek poniżej 25 roku życia	38	47,5%	47	52,8%	85	50,3%
Wiek 25-34 lat	93	42,7%	57	55,9%	150	46,9%
Wiek 35-54 lat	258	20,0%	183	19,4%	441	19,8%
Wiek 55 i więcej lat	11	7,0%	28	9,2%	39	8,4%
Wykształcenie podstawowe	2	15,4%	1	6,7%	3	10,7%
Wykształcenie gimnazjalne	1	50,0%	1	33,3%	2	40,0%
Wykształcenie zasadnicze zawodowe	12	11,8%	47	24,0%	59	19,8%
Wykształcenie średnie ogólne	40	27,4%	38	28,6%	78	28,0%
Wykształcenie średnie techniczne	26	12,9%	70	23,7%	96	19,4%
Wykształcenie policealne	7	18,9%	6	28,6%	13	22,4%
Wykształcenie wyższe	311	25,1%	150	19,6%	461	23,0%
Odmowa odpowiedzi o wykształceniu	1	20,0%	2	28,6%	3	25,0%
Brak niepełnosprawności	383	22,9%	302	22,0%	685	22,5%
Odmowa podania informacji o niepełnosprawności	4	21,1%	2	22,2%	6	21,4%
Niepełnosprawność	13	24,5%	11	19,3%	24	21,8%
Obszary miejskie	269	23,1%	214	21,5%	483	22,3%
Obszary wiejskie	126	22,6%	97	22,7%	223	22,6%
Zamieszkanie poza województwem ^a	5	26,3%	4	33,3%	9	29,0%
Zamieszkanie podregion chojnicki ^a	33	21,0%	50	26,9%	83	24,2%
Zamieszkanie podregion gdański ^a	112	21,9%	90	21,7%	202	21,8%
Zamieszkanie podregion słupski ^a	62	27,4%	35	26,9%	97	27,2%
Zamieszkanie podregion starogardzki ^a	52	20,4%	24	16,6%	76	19,0%

Cechy	Liczba kobiet	Udział kobiet	Liczba mężczyzn	Udział mężczyzn	Liczba ogółem	Udział Ogółem
Zamieszkanie podregion trójmiejski ^a	136	23,6%	112	20,4%	248	22,0%
Ogółem	400	22,9%	315	21,9%	715	22,5%

^a miejsce zamieszkania w chwili uczestniczenia w projekcie

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań, N=3181, ASM – Centrum Badań i Analiz Rynku

Jak zostało ustalone we wcześniejszej części podrozdziału, **niskie wartości oszacowanego wskaźnika w określonych warstwach (poszczególnych PI) spowodowane były w dużej mierze tym, że uczestnicy tych PI w momencie przystąpienia do projektu posiadali już umowę o pracę na czas nieokreślony lub/i pracowali w pełnym wymiarze czasu (na pełen etat), nie mogli oni zatem poprawić swojej sytuacji w znaczący sposób**. Innymi słowy, już w momencie przystąpienia do projektu znajdowali się oni w możliwie najlepszej sytuacji, szczególnie jeżeli chodzi o rodzaj posiadanej umowy cywilno-prawnej.

W celu pogłębienia analizy autorzy raportu określili dodatkowo, jaki odsetek osób (z wyłączeniem osób, które w momencie przystąpienia do projektu pracowały na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony) poprawił swoją sytuację na rynku pracy 6 miesięcy po zakończeniu udziału we wsparciu. W tabeli 14 wykluczone zostały osoby, które w momencie przystąpienia do projektu zatrudnione były na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony w pełnym wymiarze czasu (na pełen etat), a więc osoby, które obiektywnie miały dość ograniczone możliwości poprawy swojej sytuacji zawodowej (awans lub zmiana pracy/stanowiska na wyższe). Analiza ta wykazała, że ponad połowa uczestników poprawiła swoją sytuację na rynku pracy pół roku po opuszczeniu programu: częściej sytuację tę poprawiały kobiety (32,5%) niż mężczyźni (22%).

Tabela 14 Osoby, które poprawiły swoją sytuację na rynku pracy 6 miesięcy po zakończeniu udziału we wsparciu ^a

Priorytet Inwestycyjny	Liczba kobiet	Udział kobiet	Liczba mężczyzn	Udział mężczyzn	Liczba ogółem	Udział Ogółem
8 (i)	4	36,4%	1	9,1%	5	45,5%
8 (iii) *	2	40,0%	1	20,0%	3	60,0%
8 (iv)	30	62,5%	1	2,1%	31	64,6%
8 (v)	26	26,3%	23	23,2%	49	49,5%
8 (vi)	27	26,2%	14	13,6%	41	39,8%
9 (i) *	0	0,0%	1	100,0%	1	100,0%
9 (iv)	19	36,5%	4	7,7%	23	44,2%

Priorytet Inwestycyjny	Liczba kobiet	Udział kobiet	Liczba mężczyzn	Udział mężczyzn	Liczba ogółem	Udział Ogółem
9 (v) *	2	28,6%	1	14,3%	3	42,9%
10 (i)	60	46,2%	24	18,5%	84	64,6%
10 (iii)	31	19,1%	66	40,7%	97	59,9%
10 (iv)	2	33,3%	1	16,7%	3	50,0%
Ogółem	203	32,5%	137	22,0%	340	54,5%

^a z wyłączeniem osób, które w momencie przystąpienia do projektu pracowały na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony

* niewielka liczba badanych w warstwie (większy błąd szacowania)

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań, N=3181, ASM – Centrum Badań i Analiz Rynku

W ramach prowadzonej analizy, oprócz określenia wartości wskaźnika rezultatu długoterminowego odnoszącego się do sytuacji uczestników projektów na rynku pracy sześć miesięcy po opuszczeniu Programu (brutto), wykonane zostało ponadto wyliczenie jego wartości netto, która uwzględnia subiektywną ocenę wpływu wsparcia odnosząc się jedynie do tych respondentów, którzy dostrzegali zależność pomiędzy udziałem w projekcie a występowaniem określonych zmian w swojej sytuacji na rynku pracy.

Tabela 15 Pytania świadczące o zmianie sytuacji na rynku pracy na lepszą – wartość wskaźnik netto

Warunek 1	Dodatkowe założenie	Warunek 2	Wariant odpowiedzi
Przynajmniej jeden z warunków wskaźnika Brutto	jednocześnie	Pytanie 8	odpowiedzi: od 6 (włącznie) do 10 (włącznie)- świadczące o pozytywnej ocenie dotyczącej wpływu projektu na poprawę sytuacji

Źródło: opracowanie własne na podstawie zapisów OPZ, ASM – Centrum Badań i Analiz Rynku

Najwyższą wartość wskaźnika netto odnotowano (z wyłączeniem PI 9i- ze względu na niską liczebność próby) w PI 8v, który kierowany był w znacznej mierze do osób zagrożonych zwolnieniem z pracy.

Tabela 16 Szacowana wartość wskaźnika netto

Priorytet inwestycyjny	Liczba kobiet	Udział kobiet	Liczba mężczyzn	Udział mężczyzn	Liczba ogółem	Udział Ogółem
8 (i)	4	21,1%	2	15,4%	6	18,8%

Priorytet inwestycyjny	Liczba kobiet	Udział kobiet	Liczba mężczyzn	Udział mężczyzn	Liczba ogółem	Udział Ogółem
8 (iii) *	0	0,0%	1	100,0%	1	33,3%
8 (iv)	19	30,2%	2	33,3%	21	30,4%
8 (v)	22	53,7%	21	44,7%	43	48,9%
8 (vi)	1	1,8%	3	9,1%	4	4,5%
9 (i) *	0	0,0%	1	100,0%	1	100,0%
9 (iv)	9	28,1%	4	40,0%	13	31,0%
9 (v) *	2	50,0%	0	0,0%	2	40,0%
10 (i)	15	14,6%	6	10,7%	21	13,2%
10 (iii)	14	19,7%	56	39,2%	70	32,7%
10 (iv)	4	44,4%	0	0,0%	4	30,8%
Ogółem	90	22,5%	96	30,5%	186	26,0%

* niewielka liczba badanych w warstwie (większy błąd szacowania)

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań, N=3181, ASM – Centrum Badań i Analiz Rynku

Najwyższą wartość wskaźnik netto osiągnął w grupie młodych uczestników (do 34 roku życia), jednak należy nadmienić, że, podobnie jak w przypadku analizy wartości brutto wskaźnika, także tu najstarsi uczestnicy projektów w PI 8v najczęściej dostrzegali pozytywne zmiany w ich sytuacji zawodowej związane ze zwiększeniem adekwatności wynagrodzenia. Wykształcenie zasadniczo nie różnicowało odpowiedzi badanych, chociaż największą wartość wskaźnik osiągnął wśród osób posiadających wykształcenie średnie ogólne. Wzrost adekwatności wynagrodzenia częściej występował natomiast wśród osób z niepełnosprawnościami, co jest kolejnym dowodem na skuteczność i odpowiednie dostosowane wsparcia do potrzeb konkretnych grup społeczno-demograficznych. Miejsce zamieszkania (wieś/miasto) nie różnicowało odpowiedzi badanych.

Tabela 17 Szacowana wartość wskaźnika netto – podział na warstwy inne niż PI

Cechy	Liczba kobiet	Udział kobiet	Liczba mężczyzn	Udział mężczyzn	Liczba ogółem	Udział Ogółem
Wiek poniżej 25 roku życia	9	23,7%	17	36,2%	26	30,6%
Wiek 25-34 lat	23	24,7%	24	42,1%	47	31,3%
Wiek 35-54 lat	57	22,1%	53	29,0%	110	24,9%
Wiek 55 i więcej lat	1	9,1%	2	7,1%	3	7,7%
Wykształcenie podstawowe	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%

Cechy	Liczba kobiet	Udział kobiet	Liczba mężczyzn	Udział mężczyzn	Liczba ogółem	Udział Ogółem
Wykształcenie gimnazjalne	1	100,0%	1	100,0%	2	100,0%
Wykształcenie zasadnicze zawodowe	1	8,3%	18	38,3%	19	32,2%
Wykształcenie średnie ogólne	19	47,5%	13	34,2%	32	41,0%
Wykształcenie średnie techniczne	6	23,1%	24	34,3%	30	31,3%
Wykształcenie policealne	2	28,6%	2	33,3%	4	30,8%
Wykształcenie wyższe	61	19,6%	38	25,3%	99	21,5%
Odmowa odpowiedzi o wykształceniu	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%
Brak niepełnosprawności	87	22,7%	92	30,5%	179	26,1%
Odmowa podania informacji o niepełnosprawności	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%
Niepełnosprawność	3	23,1%	4	36,4%	7	29,2%
Obszary miejskie	58	12,0%	67	13,9%	125	25,9%
Obszary wiejskie	30	13,5%	28	12,6%	58	26,0%
Zamieszkanie poza województwem ^a	2	40,0%	1	25,0%	3	33,3%
Zamieszkanie podregion chojnicki ^a	8	24,2%	14	28,0%	22	26,5%
Zamieszkanie podregion gdański ^a	25	22,3%	26	28,9%	51	25,2%
Zamieszkanie podregion słupski ^a	12	19,4%	11	31,4%	23	23,7%
Zamieszkanie podregion starogardzki ^a	14	26,9%	5	20,8%	19	25,0%
Zamieszkanie podregion trójmiejski ^a	29	21,3%	39	34,8%	68	27,4%
Ogółem	90	22,5%	96	30,5%	186	26,0%

^a miejsce zamieszkania w chwili uczestniczenia w projekcie

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań, N=3181, ASM – Centrum Badań i Analiz Rynku

W analizie i interpretacji uzyskanego wskaźnika długoterminowego EFS (brutto) autorzy raportu postanowili także uwzględnić potencjalny wpływ pandemii COVID-19. W tym celu w bazie wynikowej badania wygenerowano nową zmienną – „objęcie wpływem pandemii”. Za osoby, które potencjalnie mogły zostać objęte negatywnymi skutkami tej pandemii uznawano te osoby, których okres 6 miesięcy od dnia zakończenia udziału w projekcie przypadał nie wcześniej niż w dniu 04.04.2020 r. Datę tę autorzy przyjęli arbitralnie, uznając za początek pandemii COVID-19 datę 4.03.2020 r. (pojawienie się pacjenta zero), przy założeniu, że pierwsze efekty pandemii widoczne mogły być po miesiącu od jej rozpoczęcia. Drugą grupę stanowiły osoby, w przypadku których okres 6 miesięcy po zakończeniu wsparcia przypadł na dzień 03.04.2020 r. lub wcześniej.

Tabela 18 Sytuacja na rynku pracy 6 miesięcy po zakończeniu wsparcia osób objętych/ nieobjętych potencjalnym wpływem pandemii COVID-19

Cechy	Odsetek osób, które poprawiły swoją sytuację na rynku pracy 6 miesięcy po zakończeniu wsparcia	Odsetek osób, które nie poprawiły swojej sytuacji na rynku pracy 6 miesięcy po zakończeniu wsparcia
Objęcie potencjalnym wpływem pandemii	18,4%	81,6%
Brak potencjalnego wpływu pandemii	26,7%	73,3%
Ogółem	22,6%	77,4%

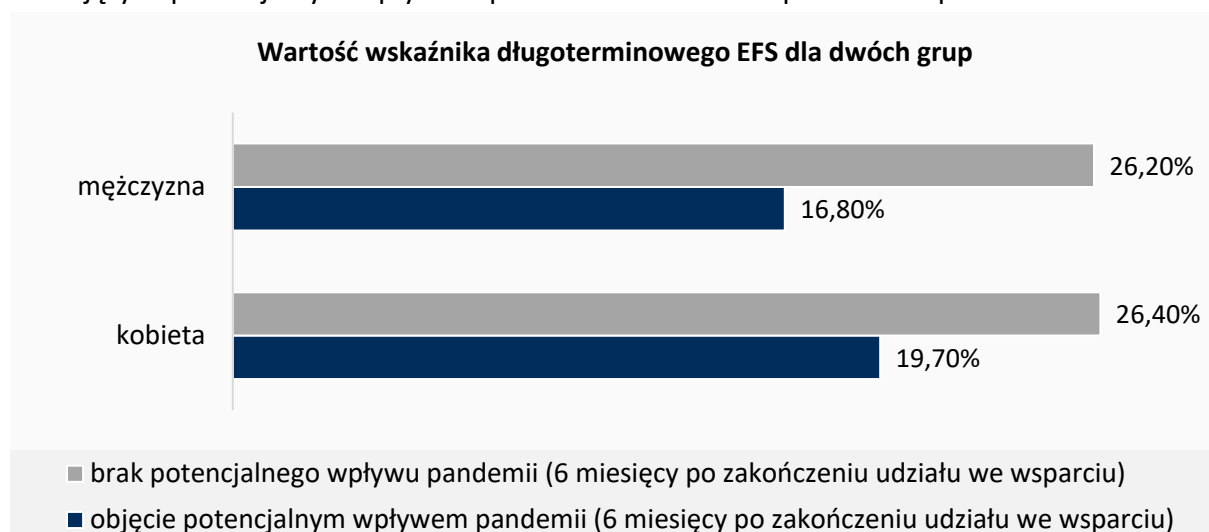
Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań, N=3181, ASM – Centrum Badań i Analiz Rynku

Zestawienie wartości wskaźnika w podziale na te dwie kategorie respondentów zaprezentowano na wykresie 18, a pokazuje ono, że **gorszy wynik uzyskano dla osób objętych wpływem pandemii – 18,4% niż w przypadku pozostałych osób (26,7%). Oznacza to, że istnieje istotna statystycznie zależność między sytuacją na rynku pracy a występowaniem pandemii COVID-19.**

Wykres 5 przedstawia wyniki w podziale na płeć dla tego aspektu analizy. Nie zaobserwowano różnic istotnych statystycznie, co oznacza, że pandemia COVID-19 w podobny sposób wpływała na sytuację kobiet i mężczyzn na rynku pracy.

Biorąc pod uwagę uzyskane wyniki, zaleca się, aby prezentowane dane dotyczące odsetka osób, które poprawiły swoją sytuację na rynku pracy 6 miesięcy po zakończeniu udziału we wsparciu, a także inne analizy przedstawione w kolejnych podrozdziałach tego raportu, każdorazowo interpretować mając na uwadze konsekwencje pandemii COVID-19 na sytuację na rynku pracy badanych.

Wykres 5 Sytuacja na rynku pracy 6 miesięcy po zakończeniu wsparcia osób objętych/ nieobjętych potencjalnym wpływem pandemii COVID-19 w podziale na płeć

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań, N=3181, ASM – Centrum Badań i Analiz Rynku

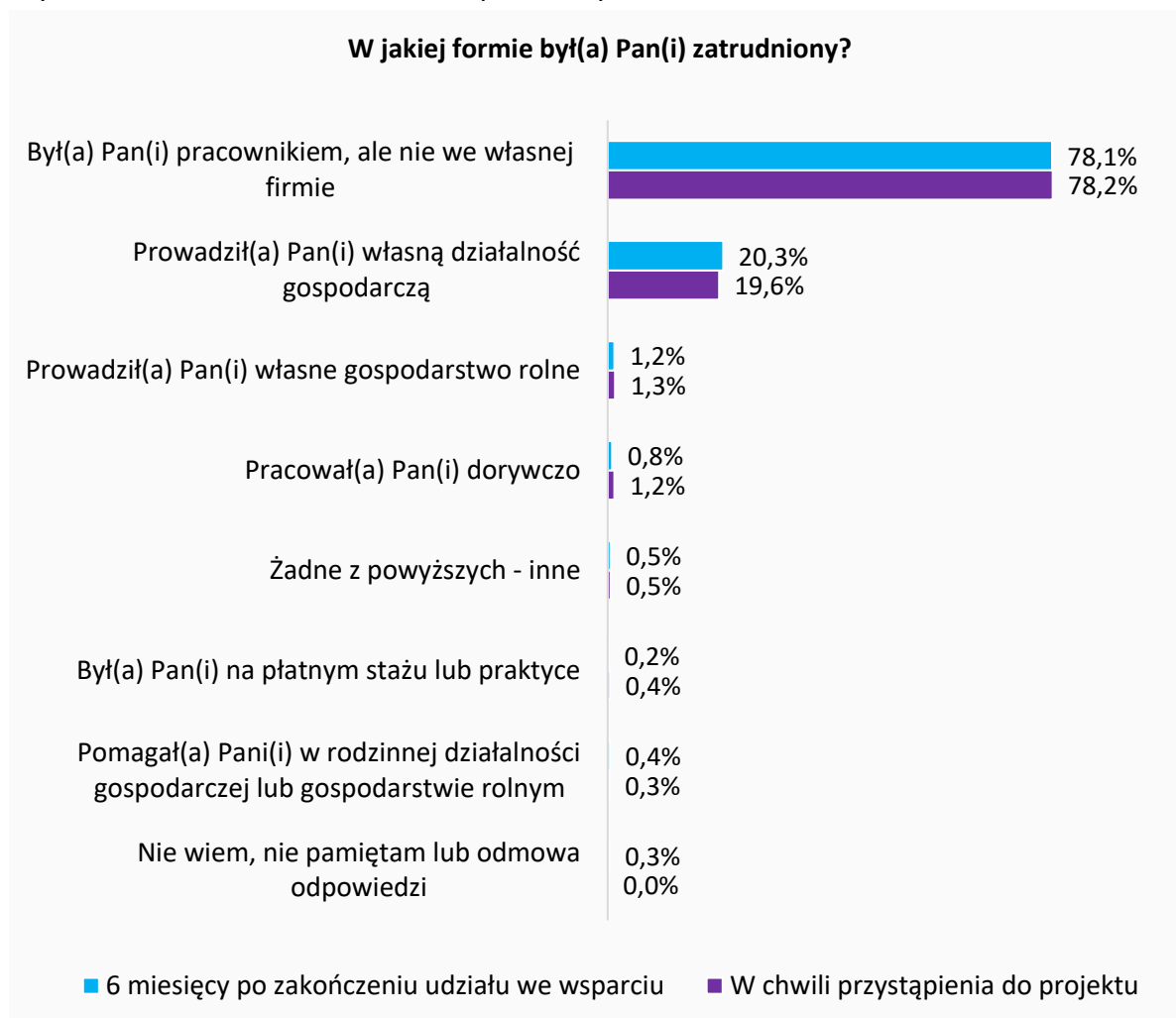
2.1.3 Zmiany w sytuacji na rynku pracy badanych – dane ogólne

W podrozdziale zaprezentowana została analiza sytuacji na rynku pracy badanych w dwóch przedziałach czasowych: w momencie przystąpienia do projektu oraz 6 miesięcy po zakończeniu udziału we wsparciu. Zmiany w sytuacji na rynku pracy badanych dotyczyły:

- rodzaju/formy zatrudnienia;
- rodzaju umowy;
- wymiaru czasu pracy.

Badani, zarówno w chwili przystąpienia do projektu, jak i 6 miesięcy po zakończeniu w nim udziału, najczęściej byli pracownikami, ale nie we własnej firmie. Odsetek badanych zatrudnionych w tej formie właściwie nie uległ zmianie, podobnie jak w przypadku samozatrudnienia/ prowadzenia własnej działalności gospodarczej.

Wykres 6 Forma zatrudnienia – dwa przedziały czasowe⁴

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań, N=3181, ASM – Centrum Badań i Analiz Rynku

W chwili przystąpienia do projektu najczęściej własną działalność prowadziły osoby objęte wsparciem w ramach PI 8i, którego celem było niemal wyłącznie dofinansowanie do kosztów prowadzenia działalności gospodarczej lub dofinansowanie wynagrodzenia dla osób prowadzących działalność gospodarczą w celu niwelowania negatywnych skutków pandemii COVID-19.

Niemal taka sama liczba osób kontynuowała prowadzenie własnej działalności gospodarczej pół roku po otrzymaniu wsparcia. Im starsze były osoby, tym rzadziej były pracownikami w obu horyzontach czasowych. Należy jednak nadmienić, że osoby powyżej 35 roku życia częściej niż młodsze prowadziły własną działalność gospodarczą. Jeżeli chodzi o uczestników z niepełnosprawnościami, to pół roku po zakończeniu wsparcia nieznacznie więcej takich osób prowadziło własną działalność gospodarczą – różnice nie są jednak istotne statystycznie.

⁴ Na podstawie pytań wielokrotnego wyboru – z tego względu wartości nie sumują się do 100%.

Odsetek osób prowadzących własną działalność gospodarczą nie zmalał w znaczący sposób 6 miesięcy po zakończeniu udziału we wsparciu: ponad 96% samozatrudnionych badanych kontynuowało tę formę zatrudnienia. Spośród osób, które w chwili przystąpienia do projektu prowadziły własną działalność gospodarczą 8,8% zrezygnowało z jej prowadzenia i zatrudniło się w innej firmie. Pozytywnym zjawiskiem jest z pewnością to, że niewielki odsetek uczestników biorących udział w badaniu (6 miesięcy po zakończeniu wsparcia) pracował dorywczo lub odbywał staż, praktykę czy jedynie pomagał w rodzinnej działalności gospodarczej/rolnej. Podobne tendencje zaobserwować można w przypadku osób, które w chwili rozpoczęcia udziału w projekcie pracowały, ale nie we własnej firmie – prawie wszyscy z nich kontynuowali tę formę zatrudnienia. **Największe zmiany zaobserwować można analizując sytuację osób, które w momencie rozpoczęcia interwencji pracowały dorywczo.** Ponad 55% z nich pół roku po otrzymaniu wsparcia było pracownikami (zatrudnionymi na stałe lub na stałe współpracującymi z daną firmą), a tym samym poprawiło swoją sytuację zawodową. Tylko 40% nadal podejmowało się dorywczych prac. Podobnie było w przypadku osób, które odbywały staż/praktykę – ponad 41% z nich stało się regularnymi pracownikami nie we własnej firmie.

Tabela 19 Forma zatrudnienia uczestnika badania CATI – dwie perspektywy czasowe⁵

Wyszczególnienie	A. własna działalność gospodarcza	A. Bycie pracownikiem, ale nie we własnej firmie	A. Pracowanie dorywczo	A. Prowadzenie własnego gospodarstwa rolnego	A. Pomaganie w rodzinnej działalności gospodarczej lub gospodarstwie rolnym	A. Bycie na płatnym stażu lub praktyce	A. inna forma	A. Nie wiem, nie pamiętam lub odmowa odpowiedzi
B. własna działalność gospodarcza	96,3%	8,8%	0,2%	0,3%	0,3%	0,0%	0,0%	0,2%
B. Bycie pracownikiem, ale nie we własnej firmie	3,0%	97,7%	0,4%	0,0%	0,0%	0,0%	0,4%	0,2%
B. Pracowanie dorywczo	5,3%	55,3%	39,5%	0,0%	2,6%	2,6%	0,0%	0,0%

⁵ Na podstawie pytań wielokrotnego wyboru- z tego względu wartości nie sumują się do 100%

Wyszczególnienie	A. własna działalność gospodarcza	A. Bycie pracownikiem, ale nie we własnej firmie	A. Pracowanie dorywczo	A. Prowadzenie własnego gospodarstwa rolnego	A. Pomaganie w rodzinnej działalności gospodarczej lub gospodarstwie rolnym	A. Bycie na płatnym stażu lub praktyce	A. inna forma	A. Nie wiem, nie pamiętam lub odmowa odpowiedzi
B. Prowadzenie własnego gospodarstwa rolnego	2,5%	0,0%	0,0%	92,5%	7,5%	0,0%	0,0%	0,0%
B. Pomaganie w rodzinnej działalności gospodarczej lub gospodarstwie rolnym	0,0%	25,0%	0,0%	12,5%	62,5%	0,0%	0,0%	12,5%
B. Bycie na płatnym stażu lub praktyce	8,3%	41,7%	0,0%	0,0%	16,7%	33,3%	0,0%	0,0%
B. Żadne z powyższych	6,3%	43,8%	6,3%	0,0%	0,0%	0,0%	50,0%	0,0%

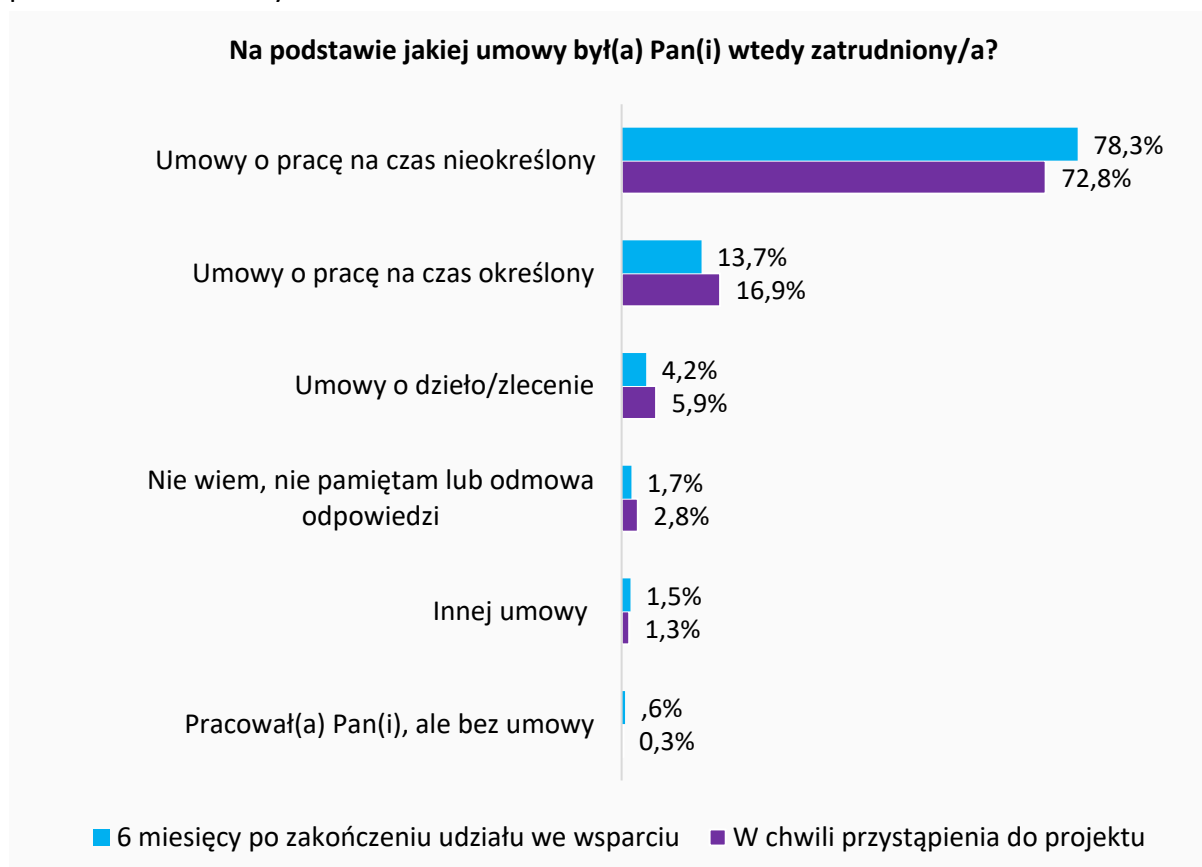
A. oznacza rodzaj umowy 6 miesięcy po zakończeniu udziału w projekcie

B. oznacza rodzaj umowy w momencie przystąpienia do projektu

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań, N=3181, ASM – Centrum Badań i Analiz Rynku

Jeżeli chodzi o rodzaj umowy, to większość respondentów, zarówno w chwili przystąpienia do projektu, jak i 6 miesięcy po zakończeniu w nim udziału, posiadało najkorzystniejszą z możliwych umów, czyli umowę o pracę na czas nieokreślony. 6 miesięcy po zakończeniu wsparcia ten rodzaj umowy posiadało prawie 6% więcej badanych. Jednocześnie zmniejszył się (o 3 pp.) odsetek osób zatrudnionych na podstawie umowy o pracę na czas określony.

Wykres 7 Rodzaj umowy, na podstawie której zatrudnieni byli badani – w dwóch przedziałach czasowych

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań, N=3181, ASM – Centrum Badań i Analiz Rynku

Płeć zasadniczo nie różnicowała odpowiedzi badanych dotyczących rodzaju umowy, na podstawie której byli zatrudnieni, natomiast należy wspomnieć, że kobiety częściej zatrudnione były na podstawie umowy o pracę na czas określony. Wyjaśnienia wymagają jednak różnice pojawiające się w odpowiedziach badanych korzystających ze wsparcia w ramach poszczególnych PI. W przypadku PI 8i, którego jednym z celów było niwelowanie negatywnych skutków pandemii COVID-19 (poprzez dofinansowanie wynagrodzenia dla pracowników), odsetek osób zatrudnionych w momencie przystąpienia do projektu na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony zmalał pół roku po zakończeniu udziału we wsparciu. Spowodowane to było tym, że osoby te podjęły się prowadzenia własnej działalności gospodarczej (ponad 72% wskazań na tę formę zatrudnienia). Pozytywne zmiany dotyczące przejścia na umowę o pracę na czas nieokreślony zaobserwowano w PI 8iii (jednak do wyników należy podejść ostrożnie ze względu na niewielki odsetek badanych) i 8v.

Osoby poniżej 25 roku życia były tą grupą wiekową, która najczęściej przechodziła na umowę o pracę na czas nieokreślony. Należy jednak nadmienić, że najprawdopodobniej związane jest to z uzyskaniem stałego zatrudnienia po okresie próbnym lub w wyniku zwiększenia swojego doświadczenia/stażu pracy. Podobnie analizując sytuację osób, które ukończyły 55 rok życia należy mieć na uwadze to, że większość z tych osób posiadała już najkorzystniejszy

rodzaj umowy w momencie przystępowania do projektu – pozytywnym zjawiskiem jest wobec powyższego to, że pół roku po zakończeniu udziału we wsparciu utrzymały one ten rodzaj umowy. Jeżeli chodzi o wykształcenie, to co do zasady im wyższy jego poziom, tym częściej uczestnicy przechodzili na umowę o pracę na czas nieokreślony. Pozytywną zmianą jest także to, że o ponad 7 pp. wzrósł odsetek osób z niepełnosprawnościami, które zatrudnione były na podstawie takich umów.

Tabela 20 Rodzaj umowy uczestnika badania CATI – dwie perspektywy czasowe

Wyszczególnienie	A. Umowa o pracę na czas nieokreślony	A. Umowa o pracę na czas określony	A. Umowa o dzieło/zlecenie	A. Samozatrudnienie/działalność gospodarcza na zasadach ogólnych	A. Inna umowa	A. Pracował, ale bez umowy	A. Nie wiem, nie pamiętam lub odmowa odpowiedzi
B. Umowa o pracę na czas nieokreślony	95,30%	2,8%	0,50%	1,7%	0,10%	0,0%	0,30%
B. Umowa o pracę na czas określony	38,30%	56,4%	1,80%	3,5%	0,50%	0,2%	0,90%
B. Umowa o dzieło/zlecenie	14,50%	19,7%	55,90%	5,9%	1,30%	0,7%	2,00%
B. Inna umowa	6,50%	32,3%	0,00%	3,2%	51,60%	0,0%	6,50%
B. Praca, ale bez umowy	12,50%	0,0%	12,50%	0,0%	0,00%	75,0%	0,00%
B. Nie wiem, nie pamiętam lub odmowa odpowiedzi	42,30%	15,5%	0,00%	0,0%	1,40%	0,0%	40,80%

A. oznacza rodzaj umowy 6 miesięcy po zakończeniu udziału w projekcie

B. oznacza rodzaj umowy w momencie przystąpienia do projektu

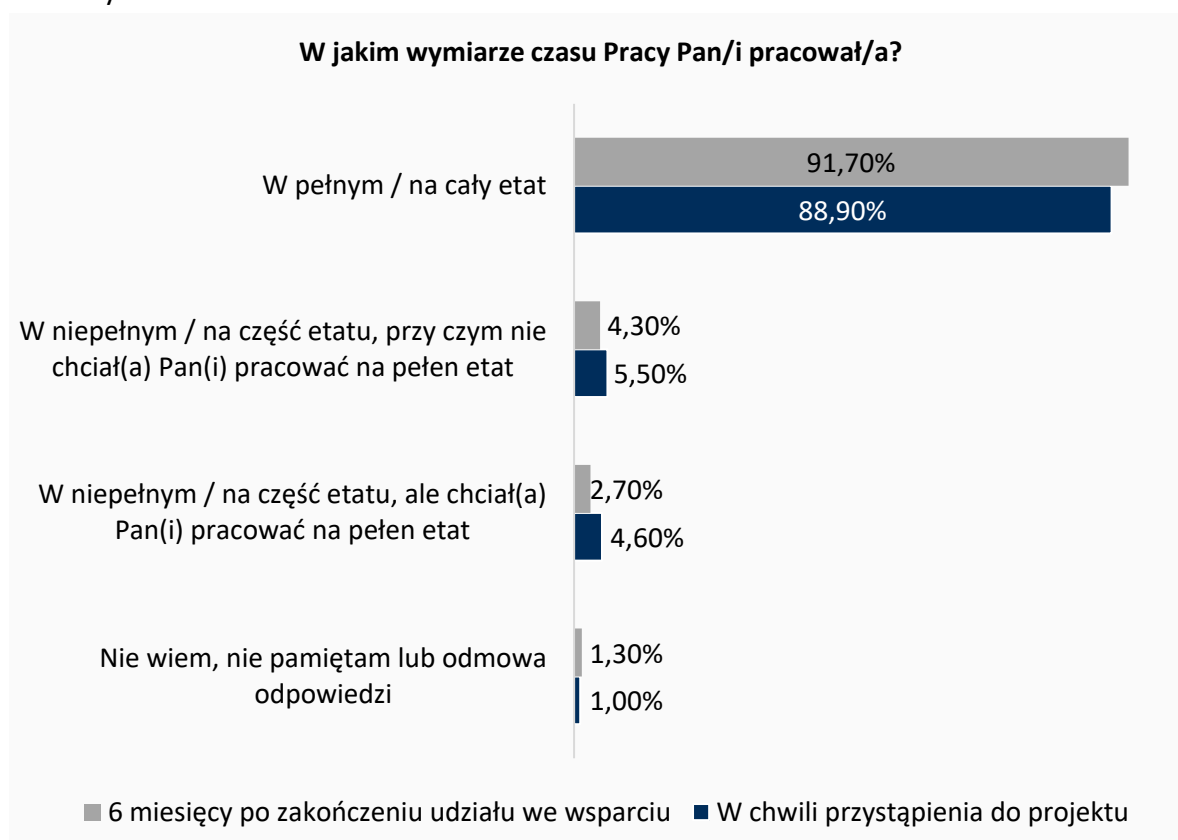
Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań, N=3181, ASM – Centrum Badań i Analiz Rynku

Prawie wszyscy badani zatrudnieni w momencie przystąpienia do projektu na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony kontynuowali zatrudnienie w tej formie. Co trzecia osoba zatrudniona w oparciu o umowę na czas określony przeszła na umowę na czas

nieokreślony. Również pozytywnie należy ocenić, że spośród osób, które pracowały bez żadnej umowy, 25% zalegalizowało swoje zatrudnienie.

Analiza wymiaru czasu pracy badanych w dwóch przedziałach czasowych pozwala wysnuć wniosek, że w tym zakresie nie zaszły żadne istotne zmiany wśród badanych. Najczęściej respondenci pracowali na cały etat, zarówno w momencie przystąpienia do projektu, jak i pół roku po jego opuszczeniu (odsetek ten nieznacznie wzrósł, jednak nie są to różnice istotne statystycznie).

Wykres 8 Wymiar czasu pracy, w jakim zatrudnieni byli badani – w dwóch przedziałach czasowych

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań, N=3181, ASM – Centrum Badań i Analiz Rynku

Nie zaobserwowano żadnych istotnych statystycznie różnic w przypadku innych zmiennych społeczno-demograficznych, z wyjątkiem wieku. Osoby najmłodsze rzadziej pracowały na pełen etat, co (jak zostało wskazane już wcześniej w raporcie) spowodowane było rozpoczęciem dopiero pracy zawodowej, a w rezultacie niewielkim doświadczeniem. **Prawie wszystkie osoby zatrudnione na cały etat pozostały zatrudnione w tym wymiarze czasu pracy pół roku po zakończeniu udziału we wsparciu.** W przypadku osób pracujących w niepełnym wymiarze, prawie połowa z nich zaczęła pracować na cały etat. Co ciekawe, pozytywne zmiany widoczne są nawet w przypadku osób, które nie chciały pracować na cały etat w momencie przystąpienia do projektu – niemal co czwarty z nich zaczął pracować w pełnym wymiarze czasu pracy.

Tabela 21 Wymiar czasu pracy badanych – dwie perspektywy czasowe

Wyszczególnienie	A. Praca w pełnym / na cały etat	A. Praca w niepełnym / na część etatu, ale respondent chciał pracować na pełen etat	A. Praca w niepełnym / na część etatu, przy czym respondent nie chciał pracować na pełen etat	A. Nie wiem, nie pamiętam lub odmowa odpowiedzi
B. Praca w pełnym / na cały etat	98,4%	0,5%	0,8%	0,3%
B. Praca w niepełnym / na część etatu, ale respondent chciał pracować na pełen etat	45,3%	52,1%	1,7%	0,9%
B. Praca w niepełnym / na część etatu, przy czym respondent nie chciał pracować na pełen etat	22,9%	2,1%	74,3%	0,7%
B. Nie wiem, nie pamiętam lub odmowa odpowiedzi	39,3%	7,1%	14,3%	39,3%

A. oznacza wymiar czasu pracy 6 miesięcy po zakończeniu udziału w projekcie

B. oznacza wymiar czasu pracy w momencie przystąpienia do projektu

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań, N=3181, ASM – Centrum Badań i Analiz Rynku

2.1.4 Zmiany w sytuacji na rynku pracy badanych – dane szczegółowe

W podrozdziale zaprezentowana została pogłębiona analiza odnosząca się do zmian, jakie zaszły w sytuacji uczestników projektów EFS (osób pracujących w momencie przystąpienia do projektu) po 6 miesiącach od opuszczenia Programu. Pod uwagę brano odsetek osób, których:

A. Sytuacja na rynku pracy uległa poprawie, tj. odsetek osób, które:

- przeszły z niepewnego do stabilnego zatrudnienia;
- przeszły z niepełnego do pełnego zatrudnienia;
- dokonały zmiany pracy na inną, wymagającą wyższych kompetencji/ umiejętności/ kwalifikacji i wiążącą się z większą odpowiedzialnością;
- awansowały w pracy.

B. Sytuacja na rynku pracy pozostała bez zmian, tj. odsetek osób, które:

- a) utrzymały niekorzystną sytuację na rynku pracy (niepełne, niepewne zatrudnienie, pracę w niepełnym wymiarze czasu pomimo chęci pracowania na cały etat);
- b) utrzymały zatrudnienie na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony;
- c) nie otrzymały awansu ani nie zmieniły stanowiska na inne, wymagające wyższych kompetencji/ umiejętności lub wiążące się z większą odpowiedzialnością.

C. Sytuacja na rynku pracy uległa pogorszeniu, tj. odsetek osób które:

- a) przeszły ze stabilnego do niestabilnego/ niepewnego zatrudnienia;
- b) przeszły z pełnego na niepełne zatrudnienie, pomimo chęci pracy na cały etat;
- c) gorzej oceniają stopień adekwatności swojego wynagrodzenia.

Poprawa sytuacji na rynku pracy 6 miesięcy po zakończeniu udziału we wsparciu

a) przejście z niepewnego do stabilnego zatrudnienia

Zgodnie z definicją zawartą w WLWK, pojęcie „niepewnego zatrudnienia” należy rozumieć jako „zatrudnienie tymczasowe” i „umowę o pracę na czas określony” – zobacz podrozdział 1.3. W związku z tym analizie poddane zostały te odpowiedzi badanych, które spełniały następujące warunki logiczne:

Tabela 22 Pytania świadczące o przejściu z niepewnego do stabilnego zatrudnienia

Warunek 1	Wariant odpowiedzi	Dodatkowe założenie	Warunek 2	Wariant odpowiedzi
Pytanie 1	odpowiedź „e) Pracował(a) Pan(i) dorywczo”	jednocześnie	Pytanie 6	odpowiedzi:” a) Prowadził(a) Pan(i) własną działalność gospodarczą” lub „b) Był(a) Pan(i) regularnym pracownikiem, ale nie we własnej firmie” lub „d) Prowadził(a) Pan(i) własne gospodarstwo rolne”
Pytanie 1	odpowiedź „g) Pomagał(a) Pani(i) w rodzinnej działalności gospodarczej lub gospodarstwie rolnym”	jednocześnie	Pytanie 6	odpowiedzi:” a) Prowadził(a) Pan(i) własną działalność gospodarczą” lub „b) Był(a) Pan(i) regularnym pracownikiem, ale nie we własnej firmie” lub „d) Prowadził(a) Pan(i) własne gospodarstwo rolne”
Pytanie 1	odpowiedź „h) Był(a) Pan(i) na płatnym stażu lub praktyce”	jednocześnie	Pytanie 6	odpowiedzi:” a) Prowadził(a) Pan(i) własną działalność gospodarczą” lub „b) Był(a) Pan(i) regularnym pracownikiem, ale nie we własnej

Warunek 1	Wariant odpowiedzi	Dodatkowe założenie	Warunek 2	Wariant odpowiedzi
				firmie” lub „d) Prowadził(a) Pan(i) własne gospodarstwo rolne”;
Pytanie 2	odpowiedź „b) Umowy o pracę na czas określony”	jednocześnie	Pytanie 10	odpowiedź: a) Umowy o pracę na czas nieokreślony
Pytanie 2	odpowiedź „c) Umowy o dzieło/zlecenie”	jednocześnie	Pytanie 10	odpowiedź: a) Umowy o pracę na czas nieokreślony
Pytanie 2	odpowiedź „d) Innej umowy”	jednocześnie	Pytanie 10	odpowiedź: a) Umowy o pracę na czas nieokreślony
Pytanie 2	odpowiedź „e) Pracował(a) Pan(i) ale bez umowy”	jednocześnie	Pytanie 10	odpowiedzi: a) Umowy o pracę na czas nieokreślony, b) Umowy o pracę na czas określony, c) Umowy o dzieło/zlecenie, d) Samozatrudnienie/działalność gospodarcza na zasadach ogólnych

Źródło: opracowanie własne na podstawie zapisów OPZ, ASM – Centrum Badań i Analiz Rynku

Z niestabilnego do stabilnego zatrudnienia przeszło łącznie 6,5% badanych, przy czym nieznacznie częściej ten rodzaj zmiany dotyczył kobiet, w szczególności z PI 8iii. Odbiorcami tej interwencji były osoby znajdujące się w najtrudniejszej sytuacji na rynku pracy, tj. w wieku 50 lat i więcej, z niepełnosprawnościami, długotrwale bezrobotnych, o niskich kwalifikacjach zawodowych oraz kobiety (co najmniej 60% uczestników projektów stanowiły osoby z ww. grup).

Tabela 23 Przejście z niepewnego do stabilnego zatrudnienia w podziale na PI

Priorytet inwestycyjny	Udział kobiet	Udział mężczyzn	Udział ogółem
8 (i)	1,2%	0,4%	0,8%
8 (iii) *	33,3%	0,0%	20,0%
8 (iv)	7,2%	5,6%	7,1%
8 (v)	14,2%	13,4%	13,8%
8 (vi)	4,5%	3,5%	4,0%
9 (i) *	0,0%	100,0%	33,3%
9 (iv)	8,4%	4,8%	7,5%
9 (v) *	22,2%	0,0%	11,8%
10 (i)	12,2%	7,1%	10,0%

Priorytet inwestycyjny	Udział kobiet	Udział mężczyzn	Udział ogółem
10 (iii)	5,3%	9,1%	7,5%
10 (iv)	2,4%	3,2%	2,7%
Ogółem	7,0%	5,8%	6,5%

* niskie liczebności w warstwach (niewielka liczba badanych)

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań, N=3181, ASM – Centrum Badań i Analiz Rynku

Osoby młode generalnie częściej przechodziły z niepewnego do stabilnego zatrudnienia, jednak należy podkreślić, że osoby najmłodsze dopiero wchodzi na rynek pracy, rozpoczynają pierwszą pracę: mogą być więc zatrudnione na okres próbny, na podstawie umów o dzieło lub umowy zlecenia i dopiero po uzyskaniu niezbędnego doświadczenia przejść na umowę o pracę na czas nieokreślony. Osoby w starszym wieku (szczególnie najstarsi badani) posiadają już ustabilizowaną sytuację zawodową. Potwierdzają to także wyniki badań: tylko 23,2% badanych z najmłodszej grupy wiekowej posiadało w chwili przystępowania do projektu umowę o pracę na czas nieokreślony (większość z nich zatrudniona była na podstawie umowy o pracę na czas określony oraz umowy o dzieło/zlecenia). **Analizując dane dotyczące przejścia osób w różnym wieku z niepewnego do stabilnego zatrudnienia należy każdorazowo mieć na uwadze odsetek osób, które już w momencie przystępowania do projektu posiadały najkorzystniejszy rodzaj umowy (umowa o pracę na czas nieokreślony).** W przypadku osób najstarszych (55 i więcej lat) odsetek ten wyniósł aż 78,9%; tylko 21,1% badanych z tej grupy miało wobec powyższego możliwość przejścia na stabilną umowę (dla porównania w grupie osób najmłodszych odsetek ten wyniósł 76,8%)⁶.

Tabela 24 Przejście z niepewnego do stabilnego zatrudnienia – warstwy inne niż PI

Cechy	Udział kobiet	Udział mężczyzn	Udział ogółem
Wiek poniżej 25 roku życia	23,8%	18,0%	20,7%
Wiek 25-34 lat	15,6%	16,7%	15,9%
Wiek 35-54 lat	5,1%	4,3%	4,8%
Wiek 55 i więcej lat	1,9%	3,6%	3,0%
Wykształcenie podstawowe	7,7%	0,0%	3,6%

⁶ Wynika to ze sposobu wyliczenia wskaźnika rezultatu długoterminowego EFS, który zaprezentowany został w załączniku nr 6 do wytycznych w zakresie monitorowania postępu rzeczowego realizacji programów operacyjnych na lata 2014-2020. Przejście z niepewnego do stabilnego zatrudnienia ma miejsce wówczas, kiedy spełnione są określone warunki logiczne (np. posiadanie umowy o dzieło w momencie przystąpienia do projektu i przejście na umowę o pracę na czas określony lub nieokreślony 6 miesięcy po zakończeniu wsparcia). Każdorazowo odsetek osób, które polepszyły swoją sytuację na rynku pracy wyliczany jest dla ogółu, tj. całej populacji badania, co wprost wynika z tych wytycznych. Należy jednak wziąć pod uwagę to, że większość badanych już w momencie przystępowania do projektu posiadała najkorzystniejsze rodzaje umów. Mogli oni wyłącznie uzyskać awans lub zmienić pracę na inną, wymagającą wyższych kwalifikacji/ umiejętności.

Cechy	Udział kobiet	Udział mężczyzn	Udział ogółem
Wykształcenie gimnazjalne	0,0%	0,0%	0,0%
Wykształcenie zasadnicze zawodowe	7,8%	7,7%	7,7%
Wykształcenie średnie ogólne	7,5%	11,3%	9,3%
Wykształcenie średnie techniczne	6,0%	4,1%	4,8%
Wykształcenie policealne	8,1%	0,0%	5,2%
Wykształcenie wyższe	7,0%	5,3%	6,4%
Odmowa odpowiedzi o wykształceniu	0,0%	14,3%	8,3%
Brak niepełnosprawności	6,7%	5,9%	6,3%
Odmowa podania informacji o niepełnosprawności	5,3%	0,0%	3,6%
Niepełnosprawność	17,0%	5,3%	10,9%
Zamieszkanie poza województwem ^a	0,0%	8,3%	3,2%
Zamieszkanie podregion chojnicki ^a	8,3%	8,1%	8,2%
Zamieszkanie podregion gdański ^a	6,8%	5,1%	6,1%
Zamieszkanie podregion słupski ^a	6,2%	5,4%	5,9%
Zamieszkanie podregion starogardzki ^a	6,3%	6,2%	6,3%
Zamieszkanie podregion trójmiejski ^a	7,6%	5,6%	6,7%
Ogółem	7,0%	5,8%	6,5%

^a miejsce zamieszkania w chwili uczestniczenia w projekcie

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań, N=3181, ASM – Centrum Badań i Analiz Rynku

Wykształcenie i podregion zasadniczo nie różnicowało odpowiedzi badanych w znaczący sposób. Prawie 11% osób z niepełnosprawnościami przeszło z niepewnego do pewnego zatrudnienia, przy czym częściej były to kobiety.

b) Przejście z niepełnego do pełnego zatrudnienia

Zgodnie z definicją zawartą w WLWK pojęcie „niepełne zatrudnienie” należy rozumieć jako niedobrowolne zatrudnienie w niepełnym wymiarze czasu pracy. Taka sytuacja ma miejsce wtedy, gdy osoba deklaruje, że pracuje w niepełnym wymiarze czasu, ponieważ nie może znaleźć pracy na pełen etat.

Wobec powyższego, za przejście z niepełnego do pełnego zatrudnienia uznano spełnienie poniższego warunku:

Tabela 25 Pytania świadczące o przejściu z niepełnego do pełnego zatrudnienia

Warunek 1	Wariant odpowiedzi	Dodatkowe założenie	Warunek 2	Wariant odpowiedzi
Pytanie 3	odpowiedź „b) w niepełnym/ na część etatu, ale chciał(a) Pan(i) pracować na pełen etat	jednocześnie	Pytanie 11	odpowiedź: a) W pełnym/ na cały etat

Źródło: opracowanie własne na podstawie zapisów OPZ, ASM – Centrum Badań i Analiz Rynku

Tabela 26 Przejście z niepełnego do pełnego zatrudnienia w podziale na PI

Priorytet inwestycyjny	Udział kobiet	Udział mężczyzn	Udział ogółem
8 (i)	0,00%	0,4%	0,20%
8 (iii) *	0,00%	0,0%	0,00%
8 (iv)	2,40%	0,0%	2,20%
8 (v)	6,60%	6,2%	6,40%
8 (vi)	0,30%	0,3%	0,30%
9 (i) *	0,00%	0,0%	0,00%
9 (iv)	1,70%	2,4%	1,90%
9 (v) *	0,00%	0,0%	0,00%
10 (i)	2,20%	2,6%	2,40%
10 (iii)	1,50%	1,9%	1,70%
10 (iv)	4,80%	3,2%	4,10%
Ogółem	1,70%	1,7%	1,70%

* niskie liczebności w warstwach (niewielka liczba badanych)

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań, N=3181, ASM – Centrum Badań i Analiz Rynku

Z niepełnego do pełnego zatrudnienia częściej przechodziły osoby młode – podobnie jak w przypadku przejścia na stabilne zatrudnienie pamiętać należy o tym, że to właśnie osoby młode najrzadziej pracowały na cały etat. Co więcej, to właśnie osoby w wieku poniżej 25 lat najczęściej ze wszystkich grup wiekowych nie chciały pracować na cały etat (14% wskazań). Pozostałe zmienne społeczno-demograficzne nie różnicowały odpowiedzi badanych w znaczący sposób.

Tabela 27 Przejście z niepełnego do pełnego zatrudnienia – warstwy inne niż PI

Cechy	Udział kobiet	Udział mężczyzn	Udział ogółem
Wiek poniżej 25 roku życia	6,3%	5,6%	5,9%
Wiek 25-34 lat	3,7%	4,9%	4,1%
Wiek 35-54 lat	1,2%	1,2%	1,2%
Wiek 55 i więcej lat	0,0%	1,0%	0,6%
Wykształcenie podstawowe	0,0%	0,0%	0,0%
Wykształcenie gimnazjalne	0,0%	0,0%	0,0%
Wykształcenie zasadnicze zawodowe	1,0%	1,0%	1,0%
Wykształcenie średnie ogólne	0,7%	1,5%	1,1%
Wykształcenie średnie techniczne	1,0%	1,4%	1,2%
Wykształcenie policealne	2,7%	4,8%	3,4%
Wykształcenie wyższe	1,9%	1,8%	1,9%
Odmowa odpowiedzi o wykształceniu	0,0%	14,3%	8,3%
Brak niepełnosprawności	1,7%	1,8%	1,7%
Odmowa podania informacji o niepełnosprawności	0,0%	0,0%	0,0%
Niepełnosprawność	0,0%	0,0%	0,0%
Zamieszkanie poza województwem ^a	0,0%	0,0%	0,0%
Zamieszkanie podregion chojnicki ^a	1,9%	3,8%	2,9%
Zamieszkanie podregion gdański ^a	1,4%	1,7%	1,5%
Zamieszkanie podregion słupski ^a	1,8%	3,1%	2,2%
Zamieszkanie podregion starogardzki ^a	0,4%	0,0%	0,3%
Zamieszkanie podregion trójmiejski ^a	2,4%	1,1%	1,8%
Ogółem	1,7%	1,7%	1,7%

^a miejsce zamieszkania w chwili uczestniczenia w projekcie

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań, N=3181, ASM – Centrum Badań i Analiz Rynku

c) Zmiana pracy na inną, wymagającą wyższych kompetencji/ umiejętności/ kwalifikacji i wiążącą się z większą odpowiedzialnością?

Uznano, że respondent zmienił pracę na inną, wymagającą wyższych kompetencji lub umiejętności lub kwalifikacji, w sytuacji gdy udzielona została odpowiedź twierdząca na pytanie 9 z kwestionariusza.

Tabela 28 Pytanie świadczące o zmianie pracy na inną, wymagającą wyższych kompetencji, umiejętności, kwalifikacji i wiążącą się z większą odpowiedzialnością

Warunek 1	Wariant odpowiedzi
Pytanie 9	odpowiedź a) Tak

Źródło: opracowanie własne na podstawie zapisów OPZ, ASM – Centrum Badań i Analiz Rynku

Prawie co dziesiąty respondent biorący udział w badaniu zmienił pracę na inną, wymagającą wyższych kompetencji/ umiejętności. Płeć nie różnicowała odpowiedzi badanych. Najwyższe wartości odnotowano dla PI 9i (należy jednak mieć na uwadze niską liczebność w tej warstwie) oraz 8v. Cała interwencja w ramach PI 8v była ukierunkowana na realizację wsparcia skierowanego do pracowników będących w okresie wypowiedzenia w związku z prowadzoną w przedsiębiorstwach restrukturyzacją lub reorganizacją, bądź osób zwolnionych z pracy. Należy wobec tego sądzić, że część pracowników zmieniła pracę ze względu na zwolnienie z pracy. Pozytywnym aspektem jest jednak to, że zmienili oni pracę/ stanowisko na to, które wymagało większych kompetencji i umiejętności lub wiązało się z większą odpowiedzialnością.

Tabela 29 Zmiana pracy na inną, wymagającą wyższych kompetencji/ umiejętności/ kwalifikacji i wiążącą się z większą odpowiedzialnością w podziale na PI

Priorytet inwestycyjny	Udział kobiet	Udział mężczyzn	Udział ogółem
8 (i)	1,6%	1,2%	1,4%
8 (iii) *	0,0%	50,0%	20,0%
8 (iv)	15,9%	11,1%	15,5%
8 (v)	22,6%	26,8%	24,6%
8 (vi)	4,8%	2,1%	3,5%
9 (i) *	0,0%	100,0%	33,3%
9 (iv)	10,1%	9,5%	9,9%
9 (v) *	22,2%	12,5%	17,6%
10 (i)	7,8%	5,6%	6,9%
10 (iii)	14,1%	20,9%	18,1%
10 (iv)	11,9%	0,0%	6,8%
Ogółem	9,3%	9,6%	9,5%

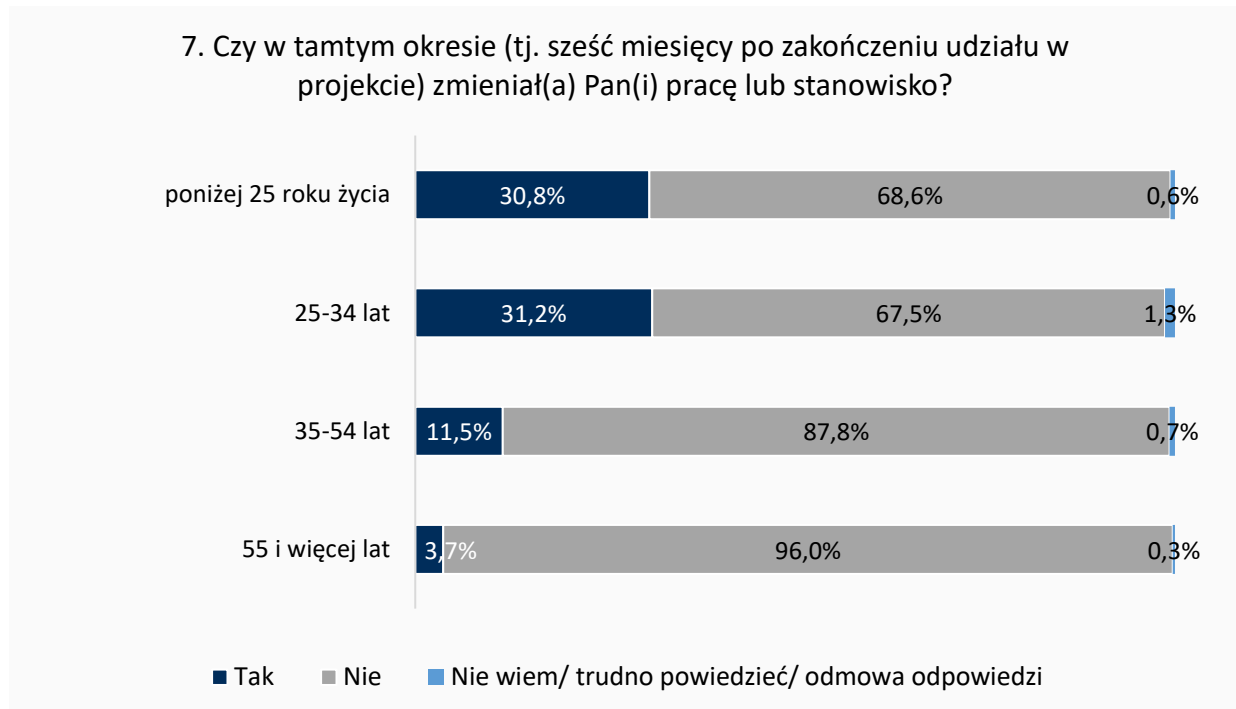
* niskie liczebności w warstwach (niewielka liczba badanych)

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań, N=3181, ASM – Centrum Badań i Analiz Rynku

Podobnie jak w przypadku poprzednich zmian, wiek silnie różnicował odpowiedzi badanych: im młodsze były osoby, tym częściej zmieniały pracę na inną – może to być spowodowane tym, że sytuacja zawodowa osób młodych ulega szybkim przemianom (np. statystycznie częściej skłonni są oni do zmiany pracy i przekwalifikowania się niż osoby w wieku starszym⁷).

⁷Np. wyniki badań zaprezentowane w raporcie Pracuj.pl pn. Generacja dobrej kariery. Pokolenia o pracy w Polsce, 2019 rok.

Wykres 9 Zmiana pracy lub stanowiska w podziale na grupy wiekowe

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań, N=3181, ASM – Centrum Badań i Analiz Rynku

Poziom wykształcenia, płeć, niepełnosprawność oraz podregion nie wpływały na odpowiedzi badanych.

Tabela 30 Zmiana pracy na inną, wymagającą wyższych kompetencji/ umiejętności/ kwalifikacji i wiążącą się z większą odpowiedzialnością – warstwy inne niż PI

Cechy	Udział kobiet	Udział mężczyzn	Udział ogółem
Wiek poniżej 25 roku życia	25,0%	28,1%	26,6%
Wiek 25-34 lat	17,9%	33,3%	22,8%
Wiek 35-54 lat	7,9%	8,2%	8,0%
Wiek 55 i więcej lat	1,3%	0,7%	0,9%
Wykształcenie podstawowe	7,7%	6,7%	7,1%
Wykształcenie gimnazjalne	50,0%	33,3%	40,0%
Wykształcenie zasadnicze zawodowe	2,9%	9,7%	7,4%
Wykształcenie średnie ogólne	14,4%	16,5%	15,4%
Wykształcenie średnie techniczne	4,5%	11,5%	8,7%
Wykształcenie policealne	5,4%	9,5%	6,9%
Wykształcenie wyższe	10,2%	7,7%	9,2%
Brak niepełnosprawności	9,4%	9,4%	9,4%
Odmowa podania informacji o niepełnosprawności	10,5%	11,1%	10,7%

Cechy	Udział kobiet	Udział mężczyzn	Udział ogółem
Niepełnosprawność	7,5%	14,0%	10,9%
Zamieszkanie poza województwem ^a	15,8%	8,3%	12,9%
Zamieszkanie podregion chojnicki ^a	9,6%	11,3%	10,5%
Zamieszkanie podregion gdański ^a	9,0%	8,7%	8,9%
Zamieszkanie podregion słupski ^a	11,1%	10,0%	10,7%
Zamieszkanie podregion starogardzki ^a	8,6%	7,6%	8,3%
Zamieszkanie podregion trójmiejski ^a	9,0%	10,2%	9,6%
Ogółem	9,3%	9,6%	9,5%

^a miejsce zamieszkania w chwili uczestniczenia w projekcie

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań, N=3181, ASM – Centrum Badań i Analiz Rynku

d) Awans w pracy

Awans w pracy rozumiany był jako zmiana stanowiska na inne, lepiej płatne oraz/lub o wyższym prestiżu. W celu ustalenia odsetka osób, które 6 miesięcy po otrzymaniu wsparcia awansowały w pracy autorzy badania uwzględnili odpowiedzi badanych spełniające poniższy warunek:

Tabela 31 Pytanie świadczące o zmiany pracy na inną, wymagającą wyższych kompetencji, umiejętności, kwalifikacji i wiążącą się z większą odpowiedzialnością

Warunek 1	Wariant odpowiedzi
Pytanie 6a	odpowiedź a) Tak

Źródło: opracowanie własne na podstawie zapisów OPZ, ASM – Centrum Badań i Analiz Rynku

Awans w pracy najczęściej otrzymywali odbiorcy wsparcia w ramach PI 8iii.

Tabela 32 Awans w pracy w podziale na PI

Priorytet inwestycyjny	Udział kobiet	Udział mężczyzn	Udział ogółem
8 (i)	5,9%	3,9%	4,9%
8 (iii) *	33,3%	50,0%	40,0%
8 (iv)	18,8%	33,3%	19,9%
8 (v)	19,8%	25,8%	22,7%
8 (vi)	8,7%	6,2%	7,5%
9 (i) *	0,0%	100,0%	33,3%
9 (iv)	13,4%	14,3%	13,7%
9 (v) *	11,1%	0,0%	5,9%
10 (i)	16,1%	12,0%	14,4%

Priorytet inwestycyjny	Udział kobiet	Udział mężczyzn	Udział ogółem
10 (iii)	15,6%	27,9%	22,8%
10 (iv)	7,1%	9,7%	8,2%
Ogółem	13,1%	14,5%	13,7%

* niskie liczebności w warstwach (niewielka liczba badanych)

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań, N=3181, ASM – Centrum Badań i Analiz Rynku

Awans najczęściej otrzymywali młodzi badani. Głównym powodem może być ich duża mobilność na rynku pracy, zdobywanie doświadczenia zawodowego, a także wykształcenia, które pozwala na uzyskanie awansu. Co do zasady im wyższe było wykształcenie badanych, tym częściej otrzymywali oni awans, jednak zależność ta nie wzrastała w sposób liniowy, bowiem największy odsetek osób, które otrzymały awans posiadały wykształcenie średnie ogólne (najniższy zaś – podstawowe). Osoby z niepełnosprawnościami ponad dwukrotnie rzadziej otrzymywały natomiast awans (6,4%). Zależność ta dotyczy w szczególności kobiet z niepełnosprawnościami. Podregion zasadniczo nie różnicował odpowiedzi badanych.

Tabela 33 Awans w pracy – warstwy inne niż PI

Cechy	Udział kobiet	Udział mężczyzn	Udział ogółem
Wiek poniżej 25 roku życia	22,5%	33,7%	28,4%
Wiek 25-34 lat	23,4%	36,3%	27,5%
Wiek 35-54 lat	11,8%	13,4%	12,5%
Wiek 55 i więcej lat	4,4%	5,2%	5,0%
Wykształcenie podstawowe	0,0%	0,0%	0,0%
Wykształcenie gimnazjalne	0,0%	0,0%	0,0%
Wykształcenie zasadnicze zawodowe	2,0%	14,3%	10,1%
Wykształcenie średnie ogólne	16,4%	17,3%	16,8%
Wykształcenie średnie techniczne	7,0%	17,3%	13,1%
Wykształcenie policealne	5,4%	28,6%	13,8%
Wykształcenie wyższe	14,9%	13,0%	14,2%
Odmowa odpowiedzi o wykształceniu	20,0%	14,3%	16,7%
Brak niepełnosprawności	13,3%	14,8%	14,0%
Odmowa podania informacji o niepełnosprawności	10,5%	22,2%	14,3%
Niepełnosprawność	5,7%	7,0%	6,4%
Zamieszkanie poza województwem ^a	21,1%	25,0%	22,6%
Zamieszkanie podregion chojnicki ^a	8,3%	16,7%	12,8%
Zamieszkanie podregion gdański ^a	11,4%	14,3%	12,6%
Zamieszkanie podregion słupski ^a	16,4%	17,7%	16,9%

Cechy	Udział kobiet	Udział mężczyzn	Udział ogółem
Zamieszkanie podregion starogardzki ^a	13,7%	9,7%	12,3%
Zamieszkanie podregion trójmiejski ^a	14,1%	14,4%	14,2%
Ogółem	13,1%	14,5%	13,7%

^a miejsce zamieszkania w chwili uczestniczenia w projekcie

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań, N=3181, ASM – Centrum Badań i Analiz Rynku

Brak zmian w sytuacji badanych 6 miesięcy po zakończeniu udziału we wsparciu

W celu pogłębienia analizy autorzy raportu zdecydowali także o przedstawieniu wyników badań w zakresie braku zmian sytuacji zawodowej respondentów. Pod uwagę brano trzy sytuacje:

- utrzymanie niekorzystnej sytuacji na rynku pracy (niepełne, niepewne zatrudnienie, pracę w niepełnym wymiarze czasu pomimo chęci pracowania na cały etat) – brak zmian (stagnacja) o charakterze teoretycznie **negatywnym**;
- utrzymanie zatrudnienia na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony – brak zmian (stagnacja) o charakterze teoretycznie **pozytywnym**, interpretowanym jako trwałość zatrudnienia (utrzymanie zatrudnienia);
- brak awansu oraz/lub brak zmiany stanowiska na inne, wymagające wyższych kompetencji/ umiejętności lub wiążące się z większą odpowiedzialnością – brak zmian (stagnacja) o charakterze teoretycznie **neutralnym**.

Jeżeli chodzi o respondentów, którzy utrzymali niekorzystne zatrudnienie (np. niepełne, niepewne) to częściej dotyczyło to kobiet oraz uczestników PI 8iii (trzeba jednak pamiętać o niewielkiej wielkości próby badawczej w tej warstwie). Ogółem niekorzystną sytuację utrzymało prawie 12% badanych. Co ciekawe, to najmłodsze osoby częściej utrzymywały niekorzystne zatrudnienie, co może być spowodowane tym, że dopiero rozpoczynają swoje kariery zawodowe. Innymi słowy tempo pozytywnych zmian w przypadku tej grupy społeczno-demograficznej może być wolniejsze niż w przypadku innych grup. **Im niższe wykształcenie badanych tym częściej dochodziło do braku zmian w ich sytuacji zawodowej; podobnie w przypadku osób z niepełnosprawnościami, które dwukrotnie częściej utrzymywały niekorzystną sytuację na rynku pracy.** Typ miejscowości (miasto/wieś) nie wpływał na odpowiedzi badanych.

Kolejnym istotnym punktem analizy było utrzymanie stabilnego zatrudnienia (umowy o pracę na czas nieokreślony), który interpretowano jako sytuacja teoretycznie pozytywna, świadcząca o trwałości i długotrwałej stabilizacji zawodowej. Stabilność zatrudnienia utrzymywały częściej kobiety niż mężczyźni (co spowodowane może być mniejszą skłonnością do podejmowania działań ryzykownych – dążeniu ku stabilizacji, utrzymania korzystnej sytuacji); niezależnie od płci najczęściej dotyczyło to uczestników PI 10iv. Nie odnotowano wzrostu/ spadku odsetka respondentów, którzy utrzymali stabilne zatrudnienie

w zależności od posiadanego wykształcenia. Najczęściej umowę o pracę na czas nieokreślony zachowywały osoby z wykształceniem podstawowym (tutaj również do wyników należy podchodzić z ostrożnością – niska liczebność w tej warstwie) oraz wyższym. Osoby z niepełnosprawnością nieznacznie częściej utrzymały ten rodzaj stabilizacji, chociaż należy zaznaczyć, że nie są to różnice istotne statystycznie.

Tabela 34 Brak zmian w sytuacji na rynku pracy badanych 6 miesięcy po zakończeniu udziału we wsparciu

Cechy	Odsetek osób, w przypadku których nie nastąpiły żadne zmiany i utrzymywała się niekorzystna sytuacja na rynku pracy	Odsetek osób, w przypadku których nie nastąpiły żadne zmiany, ale utrzymane zostało zatrudnienie na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony
Kobiety	13,7%	72,2%
Mężczyźni	9,7%	64,6%
PI 8 (i)	1,6%	25,0%
PI 8 (iii) *	60,0%	0,0%
PI 8 (iv)	11,5%	80,6%
PI 8 (v)	26,6%	64,4%
PI 8 (vi)	9,9%	78,5%
PI 9 (i) *	0,0%	66,7%
PI 9 (iv)	24,8%	79,5%
PI 9 (v) *	23,5%	80,0%
PI 10 (i)	11,2%	86,7%
PI 10 (iii)	15,6%	71,8%
PI 10 (iv)	5,5%	94,0%
Wiek poniżej 25 roku życia	40,2%	44,6%
Wiek 25-34 lat	19,1%	66,2%
Wiek 35-54 lat	8,7%	69,5%
Wiek 55 i więcej lat	12,1%	70,6%
Wykształcenie podstawowe	28,6%	80,0%
Wykształcenie gimnazjalne	20,0%	66,7%
Wykształcenie zasadnicze zawodowe	13,1%	60,5%
Wykształcenie średnie ogólne	20,1%	55,2%
Wykształcenie średnie techniczne	12,9%	61,8%
Wykształcenie policealne	17,2%	56,3%
Wykształcenie wyższe	10,0%	73,2%
Odmowa odpowiedzi o wykształceniu	0,0%	55,6%
Brak niepełnosprawności	11,4%	68,3%

Cechy	Odsetek osób, w przypadku których nie nastąpiły żadne zmiany i utrzymywała się niekorzystna sytuacja na rynku pracy	Odsetek osób, w przypadku których nie nastąpiły żadne zmiany, ale utrzymane zostało zatrudnienia na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony
Odmowa podania informacji o niepełnosprawności	25,0%	85,0%
Niepełnosprawność	22,7%	78,5%
Zamieszkanie poza województwem ^a	6,5%	79,2%
Zamieszkanie podregion chojnicki ^a	12,8%	81,3%
Zamieszkanie podregion gdański ^a	9,0%	54,1%
Zamieszkanie podregion słupski ^a	14,6%	81,3%
Zamieszkanie podregion starogardzki ^a	13,5%	77,7%
Zamieszkanie podregion trójmiejski ^a	12,8%	70,0%
Ogółem	11,9%	68,7%

^a miejsce zamieszkania w chwili uczestniczenia w projekcie

* niskie liczebności w warstwie (niewielka liczba badanych)

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań, N=3181, ASM – Centrum Badań i Analiz Rynku

Ostatnią kategorią był brak awansu oraz/lub brak zmiany stanowiska na inne, wymagające wyższych kompetencji/ umiejętności lub wiążące się z większą odpowiedzialnością. Tylko 4,1% badanych (niezależnie od płci) doświadczyło tej sytuacji. Generalnie zmienne nie różnicowały sytuacji badanych w sposób istotnie statystyczny. Wyższe wartości uzyskano dla kwestii awansu: zdecydowana większość badanych nie uzyskała w czasie pół roku od zakończenia udziału we wsparciu awansu. Najczęściej dotyczyło to PI 9v, którego cel szczegółowy określony został jako zwiększenie zatrudnienia w podmiotach ekonomii społecznej. Należy wobec tego uznać, że uczestnicy tego PI mogli, ze względu na rodzaj zatrudnienia i typ przedsiębiorstwa, nie mieć możliwości awansu ze względu na samą strukturę i sposób działania podmiotów. Ponownie zaobserwować można, że im młodsze są osoby, tym częściej otrzymują awans, co można interpretować dwojako. Po pierwsze młodsze osoby zaczynają swoją karierę zawodową od zatrudnienia na niskich stanowiskach, istnieje więc większe prawdopodobieństwo, że wraz z upływem czasu zostaną awansowane; z drugiej strony osoby starsze, posiadające bogate doświadczenie zawodowe mogły już osiągnąć najwyższe z możliwych stanowisk/wynagrodzeń. Po drugiej stronie sytuacja ta może wynikać z faktycznie występujących na rynku pracy nierówności spowodowanych niechęcią do awansowania osób starszych (szczególnie w wieku przedemerytalnym) na wyższe stanowiska. Rzadziej awansowały również osoby z niepełnosprawnościami.

Tabela 35 Brak zmiany stanowiska i brak awansu wśród badanych uczestników projektów

Cechy	Odsetek osób, które nie zmieniły pracy lub stanowiska na inne, wymagające wyższych kompetencji/umiejętności lub wiążące się z większą odpowiedzialnością	Odsetek osób, które nie otrzymały awansu
Kobiety	4,2%	84,0%
Mężczyźni	4,0%	83,2%
PI 8 (i)	0,4%	93,4%
PI 8 (iii) *	20,0%	60,0%
PI 8 (iv)	5,8%	77,9%
PI 8 (v)	6,9%	75,4%
PI 8 (vi)	3,5%	89,4%
PI 9 (i) *	0,0%	66,7%
PI 9 (iv)	3,7%	85,1%
PI 9 (v) *	11,8%	94,1%
PI 10 (i)	4,9%	82,6%
PI 10 (iii)	5,2%	74,1%
PI 10 (iv)	5,5%	89,0%
Wiek poniżej 25 roku życia	4,7%	67,5%
Wiek 25-34 lat	8,8%	69,1%
Wiek 35-54 lat	3,6%	84,7%
Wiek 55 i więcej lat	3,0%	94,4%
Wykształcenie podstawowe	0,0%	100,0%
Wykształcenie gimnazjalne	0,0%	100,0%
Wykształcenie zasadnicze zawodowe	4,7%	87,2%
Wykształcenie średnie ogólne	5,0%	81,0%
Wykształcenie średnie techniczne	3,6%	85,1%
Wykształcenie policealne	5,2%	86,2%
Wykształcenie wyższe	4,1%	82,9%
Odmowa odpowiedzi o wykształceniu	0,0%	58,3%
Brak niepełnosprawności	4,1%	83,4%
Odmowa podania informacji o niepełnosprawności	3,6%	82,1%
Niepełnosprawność	4,5%	91,8%
Zamieszkanie poza województwem ^a	3,2%	74,2%
Zamieszkanie podregion chojnicki ^a	4,1%	84,3%
Zamieszkanie podregion gdański ^a	3,1%	84,8%
Zamieszkanie podregion słupski ^a	5,3%	80,9%

Cechy	Odsetek osób, które nie zmieniły pracy lub stanowiska na inne, wymagające wyższych kompetencji/umiejętności lub wiążące się z większą odpowiedzialnością	Odsetek osób, które nie otrzymały awansu
Zamieszkanie podregion starogardzki ^a	4,3%	85,0%
Zamieszkanie podregion trójmiejski ^a	4,5%	83,2%
Ogółem	4,1%	83,7%

^a miejsce zamieszkania w chwili uczestniczenia w projekcie

* niskie liczebności w warstwie (niewielka liczba badanych)

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań, N=3181, ASM – Centrum Badań i Analiz Rynku

Pogorszenie sytuacji badanych na rynku pracy 6 miesięcy po zakończeniu wsparcia

Pogorszenie sytuacji uczestników na rynku pracy było generalnie zjawiskiem bardzo rzadkim (a wręcz marginalnym), co z pewnością stanowi pozytywny wniosek płynący z niniejszej analizy. Pogorszenia sytuacji na rynku pracy najczęściej doświadczali uczestnicy PI 8iii (ponownie pamiętać należy o niewielkim odsetku badanych w tej warstwie). Wiek nie różnicował odpowiedzi badanych. Miejsce zamieszkania oraz niepełnosprawność nie wpływała w zasadniczy sposób na pogorszenie sytuacji badanych.

Tabela 36 Pogorszenie sytuacji na rynku pracy wśród badanych uczestników projektów

Cechy	Odsetek osób, w przypadku których doszło do pogorszenia sytuacji na rynku pracy 6 miesięcy po uzyskaniu wsparcia
Kobiety	3,5%
Mężczyźni	2,3%
PI 8 (i)	0,4%
PI 8 (iii) *	40,0%
PI 8 (iv)	3,5%
PI 8 (v)	6,4%
PI 8 (vi)	3,2%
PI 9 (i) *	0,0%
PI 9 (iv)	3,7%
PI 9 (v) *	11,8%
PI 10 (i)	2,2%
PI 10 (iii)	3,5%
PI 10 (iv)	2,7%
Wiek poniżej 25 roku życia	4,1%
Wiek 25-34 lat	2,8%

Cechy	Odsetek osób, w przypadku których doszło do pogorszenia sytuacji na rynku pracy 6 miesięcy po uzyskaniu wsparcia
Wiek 35-54 lat	3,0%
Wiek 55 i więcej lat	2,6%
Wykształcenie podstawowe	3,6%
Wykształcenie gimnazjalne	20,0%
Wykształcenie zasadnicze zawodowe	2,7%
Wykształcenie średnie ogólne	5,4%
Wykształcenie średnie techniczne	3,0%
Wykształcenie policealne	1,7%
Wykształcenie wyższe	2,6%
Odmowa odpowiedzi o wykształceniu	0,0%
Brak niepełnosprawności	2,9%
Niepełnosprawność	4,5%
Zamieszkanie poza województwem ^a	3,2%
Zamieszkanie podregion chojnicki ^a	4,7%
Zamieszkanie podregion gdański ^a	2,3%
Zamieszkanie podregion słupski ^a	1,7%
Zamieszkanie podregion starogardzki ^a	4,0%
Zamieszkanie podregion trójmiejski ^a	3,0%
Ogółem	3,0%

^a miejsce zamieszkania w chwili uczestniczenia w projekcie

* niskie liczebności w warstwie (niewielka liczba badanych)

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań, N=3181, ASM – Centrum Badań i Analiz Rynku

Badani najczęściej przechodzili z pełnego na niepełne zatrudnienie, pomimo chęci pracy na cały etat. Należy jednak wziąć pod uwagę wpływ pandemii COVID-19 na pogorszenie się sytuacji badanych. Różnice widoczne są w przypadku osób, które pół roku po zakończeniu udziału we wsparciu znajdowały się pod wpływem potencjalnego oddziaływania epidemii – ponad 3% więcej badanych przeszło wówczas z niepełnego do pełnego zatrudnienia (14,3% a 11,4%). Częściej z pełnego na niepełne zatrudnienie przechodziło, pomimo że tego nie chciały, osoby w starszym wieku oraz co ciekawe, osoby, które nie posiadały niepełnosprawności.

Tabela 37 Pogorszenie sytuacji na rynku pracy 6 miesięcy po uzyskaniu wsparcia – podział ze względu na rodzaj tej sytuacji

Cechy	Odsetek osób, które przeszły ze stabilnego do niestabilnego/ niepewnego zatrudnienia	Odsetek osób, które przeszły z pełnego zatrudnienie, pomimo chęci pracy na cały etat	Odsetek osób, w przypadku których nastąpiło pogorszenie oceny adekwatności wynagrodzenia
Kobiety	2,9%	14,0%	5,3%
Mężczyźni	1,9%	11,1%	3,0%
PI 8 (i)	0,4%	0,0%	0,0%
PI 8 (iii) *	20,0%	50,0%	0,0%
PI 8 (iv)	2,7%	20,0%	11,1%
PI 8 (v)	4,4%	16,7%	16,7%
PI 8 (vi)	2,5%	17,6%	8,5%
PI 9 (i) *	0,0%	0,0%	0,0%
PI 9 (iv)	3,7%	0,0%	0,0%
PI 9 (v) *	11,8%	50,0%	0,0%
PI 10 (i)	1,6%	20,0%	4,4%
PI 10 (iii)	3,5%	0,0%	0,0%
PI 10 (iv)	2,7%	0,0%	0,0%
Wiek poniżej 25 roku życia	4,1%	0,0%	0,0%
Wiek 25-34 lat	2,5%	22,2%	0,0%
Wiek 35-54 lat	2,4%	10,2%	5,3%
Wiek 55 i więcej lat	1,9%	20,0%	2,3%
Wykształcenie podstawowe	3,6%	0,0%	0,0%
Wykształcenie gimnazjalne	20,0%	0,0%	0,0%
Wykształcenie zasadnicze zawodowe	2,0%	15,4%	3,6%
Wykształcenie średnie ogólne	5,0%	0,0%	3,8%
Wykształcenie średnie techniczne	2,0%	30,8%	5,7%
Wykształcenie policealne	1,7%	0,0%	0,0%
Wykształcenie wyższe	2,2%	11,6%	4,7%
Brak niepełnosprawności	2,4%	13,4%	4,2%
Odmowa podania informacji o niepełnosprawności	3,6%	0,0%	0,0%
Niepełnosprawność	4,5%	0,0%	7,7%
Zamieszkanie poza województwem ^a	3,2%	0,0%	0,0%
Zamieszkanie podregion chojnicki ^a	3,8%	14,3%	5,6%
Zamieszkanie podregion gdański ^a	2,1%	10,0%	1,9%

Cechy	Odsetek osób, które przeszły ze stabilnego do niestabilnego/ niepewnego zatrudnienia	Odsetek osób, które przeszły z pełnego na niepełne zatrudnienie, pomimo chęci pracy na cały etat	Odsetek osób, w przypadku których nastąpiło pogorszenie oceny adekwatności wynagrodzenia
Zamieszkanie podregion słupski ^a	1,7%	14,3%	3,2%
Zamieszkanie podregion starogardzki ^a	3,3%	19,0%	3,2%
Zamieszkanie podregion trójmiejski ^a	2,3%	9,7%	6,5%
Ogółem	2,5%	12,8%	4,3%

^a miejsce zamieszkania w chwili uczestniczenia w projekcie

* niskie liczebności w warstwie (niewielka liczba badanych)

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań, N=3181, ASM – Centrum Badań i Analiz Rynku

2.1.5 Trafność wsparcia

W ramach interwencji zaprojektowane zostały liczne formy wsparcia, z których mogli skorzystać uczestnicy – zobacz tabelę 38. W celu zachowania przejrzystości, z analiz wykluczono wszystkie formy wsparcia, z których korzystano bardzo rzadko, tj. te o odsetku niższym niż 0,1%.

Największy odsetek osób objętych wsparciem w badanym okresie korzystało z kursów/ szkoleń (35,3%). Najczęściej te działania oferowane były w OP 6, co wynika z zakresu interwencji w niej przewidzianej. Prawie co piąta osoba objęta została wsparciem w ramach programów zdrowotnych w OP 5 (programy zdrowotne stanowiły aż 1/3 wszystkich form wsparcia w tej OP).

Kobiety statystycznie częściej brały udział we wsparciu z zakresu usług medycznych lub zdrowotnych (25%) niż mężczyźni (6,9%). Mężczyźni natomiast częściej korzystali z dofinansowania do wynagrodzenia lub kosztów prowadzenia działalności gospodarczej. Powyższe prawidłowości należy jednak interpretować mając na uwadze istniejące bariery przedsiębiorczości, które, jak pokazują badania, występują częściej w przypadku kobiet, które częściej obawiają się niepowodzenia związanego z założeniem własnej działalności gospodarczej, częściej także doświadczają barier finansowych, związanych z np. brakiem możliwości finansowych na założenie własnej firmy (brak zdolności kredytowej)⁸.

Szczegółowe wyniki zaprezentowane zostały w poniższej tabeli.

⁸ Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości, Przedsiębiorczość kobiet w Polsce, Raport 2011

Tabela 38 Rodzaje wsparcia przyznane w ramach interwencji EFS

Rodzaj przyznanego wsparcia	Odsetek kobiet	Odsetek mężczyzn	Odsetek uczestników OP 3	Odsetek uczestników OP 5	Odsetek uczestników OP 6	Odsetek uczestników wsparcia EFS
szkolenie/ kurs	31,8%	43,5%	16,8%	33,7%	51,6%	35,3%
program zdrowotny	25,0%	6,9%	0,0%	24,4%	0,0%	19,6%
dofinansowanie do wynagrodzeń lub kosztów prowadzenia działalności gospodarczej	6,9%	24,8%	0,0%	15,2%	0,0%	12,3%
wsparcie z wykorzystania technologii informacyjno-komunikacyjnych (TIK)	10,6%	6,0%	1,3%	4,3%	40,1%	9,2%
usługa zdrowotna/medyczna	12,5%	0,9%	0,1%	11,2%	0,0%	9,0%
inne	5,2%	7,6%	5,5%	6,9%	0,6%	5,9%
doradztwo	2,5%	5,5%	32,5%	1,8%	1,1%	3,4%
usługa społeczna świadczona w interesie ogólnym	1,6%	1,0%	25,5%	0,0%	0,0%	1,4%
opieka nad dzieckiem do lat 3/ refundacja kosztów opieki nad dziećmi do lat 7 lub inną osobą zależną	1,2%	0,3%	0,4%	1,1%	0,0%	0,9%
studia/ kształcenie podyplomowe	0,8%	0,3%	0,4%	0,6%	1,4%	0,7%
doskonalenie zawodowe	0,6%	0,4%	0,1%	0,0%	3,7%	0,5%
pośrednictwo pracy	0,4%	0,8%	8,7%	0,0%	0,0%	0,5%

Rodzaj przyznanego wsparcia	Odsetek kobiet	Odsetek mężczyzn	Odsetek uczestników OP 3	Odsetek uczestników OP 5	Odsetek uczestników OP 6	Odsetek uczestników wsparcia EFS
bon	0,3%	0,3%	0,0%	0,4%	0,0%	0,3%
staż/ praktyka	0,2%	0,3%	1,8%	0,0%	0,8%	0,2%
przygotowanie zawodowe dorosłych	0,0%	0,5%	0,0%	0,2%	0,0%	0,2%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z systemu SL2014, ASM – Centrum Badań i Analiz Rynku

Autorzy raportu w celu określenia stopnia trafności wsparcia przeanalizowali sytuację badanych 6 miesięcy po zakończeniu udziału w projekcie na podstawie działań, z których oni korzystali. Analiza ta miała za zadanie sprawdzenie, czy konkretne rodzaje wsparcia w sposób istotny statystycznie korespondowały z poprawą sytuacji na rynku pracy respondentów. Badano, czy, i które formy wsparcia mają największy wpływ na pozytywne zmiany wśród uczestników projektów. **Największy odsetek osób, które poprawiły swoją sytuację na rynku pracy korzystał z kursów i szkoleń.** Co dziesiąty badany, którego sytuacja polepszyła się, brał udział w działaniach z zakresu profilaktyki zdrowotnej. Ze względu na niewielkie liczebności warstw według form wsparcia, w analizie nie brano pod uwagę odpowiedzi badanych, którzy pogorszyli swoją sytuację zawodową.

Porównując sytuację osób, które doświadczyły pozytywnych zmian, a także osób, których sytuacja na rynku pracy utrzymała się, dostrzec można pewne prawidłowości. Przede wszystkim uczestnicy, którzy utrzymali niekorzystną sytuację zawodową, częściej byli odbiorcami działań zdrowotnych (programy zdrowotne, usługi medyczne), w porównaniu do osób, które doświadczyły jej poprawy. Należy jednak zaznaczyć, że pozytywne efekty wsparcia, którego celem jest ogólna poprawa stanu zdrowia uczestników, obserwowane mogą być w dłuższej perspektywie niż półroczna. Z tego względu do wnioskowania na podstawie tych danych należy podchodzić z dużą ostrożnością.

Warto podkreślić, że obserwowane różnice w przypadku dwóch grup: poprawiających lub utrzymujących niekorzystną sytuację na rynku pracy (zobacz tabela 39) są relatywnie niewielkie, tzn. żadna z form wsparcia nie miała definitywnego wpływu na negatywną bądź pozytywną sytuację zawodową badanych. Oznacza to, że w zasadzie nie ma możliwości jednoznacznego określenia, która forma wsparcia przyczyniła się wyłącznie do poprawy lub utrzymania się ich sytuacji na rynku pracy. Pozytywne, choć niewielkie, zmiany miały miejsce w odniesieniu do kursów i szkoleń.

Tabela 39 Odbiorcy określonych form wsparcia i ich sytuacja na rynku pracy 6 miesięcy po otrzymaniu wsparcia⁹

Rodzaj przyznanego wsparcia	Odsetek osób, których sytuacja na rynku pracy uległa polepszeniu 6 miesięcy po zakończeniu udziału we wsparciu	Odsetek osób, które utrzymały niekorzystaną sytuację 6 miesięcy po zakończeniu udziału we wsparciu
dofinansowanie do wynagrodzeń lub kosztów prowadzenia działalności gospodarczej	4,5%	2,1%
doradztwo	0,3%	1,1%
doskonalenie zawodowe	2,8%	2,4%
dotacja na rozpoczęcie działalności gospodarczej	0,7%	0,3%
inne	0,6%	0,3%
opieka nad dzieckiem do lat 3/ refundacja kosztów opieki nad dziećmi do lat 7 lub inną osobą zależną	9,7%	6,9%
pośrednictwo pracy	0,0%	0,3%
program outplacementowy	0,3%	0,3%
program zdrowotny	11,0%	16,9%
staż/ praktyka	0,6%	0,5%
studia/ kształcenie podyplomowe	2,0%	1,6%
szkolenie/ kurs	51,5%	47,0%
usługa społeczna świadczona w interesie ogólnym	5,3%	7,9%
usługa wsparcia ekonomii społecznej	0,7%	0,8%
usługa zdrowotna/medyczna	1,1%	2,1%
Wsparcie z wykorzystania TIK	7,8%	7,1%
zajęcia dodatkowe	0,7%	1,3%

⁹ Z tabeli usunięto formy wsparcia z których korzystało mniej niż 0,1% osób.

Rodzaj przyznanego wsparcia	Odsetek osób, których sytuacja na rynku pracy uległa polepszeniu 6 miesięcy po zakończeniu udziału we wsparciu	Odsetek osób, które utrzymały niekorzystaną sytuację 6 miesięcy po zakończeniu udziału we wsparciu
zwrot kosztów przejazdu, zakwaterowania	0,4%	1,3%

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań, N=3181, ASM – Centrum Badań i Analiz Rynku

W tabeli 40 zaprezentowano dane dotyczące kobiet i mężczyzn. Pozytywne zmiany częścię odnosiły się do mężczyzn, którzy korzystali ze szkoleń lub kursów (wśród kobiet tej prawidłowości nie zaobserwowano). Natomiast lepsze efekty uzyskano wśród kobiet, które uczestniczyły we wsparciu w zakresie opieki nad dzieckiem do lat 3.

Dodatkowo niekorzystną sytuację na rynku pracy utrzymywali częściej mężczyźni, którzy korzystali z działań zdrowotnych.

Tabela 40 Odbiorcy określonych form wsparcia i ich sytuacja na rynku pracy 6 miesięcy po otrzymaniu wsparcia według płci¹⁰

Rodzaj przyznanego wsparcia	Odsetek kobiet, których sytuacja na rynku pracy uległa polepszeniu 6 miesięcy po zakończeniu udziału we wsparciu	Odsetek mężczyzn, których sytuacja na rynku pracy uległa polepszeniu 6 miesięcy po zakończeniu udziału we wsparciu	Odsetek kobiet, które utrzymały niekorzystną sytuację na rynku pracy 6 miesięcy po otrzymaniu wsparcia	Odsetek mężczyzn, którzy utrzymali niekorzystną sytuację na rynku pracy 6 miesięcy po otrzymaniu wsparcia
dofinansowanie do wynagrodzeń lub kosztów prowadzenia działalności gospodarczej	4,8%	4,1%	2,1%	2,1%
doradztwo	0,5%	0,0%	0,4%	2,1%
doskonalenie zawodowe	3,8%	1,6%	2,5%	2,1%
dotacja na rozpoczęcie działalności gospodarczej	0,8%	0,6%	0,4%	0,0%
inne	0,5%	0,6%	0,4%	0,0%
opieka nad dzieckiem do lat 3/ refundacja kosztów opieki nad dziećmi do lat 7 lub inną osobą zależną	15,8%	1,9%	10,0%	1,4%
pośrednictwo pracy	0,0%	0,0%	0,4%	0,0%
program outplacementowy	0,3%	0,3%	0,0%	0,7%
program zdrowotny	12,3%	9,5%	14,6%	20,7%
staż/ praktyka	0,5%	0,6%	0,4%	0,7%

¹⁰ Z tabeli usunięto formy wsparcia z których korzystało mniej niż 0,1% osób

Rodzaj przyznanego wsparcia	Odsetek kobiet, których sytuacja na rynku pracy uległa polepszeniu 6 miesięcy po zakończeniu udziału we wsparciu	Odsetek mężczyzn, których sytuacja na rynku pracy uległa polepszeniu 6 miesięcy po zakończeniu udziału we wsparciu	Odsetek kobiet, które utrzymały niekorzystną sytuację na rynku pracy 6 miesięcy po otrzymaniu wsparcia	Odsetek mężczyzn, którzy utrzymali niekorzystną sytuację na rynku pracy 6 miesięcy po otrzymaniu wsparcia
studia/ kształcenie podyplomowe	3,0%	0,6%	2,1%	0,7%
szkolenie/ kurs	39,8%	66,3%	39,3%	60,0%
usługa społeczna świadczona w interesie ogólnym	7,3%	2,9%	11,3%	2,1%
usługa wsparcia ekonomii społecznej	1,0%	0,3%	0,4%	1,4%
usługa zdrowotna/medyczna	1,5%	0,6%	3,3%	0,0%
Wsparcie z wykorzystania TIK	7,0%	8,9%	8,8%	4,3%
zajęcia dodatkowe	0,8%	0,6%	1,7%	0,7%
zwrot kosztów przejazdu, zakwaterowania	0,5%	0,3%	1,7%	0,7%

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań, N=3181, ASM – Centrum Badań i Analiz Rynku

Autorzy raportu dokonali również analizy sytuacji zawodowej badanych po 12 miesięcy od zakończenia udziału we wsparciu. Osoby, których pozytywna zmiana utrzymała się lub jeszcze polepszyła w trakcie kolejnych 6 miesięcy, wskazały, że korzystały z kursów i szkoleń. Zmiany niekorzystne można natomiast zauważyć wśród osób korzystających z dofinansowania do wynagrodzenia lub prowadzenia działalności gospodarczej (wsparcie uruchomione w celu przeciwdziałania skutkom pandemii COVID-19).

Tabela 41 Sytuacja na rynku pracy badanych 12 miesięcy po zakończeniu udziału w projekcie, które jednocześnie 6 miesięcy wcześniej doświadczyły jej poprawy (według form wsparcia)¹¹

Rodzaj przyznanego wsparcia	Odsetek osób, których sytuacja utrzymała się	Odsetek osób, których sytuacja uległa zmianie na lepsze	Odsetek osób, których sytuacja uległa zmianie na gorsze	Nie wiem/ nie pamiętam/ odmowa odpowiedzi
dofinansowanie do wynagrodzeń lub kosztów prowadzenia działalności gospodarczej	16,9%	8,5%	33,2%	8,7%
doradztwo	0,3%	0,1%	0,4%	0,0%
doskonalenie zawodowe	2,8%	2,1%	0,4%	6,5%
dotacja na rozpoczęcie działalności gospodarczej	0,1%	0,4%	0,4%	2,2%
inne	0,3%	0,3%	2,2%	0,0%
opieka nad dzieckiem do lat 3/ refundacja kosztów opieki nad dziećmi do lat 7 lub inną osobą zależną	7,0%	7,9%	6,6%	4,3%
program zdrowotny	21,6%	12,8%	22,3%	32,6%
staż/ praktyka	0,2%	0,6%	0,4%	0,0%
studia/ kształcenie podyplomowe	1,1%	2,6%	0,4%	0,0%
szkolenie/ kurs	35,7%	48,4%	22,7%	30,4%
usługa społeczna świadczona w interesie ogólnym	4,3%	4,5%	3,5%	6,5%
usługa wsparcia ekonomii społecznej	0,4%	0,7%	0,4%	0,0%
usługa zdrowotna/medyczna	2,7%	1,8%	2,2%	0,0%
Wsparcie z wykorzystania TIK	5,6%	8,1%	3,9%	4,3%
zajęcia dodatkowe	0,4%	0,3%	0,0%	0,0%
zwrot kosztów przejazdu, zakwaterowania	0,3%	0,6%	0,4%	2,2%

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań, N=3181, ASM – Centrum Badań i Analiz Rynku

¹¹ Z tabeli usunięto formy wsparcia z których korzystało mniej niż 0,1% osób

2.1.6 Trwałość wsparcia

W celu analizy trwałości zaoferowanego wsparcia, autorzy raportu wzięli pod uwagę zmiany w sytuacji badanych 12 miesięcy po uzyskaniu wsparcia. Co do zasady, osoby, których sytuacja na rynku pracy 6 miesięcy po zakończeniu wsparcia uległa pogorszeniu, utrzymywały częściej od innych ten niepożądany stan także po kolejnych 6 miesiącach. Najbardziej także dochodziło w przypadku tej grupy do poprawy ich sytuacji zawodowej.

Najczęściej pozytywnych zmian w ocenianym okresie doświadczali osoby, które już wcześniej poprawiły swoją sytuację na rynku pracy. Wśród nich także najbardziej dochodziło do pogorszenia warunków pracy.

Tabela 42 Sytuacja na rynku pracy badanych 12 miesięcy po zakończeniu udziału w projekcie

Kategorie uczestników projektów	Odsetek osób, których sytuacja 12 miesięcy po zakończeniu udziału we wsparciu utrzymała się	Odsetek osób, których sytuacja 12 miesięcy po zakończeniu udziału we wsparciu uległa zmianie na lepsze	Odsetek osób, których sytuacja 12 miesięcy po zakończeniu udziału we wsparciu uległa zmianie na gorsze	Nie wiem/ nie pamiętam/ odmowa odpowiedzi
Odsetek osób, których sytuacja uległa polepszeniu 6 miesięcy po zakończeniu udziału we wsparciu	55,5%	40,1%	3,2%	1,1%
Odsetek osób, których sytuacja pozostała taka sama 6 miesięcy po zakończeniu udziału we wsparciu	51,7%	36,9%	10,3%	1,1%
Odsetek osób, których sytuacja uległa pogorszeniu 6 miesięcy po zakończeniu	56,4%	34,0%	7,4%	2,1%

Kategorie uczestników projektów	Odsetek osób, których sytuacja 12 miesięcy po zakończeniu udziału we wsparciu utrzymała się	Odsetek osób, których sytuacja 12 miesięcy po zakończeniu udziału we wsparciu uległa zmianie na lepsze	Odsetek osób, których sytuacja 12 miesięcy po zakończeniu udziału we wsparciu uległa zmianie na gorsze	Nie wiem/ nie pamiętam/ odmowa odpowiedzi
udziału we wsparciu				

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań, N=3181, ASM – Centrum Badań i Analiz Rynku

W dalszym kroku analizie poddano tylko osoby, których sytuacja na rynku pracy 6 miesięcy po uzyskaniu wsparcia polepszyła się (zobacz tabelę 43). Najczęstszą niekorzystną zmianą w kolejnym półroczu, jakiej doświadczali badani, było przejście z zatrudnienia pełnego do niepełnego, co może wskazywać także na konsekwencje pandemii COVID-19. Do wyników należy jednak podchodzić dość ostrożnie ze względu na mało liczne próby badawcze w poszczególnych warstwach.

Tabela 43 Niekorzystne zmiany sytuacji na rynku pracy badanych 12 miesięcy po zakończeniu udziału we wsparciu

Cechy	Odsetek osób, które przeszły ze stabilnego do niestabilnego/niepewnego zatrudnienia	Odsetek osób, które przeszły z pełnego na niepełne zatrudnienie, pomimo chęci pracy na cały etat	Odsetek osób, u których nastąpiło pogorszenie oceny adekwatności wynagrodzenia
Kobiety	2,9%	14,0%	5,3%
Mężczyźni	1,9%	11,1%	3,0%
PI 8 (i)	0,4%	0,0%	0,0%
PI 8 (iii) *	20,0%	50,0%	0,0%
PI 8 (iv)	2,7%	20,0%	11,1%
PI 8 (v)	4,4%	16,7%	16,7%
PI 8 (vi)	2,5%	17,6%	8,5%
PI 9 (i) *	0,0%	0,0%	0,0%
PI t 9 (iv)	3,7%	0,0%	0,0%
PI 9 (v) *	11,8%	50,0%	0,0%
PI 10 (i)	1,6%	20,0%	4,4%
PI 10 (iii)	3,5%	0,0%	0,0%

Cechy	Odsetek osób, które przeszły ze stabilnego do niestabilnego/ niepewnego zatrudnienia	Odsetek osób, które przeszły z pełnego na niepełne zatrudnienie, pomimo chęci pracy na cały etat	Odsetek osób, u których nastąpiło pogorszenie oceny adekwatności wynagrodzenia
PI 10 (iv)	2,7%	0,0%	0,0%
Wiek poniżej 25 roku życia	4,1%	0,0%	0,0%
Wiek 25-34 lat	2,5%	22,2%	0,0%
Wiek 35-54 lat	2,4%	10,2%	5,3%
Wiek 55 i więcej lat	1,9%	20,0%	2,3%
Wykształcenie podstawowe	3,6%	0,0%	0,0%
Wykształcenie gimnazjalne	20,0%	0,0%	0,0%
Wykształcenie zasadnicze zawodowe	2,0%	15,4%	3,6%
Wykształcenie średnie ogólne	5,0%	0,0%	3,8%
Wykształcenie średnie techniczne	2,0%	30,8%	5,7%
Wykształcenie policealne	1,7%	0,0%	0,0%
Wykształcenie wyższe	2,2%	11,6%	4,7%
Brak niepełnosprawności	2,4%	13,4%	4,2%
Odmowa podania informacji o niepełnosprawności	3,6%	0,0%	0,0%
Niepełnosprawność	4,5%	0,0%	7,7%
Zamieszkanie poza województwem ^a	3,2%	0,0%	0,0%
Zamieszkanie podregion chojnicki ^a	3,8%	14,3%	5,6%
Zamieszkanie podregion gdański ^a	2,1%	10,0%	1,9%
Zamieszkanie podregion słupski ^a	1,7%	14,3%	3,2%
Zamieszkanie podregion starogardzki ^a	3,3%	19,0%	3,2%
Zamieszkanie podregion trójmiejski ^a	2,3%	9,7%	6,5%
Ogółem	2,5%	12,8%	4,3%

^a miejsce zamieszkania w chwili uczestniczenia w projekcie

* niskie liczebności w warstwach (niewielka liczba badanych)

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań, N=3181, ASM – Centrum Badań i Analiz Rynku

2.2 Badanie beneficjentów wsparcia miejsc opieki nad dziećmi w wieku do lat 3

2.2.1 Szacowana wartość wskaźnika długoterminowego EFS

Wskaźnik: Liczba utworzonych miejsc opieki nad dziećmi w wieku do lat 3, które funkcjonują 2 lata po uzyskaniu dofinansowania ze środków EFS został wyliczony poprzez zsumowanie liczby miejsc funkcjonujących 2 lata po uzyskaniu dofinansowania. Dane te Wykonawca pozyskał w trakcie wywiadów CAWI (9 wywiadów) a także innymi drogami (mailowymi, bezpośredniej rozmowy telefonicznej – 3 wywiady) z beneficjentami, którzy utworzyli takie miejsca.

Tabela 44 Osiągnięte wartości wskaźników dotyczących miejsc opieki nad dziećmi w wieku do lat 3

Nazwa miernika	Wartość
Liczba utworzonych miejsc opieki nad dziećmi w wieku do lat 3, które funkcjonują 2 lata po uzyskaniu dofinansowania ze środków EFS	239
Liczba utworzonych miejsc w ramach projektów ¹²	308
Odsetek miejsc funkcjonujących co najmniej 2 lata	77,59%
Liczba miejsc funkcjonujących w momencie badania	200
Odsetek miejsc funkcjonujących w momencie badania	64,93%

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań, N=12, ASM – Centrum Badań i Analiz Rynku

Wartość wskaźnika wyniosła 239, co przekłada się na stopień realizacji na 77,59%. Wartość wskaźnika została wobec powyższego uzyskana w wysokim stopniu, chociaż odsetek ten nieznacznie spadł na moment realizacji przedmiotowego badania (i wyniósł 64,93%).

Miejsca żłobkowe 2 lata po uzyskaniu dofinansowania ze środków EFS zlikwidowano w gminie Kosakowo oraz w Gdyni. Spośród 73 utworzonych w gminie Kosakowo miejsc, 2 lata po uzyskaniu dofinansowania istniały tam 64 miejsca, zaś w chwili badania tylko 25. W Gdyni zlikwidowano wszystkie utworzone miejsca żłobkowe (aż 60). W pozostałych gminach: Starogard Gdański, Kościerzyna, Żukowo, Malbork, Pruszcz Gdański, a także miastach: Rumia i Lębork utrzymano wszystkie powstałe miejsca żłobkowe.

Tabela 45 Liczba utworzonych miejsc opieki nad dziećmi do lat 3 w podziale na gminy

Gmina	Wartość osiągnięta w badanych projektach	Wskaźnik 1 ^a	Wskaźnik 2 ^b
Kosakowo	73	64	25
Starogard Gdański (gmina wiejska)	15	15	15
Kościerzyna (gmina wiejska)	20	20	20
Żukowo	15	15	15
Gdynia	60	0	0
Malbork (gmina wiejska)	30	30	30

¹² Na podstawie danych SL2014

Gmina	Wartość osiągnięta w badanych projektach	Wskaźnik 1 ^a	Wskaźnik 2 ^b
Rumia	64	64	64
Pruszcz Gdański (gmina wiejska)	15	15	15
Lębork	16	16	16

^a Liczba utworzonych miejsc opieki nad dziećmi w wieku do lat 3, które funkcjonują 2 lata po uzyskaniu dofinansowania ze środków EFS, ^b Liczba utworzonych miejsc opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 funkcjonujących w momencie badania

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań, N=12, ASM – Centrum Badań i Analiz Rynku

Nieznacznie więcej miejsc opieki nad dziećmi do lat 3 powstało na obszarach wiejskich (168) niż miejskich (140) – zobacz tabelę 46. Tam też miejsca żłobkowe okazały się trwalsze.

Najwięcej miejsc utworzonych zostało w podregionie gdańskim, najmniej zaś podregionie słupskim.

Tabela 46 Liczba utworzonych miejsc opieki nad dziećmi do lat 3 w podziałach terytorialnych

Cechy	Wartość osiągnięta w badanych projektach	Wskaźnik 1 ^a	Wskaźnik 2 ^b
Gminy miejskie	140	80	80
Gminy miejsko-wiejskie	15	15	15
Gminy wiejskie	153	144	105
Podregion trójmiejski	60	0	0
Podregion gdański	167	158	104
Podregion starogardzki	45	45	45
Podregion chojnicki	20	20	20
Podregion słupski	16	16	16
Obszar metropolitalny	227	158	104
Obszary miejskie	140	80	80
Obszary wiejskie	168	159	120

^a Liczba utworzonych miejsc opieki nad dziećmi w wieku do lat 3, które funkcjonują 2 lata po uzyskaniu dofinansowania ze środków EFS, ^b Liczba utworzonych miejsc opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 funkcjonujących w momencie badania

Źródło: opracowanie własne, ASM – Centrum Badań i Analiz Rynku

Spośród respondentów, którzy wzięli udział w badaniu tylko jeden wypowiedział się na temat powodów likwidacji miejsc żłobkowych. W przypadku tego projektu zamknięto żłobek w związku z pandemią COVID-19, która doprowadziła do utraty płynności finansowej i środków do dalszego kontynuowania działalności.

Taka sama liczba badanych podmiotów zamierza zwiększyć, jak i utrzymać liczbę miejsc żłobkowych w najbliższych 12 miesiącach (po 4 wskazania). Co ciekawe, prawie wszyscy

respondenci ocenili, że obecnie liczba miejsc opieki nad dziećmi jest w ich placówce niewystarczająca. Sześciu beneficjentów przyznało, że gdyby nie wsparcie udzielone w projekcie, nie byłiby oni w stanie utworzyć nowych miejsc opieki nad dziećmi do lat 3. Tylko dwóch badanych stwierdziło, że miejsca te i tak zostałyby utworzone.

III WNIOSKI I REKOMENDACJE

W tabeli 47 przedstawiono główny wniosek z badania oraz powiązaną z nim rekomendację wraz z proponowanymi sposobami wdrożenia.

Tabela 47 Wnioski i rekomendacje

Wniosek	Treść rekomendacji	Adresat rekomendacji	Proponowany sposób wdrożenia	Klasa/ podklasa rekomendacji	Obszar tematyczny	Termin wdrożenia
<p>Szacowany wskaźnik rezultatu długoterminowego EFS: Uczestnicy znajdujący się w lepszej sytuacji na rynku pracy sześć miesięcy po opuszczeniu Programu osiągnął wartość 22,5% (w tym dla kobiet – 22,9% i mężczyzn – 21,9%). Jest to wzrost o ponad 5 pp. w stosunku do pierwszego jego pomiaru w 2019 r. Częściej swoją sytuację na rynku pracy polepszali uczestnicy kursów i szkoleń (str. 27-28, 65-66).</p>	<p>W przyszłej perspektywie należy kontynuować działania w zakresie kursów, szkoleń, ale także studiów podyplomowych oraz innych form wsparcia mających na celu poprawę kompetencji i umiejętności uczestników wsparcia EFS.</p>	<p>IZ programu Fundusze Europejskie dla Pomorza 2021-2027</p>	<p>Uwzględnienie w dokumentach konkursowych zapisów, które rekomendują kładzenie większego nacisku na wsparcie (w projektach kierowanych do osób pracujących) w zakresie kursów, szkoleń, studiów podyplomowych i innych form bezpośrednio ukierunkowanych na podnoszenie kompetencji i umiejętności uczestników.</p>	<p>Programowa Operacyjna</p>	<p>Edukacja, rynek pracy, włączenie społeczne, zdrowie</p>	<p>II kwartał 2023</p>

Źródło: opracowanie własne, ASM – Centrum Badań i Analiz Rynku

BIBLIOGRAFIA

Błaszczak B., Sytuacja osób starszych na rynku Pracy w Polsce, *Gerontologia Polska* 2016;24

Borowska A., Determinanty i bariery przedsiębiorczości kobiet w Polsce, *Economics and Management*, 3/2013

Dolny E., Determinanty kontynuowania pracy i aktywizacji zawodowej osób w starszym wieku, [w:] Z. Wiśniewski (red.), *Determinanty aktywności zawodowej ludzi starszych*, Towarzystwo Naukowe Organizacji i Kierownictwa, Stowarzyszenie Wyższej Użyteczności „DOM ORGANIZATORA”, Toruń 2009

Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości, *Przedsiębiorczość kobiet w Polsce, Raport 2011*

Raport końcowy, Oszacowanie wartości wskaźnika dotyczącego uczestników znajdujących się w lepszej sytuacji na rynku pracy sześć miesięcy po opuszczeniu Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020

Wasilczuk E.J., Płeć a motywacje przedsiębiorcze oraz podejmowane przez mikroprzedsiębiorców decyzje zarządcze, *Problemy Zarządzania* 13/14, 2015

IV ANEKS

4.1 Narzędzia badawcze

Kwestionariusz ankiety CATI (na potrzeby oszacowania wartości wskaźnika pn. Uczestnicy znajdujący się w lepszej sytuacji na rynku pracy sześć miesięcy po opuszczeniu Programu)

Aranżacja ankiety

Dzień Dobry. Nazywam się [ANKIETER] i jestem pracownikiem firmy badawczej ASM Centrum Badań i Analiz Rynku. Czy mógłbym (mogłabym) porozmawiać z Panem(ią) [IMIĘ I NAZWISKO RESPONDENTA Z BAZY]?

Obecnie na zlecenie Urzędu Marszałkowskiego Województwa Pomorskiego prowadzimy badanie wśród osób, które uczestniczyły w projektach finansowanych z RPO. Celem tego badania jest sprawdzenie skuteczności wsparcia z Europejskiego Funduszu Społecznego. Według informacji otrzymanych z Urzędu Marszałkowskiego Województwa Pomorskiego od [MIESIĄC I ROK ROZPOCZĘCIA UDZIAŁU W PROJEKCIE Z BAZY] do [MIESIĄC I ROK ZAKOŃCZENIA UDZIAŁU W PROJEKCIE Z BAZY] uczestniczył(a) Pan(i) w projekcie o nazwie [NAZWA PROJEKTU Z BAZY]. Przystępując do tego projektu wyraził(a) Pan(i) zgodę na uczestnictwo w ewentualnym badaniu oraz na przekazanie danych niezbędnych do jego przeprowadzenia.

Pana/i dane osobowe przetwarzane są zgodnie z Ustawą o ochronie danych osobowych oraz RODO. Nasza rozmowa będzie nagrywana w celu kontroli mojej pracy. Czy wyraża Pan/i zgodę?

Chciał(a)bym teraz zadać Panu(i) kilka pytań związanych z uczestnictwem w tym projekcie. Rozmowa potrwa około 10-15 minut. Pana(i) wypowiedzi są całkowicie poufne i będą prezentowane jedynie w zbiorczych zestawieniach statystycznych, bez możliwości połączenia ich z konkretną osobą.

1. Proszę spróbować sobie przypomnieć czy w momencie rozpoczęcia udziału w projekcie, tj. (ROK I MIESIĄC ROZPOCZĘCIA UDZIAŁU W PROJEKCIE Z BAZY):

(Pytanie wielokrotnego wyboru)

- a) Był(a) Pan(i) zarejestrowany(a) w urzędzie pracy jako bezrobotny(a) - zakończyć wywiad
- b) Nie pracował(a) Pan(i), ale nie był(a) Pan(i) zarejestrowany w urzędzie pracy - zakończyć wywiad
- c) Prowadził(a) Pan(i) własną działalność gospodarczą – przejść do pytania 5
- d) Był(a) Pan(i) regularnym pracownikiem, ale nie we własnej firmie (Pracownik zatrudniony na stałe lub na stałe współpracujący z daną firmą - nawet jeśli podstawą zatrudnienia jest umowa cywilno-prawna)
- e) Pracował(a) Pan(i) dorywczo
- f) Prowadził(a) Pan(i) własne gospodarstwo rolne – przejść do pytania 5
- g) Pomagał(a) Pani(i) w rodzinnej działalności gospodarczej lub gospodarstwie rolnym

- h) Był(a) Pan(i) na płatnym stażu lub praktyce
- i) Żadne z powyższych (jakiej?).....
- j) Nie wiem, nie pamiętam lub odmowa odpowiedzi (nie czytać) zakończyć - wywiad nieefektywny

PYTANIA O SYTUACJĘ PRZED PROJEKTEM

2. Na podstawie jakiej umowy był(a) Pan(i) wtedy zatrudniony/a?

- a) Umowy o pracę na czas nieokreślony
- b) Umowy o pracę na czas określony
- c) Umowy o dzieło/zlecenie
- d) Innej umowy (jakiej?).....
- e) Pracował(a) Pan(i), ale bez umowy
- f) Nie wiem, nie pamiętam lub odmowa odpowiedzi (nie czytać)

3. W jakim wymiarze czasu pracy Pan(i) wtedy pracował(a)?

- a) W pełnym / na cały etat
- b) W niepełnym / na część etatu, ale chciał(a) Pan(i) pracować na pełen etat
- c) W niepełnym / na część etatu, przy czym nie chciał(a) Pan(i) pracować na pełen etat
- d) Nie wiem, nie pamiętam lub odmowa odpowiedzi (nie czytać)

4. Proszę o odpowiedź na skali od 1 do 10, gdzie 1 oznacza - „wynagrodzenie było za niskie w stosunku do wykonywanej pracy”, a 10 oznacza, że "wynagrodzenie było adekwatne do wykonywanej pracy”.

(1) (2) (3) (4) (5) (6) (7) (8) (9) (10)

PYTANIA O SYTUACJĘ PO PROJEKCIE

5. Proszę teraz spróbować sobie przypomnieć swoją sytuację sześć miesięcy po zakończeniu udziału w projekcie, tj. w (Podać datę określoną jako: ROK I MIESIĄC ZAKOŃCZENIA UDZIAŁU W PROJEKCIE Z BAZY + 6 miesięcy). Kolejne pytania będą dotyczyły właśnie tego okresu. Czy wtedy Pracował(a) Pan(i) w jakiegokolwiek formie, w tym odbywał(a) staż, prowadził(a) działalność gospodarczą lub rolniczą?

- a) Tak
- b) Nie - zakończyć wywiad
- c) Nie wiem, nie pamiętam lub odmowa odpowiedzi (odznaczenie pozostałych odp.) (nie czytać)

6. W jakiej formie był(a) Pan(i) wtedy zatrudniony?

(Pytanie wielokrotnego wyboru)

- a) Prowadził(a) Pan(i) własną działalność gospodarczą
- b) Był(a) Pan(i) regularnym pracownikiem¹³, ale nie we własnej firmie
- c) Pracował(a) Pan(i) dorywczo
- d) Prowadził(a) Pan(i) własne gospodarstwo rolne
- e) Pomagał(a) Pani(i) w rodzinnej działalności gospodarczej lub gospodarstwie rolnym
- f) Był(a) Pan(i) na płatnym stażu lub praktyce
- g) W innej formie (jakiej?).....
- h) Nie wiem, nie pamiętam lub odmowa odpowiedzi (odznaczenie pozostałych odp.) (nie czytać)

6a. Czy w tamtym okresie (tj. sześć miesięcy po zakończeniu udziału w projekcie) otrzymał P. awans (zmienił stanowisko na inne, wiążące się z lepszymi zarobkami lub wyższym prestiżem)?

- a) Tak
- b) Nie
- c) Nie wiem, nie pamiętam lub odmowa odpowiedzi (odznaczenie pozostałych odp.) (nie czytać)

7. Czy w tamtym okresie (tj. sześć miesięcy po zakończeniu udziału w projekcie) zmieniał(a) Pan(i) pracę lub stanowisko?

- a) Tak
- b) Nie – przejść do pyt. nr 10
- c) Nie wiem, nie pamiętam lub odmowa odpowiedzi (odznaczenie pozostałych odp.) (nie czytać)

8. W jakim stopniu udział w projekcie przyczynił się do tej zmiany? Proszę o odpowiedź na skali od 1 do 10, gdzie 1 oznacza "w ogóle się nie przyczynił", a 10 oznacza, że "bardzo się przyczynił".

(1) (2) (3) (4) (5) (6) (7) (8) (9) (10)

9. Czy w wyniku tej zmiany, zmienił(a) Pan(i) pracę lub stanowisko na wyższe lub wymagające wyższych kompetencji/ umiejętności/ kwalifikacji albo wiążące się z większą odpowiedzialnością lub otrzymał(a) Pan(i) podwyżkę?

- a) Tak
- b) Nie

¹³ Pracownik zatrudniony na stałe lub na stałe współpracujący z daną firmą - nawet jeśli jego podstawą umową zatrudnienia jest umowa cywilno-prawna.

- c) Nie wiem, nie pamiętam lub odmowa odpowiedzi (odznaczenie pozostałych odp.)
(nie czytać)

Proszę spróbować sobie przypomnieć na podstawie jakiej umowy był(a) Pan(i) wtedy zatrudniony(a)?

- a) Umowy o pracę na czas nieokreślony
- b) Umowy o pracę na czas określony
- c) Umowy o dzieło/zlecenie
- d) Samozatrudnienie/działalność gospodarcza na zasadach ogólnych
- e) Innej umowy (jakiej?).....
- f) Pracował(a) Pan(i) ale bez umowy
- g) Nie wiem, nie pamiętam lub odmowa odpowiedzi (odznaczenie pozostałych odp.)
(nie czytać)

10. Proszę spróbować sobie przypomnieć w jakim wymiarze czasu pracy Pan(i) wtedy pracował(a)?

- a) W pełnym/na cały etat
- b) W niepełnym/na część etatu, ale chciał(a) Pan(i) pracować na pełen etat
- c) W niepełnym/na część etatu, przy czym nie chciał(a) Pan(i) pracować na pełen etat
- d) Nie wiem, nie pamiętam lub odmowa odpowiedzi (odznaczenie pozostałych odp.)
(nie czytać)

11. Proszę o odpowiedź na skali od 1 do 10, gdzie 1 oznacza - „wynagrodzenie było za niskie w stosunku do wykonywanej pracy”, a 10 oznacza, że "wynagrodzenie było adekwatne do wykonywanej pracy”.

(1) (2) (3) (4) (5) (6) (7) (8) (9) (10)

12a. Czy efekty wsparcia w postaci zmiany Pana/i sytuacji zawodowej utrzymały się, czy też uległy zmianie po 12 miesiącach lub więcej od zakończenia przez Pana/ią udziału w projekcie?

- a) Utrzymały się
- b) Uległy zmianie na lepsze
- c) Uległy zmianie na gorsze
- d) Nie wiem/nie pamiętam/odmowa odpowiedzi (odznaczenie pozostałych odp.)
(nie czytać)

12. Z których form wsparcia korzystał/a Pan/i w ramach projektu? Innymi słowy, na czym polegał Pana(i) udział w projekcie?

(Pytanie wielokrotnego wyboru)

- a) Doradztwo zawodowe indywidualne
- b) Doradztwo zawodowe grupowe
- c) Pośrednictwo pracy
- d) Szkolenia z zakresu samodzielnego poszukiwania pracy
- e) Wsparcie psychologiczne

- f) Kursy i szkolenia mające na celu zdobycie nowych umiejętności, kompetencji i kwalifikacji
 - g) Praktyki lub staże zawodowe
 - h) Wsparcie w zakresie opieki nad dzieckiem
 - i) Wsparcie na założenie własnej działalności gospodarczej
 - j) Dofinansowanie pracodawcy kosztów zatrudnienia
 - k) Dodatek relokacyjny
 - l) Inna forma (jaka?).....
 - m) Nie wiem/ nie pamiętam/ odmowa odpowiedzi (odznaczenie pozostałych odp.)
(nie czytać)
-

METRYCZKA

1. Jakie posiada Pan/i wykształcenie?

- a) Podstawowe
- b) Gimnazjalne
- c) Zasadnicze zawodowe
- d) Średnie ogólne
- e) Średnie techniczne
- f) Policealne
- g) Wyższe
- a) Odmowa odpowiedzi (odznaczenie pozostałych odp.) (nie czytać)

2. W jakim powiecie w województwie pomorskim Pan(i) mieszkał(a) w trakcie trwania projektu (tj. od [MIESIĄC i ROK ROZPOCZĘCIA UDZIAŁU W PROJEKCIE Z BAZY] do [MIESIĄC i ROK ZAKOŃCZENIA UDZIAŁU W PROJEKCIE Z BAZY])?:

a) Gdańsk	k) lęborski	u) mieszkałem/am
b) Gdynia	l) malborski	poza
c) Słupsk	m) nowodworski	województwem
d) Sopot	n) gdański	pomorskim
e) bytowski	o) pucki	(przejsć do
f) chojnicki	p) słupski	podziękowania za
g) człuchowski	q) starogardzki	udział w ankiecie)
h) kartuski	r) sztumski	
i) kościerski	s) tczewski	
j) kwidzyński	t) wejherowski	

2a. Czy mieszkała(a) P. w trakcie trwania projektu, tj. od [MIESIĄC i ROK ROZPOCZĘCIA UDZIAŁU W PROJEKCIE Z BAZY] do [MIESIĄC i ROK ZAKOŃCZENIA UDZIAŁU W PROJEKCIE Z BAZY]?:

- a) Na terenie miasta/ w mieście
- b) Na terenie wiejskim/ na wsi

3. Czy nadal mieszka Pan(i) na terenie województwa pomorskiego?

- a) Tak
- b) Nie

Dziękujemy za udział w ankiecie.

Dodatkowo z bazy pierwotnej (uczestników projektów) pobierane będą informacje:

- płeć badanego
- wiek badanego
- niepełnosprawność badanego
- PI
- Podziałanie/Działanie RPO WP
- Oś Priorytetowa
- Rodzaj wsparcia
- inne dane, o ile zasadne

Kwestionariusz ankiety CAWI (na potrzeby oszacowania wskaźnika pn. Wskaźnik Liczba utworzonych miejsc opieki nad dziećmi w wieku do lat 3, które funkcjonują 2 lata po uzyskaniu dofinansowania ze środków EFS)¹⁴

Aranżacja ankiety

Dzień Dobry.

Obecnie na zlecenie Urzędu Marszałkowskiego Województwa Pomorskiego prowadzimy badanie dotyczące utworzonych ze środków EFS miejsc opieki nad dziećmi w wieku do lat 3. Celem tego badania jest sprawdzenie skuteczności wsparcia z Europejskiego Funduszu Społecznego. Według informacji otrzymanych z Urzędu Marszałkowskiego Województwa Pomorskiego [BENEFICJENT WIODĄCY – NAZWA Z BAZY] była/o beneficjentem projektu pt. [NAZWA PROJEKTU Z BAZY].

Chcielibyśmy Prosić Państwa o udzielenie nam odpowiedzi na parę pytań związanych z utworzonymi w Państwa podmiocie miejscami opieki nad dziećmi do lat 3. Wypełnienie ankiety potrwa ok. 10 minut. Państwa wypowiedzi są całkowicie poufne i będą prezentowane jedynie w zbiorczych zestawieniach statystycznych, bez możliwości połączenia ich z konkretną osobą.

Pana/i dane osobowe przetwarzane są zgodnie z Ustawą o ochronie danych osobowych oraz RODO

- 1. Zgodnie z informacjami przekazanymi od Urzędu Marszałkowskiego Województwa Pomorskiego brali Państwo udział w projekcie pt. [NAZWA PROJEKTU Z BAZY] w ramach którego założono utworzenie (WARTOŚĆ DOCELOWA/OGÓŁEM Z BAZY) a faktycznie utworzono (WARTOŚĆ OSIĄGNIĘTA OD POCZĄTKU REALIZACJI Z BAZY) miejsc opieki nad dziećmi do lat 3.**

¹⁴ Projekt kwestionariusza ma charakter wstępny i będzie przedmiotem dalszych konsultacji z Zamawiającym. Ostateczny kwestionariusz zostanie przekazany Zamawiającemu wraz z raportem końcowym. Jednocześnie Wykonawca dopuszcza możliwość dostosowania narzędzia/ formy kwestionariusza do potrzeb badania i badanej grupy. W szczególności dotyczy to danych zbieranych na potrzeby oszacowania wartości wskaźnika: Wykonawca dopuszcza możliwość pozyskania informacji z pytania 1 (a także pozostałych) w inny sposób, np. mailowo lub telefonicznie od beneficjentów.

Ile z tych miejsc funkcjonowało 2 lata po zakończeniu projektu tj. (DATA ((DATA ZAKOŃCZENIA PROJEKTU Z BAZY+ 2 LATA))

a) Proszę podać liczbę _ _ _ _

A ile z tych miejsc funkcjonuje do dzisiaj tj. (DATA)?

b) Proszę podać liczbę _ _ _ _

1a (Jeżeli a) < wartość osiągnięta od początku realizacji z bazy) Dlaczego zlikwidowali Państwo część miejsc opieki nad dziećmi do lat 3? Proszę wskazać wszystkie powody.

.....

1b. Na terenie jakiej gminy/ jakich gmin utworzono te miejsca opieki nad dziećmi?

a).....

b).....

c).....

d).....

1c. W jakiej miejscowości/ jakich miejscowościach utworzono te miejsca opieki nad dziećmi? Proszę wpisać każdą miejscowość w osobnym wierszu/ osobnej odpowiedzi

a)..... (jeżeli respondent wypełnił tylko a)- przejść do P1f)

b)..... (jeżeli respondent wypełnił- przejść do 1d)

c)..... (jeżeli respondent wypełnił- przejść do 1d)

d)..... (jeżeli respondent wypełnił- przejść do 1d)

1d. (wyświetlają się nazwy z 1c) A ile z tych miejsc funkcjonowało 2 lata po otrzymaniu wsparcia tj. (DATA ((DATA ZAKOŃCZENIA PROJEKTU Z BAZY+ 2 LATA))

a) (nazwa wpisana przez respondenta): 2 lata po otrzymaniu dofinansowania funkcjonowało..... miejsc

b) (nazwa wpisana przez respondenta): 2 lata po otrzymaniu dofinansowania funkcjonowało..... miejsc

c) (nazwa wpisana przez respondenta): 2 lata po otrzymaniu dofinansowania funkcjonowało..... miejsc

d) (nazwa wpisana przez respondenta): 2 lata po otrzymaniu dofinansowania funkcjonowało..... miejsc

1e. (wyświetlają się nazwy z 1c) A ile z tych miejsc funkcjonuje do dzisiaj, tj. (DATA) ?

a) (nazwa wpisana przez respondenta): do dziś funkcjonuje..... miejsc

b) (nazwa wpisana przez respondenta): do dziś funkcjonuje..... miejsc

c) (nazwa wpisana przez respondenta): do dziś funkcjonuje..... miejsc

d) (nazwa wpisana przez respondenta): do dziś funkcjonuje..... miejsc

1f. Czy przed rozpoczęciem realizacji projektu w gminie/gminach tj. przed (DATA_PRZYZNANIA_DOFINANSOWANIA) w P. gminie/gminach funkcjonowały miejsca opieki nad dziećmi do lat 3 (żłobki)?

- a) Tak (wyświetlają się nazwy gmin z P1b):
- a. Ile żłobków funkcjonowało na terenie (nazwa_gminy a) z P1b):.....
 - b. Ile żłobków funkcjonowało na terenie (nazwa_gminy b) z P1b):.....
 - c. Ile żłobków funkcjonowało na terenie (nazwa_gminy c) z P1b):.....
 - d. Ile żłobków funkcjonowało na terenie (nazwa_gminy d) z P1b):.....
- b) Nie

2. Czy gdyby nie otrzymane w ramach projektu wsparcie, utworzyliby Państwo miejsca opieki nad dziećmi do lat 3:

- a) Utworzylibyśmy taką samą liczbę miejsc
- b) Utworzylibyśmy prawie taką samą liczbę miejsc
- c) Utworzylibyśmy połowę liczby tych miejsc
- d) Utworzylibyśmy niewielką liczbę tych miejsc
- e) Nie utworzylibyśmy żadnych takich miejsc
- f) Trudno ocenić

3. Czy liczba miejsc opieki nad dziećmi do lat 3 w P. placówce/placówkach jest P. zdaniem aktualnie:

- a) W pełni wystarczająca
- b) Raczej wystarczająca
- c) Raczej niewystarczająca
- d) Zdecydowanie niewystarczająca
- e) Odmowa odpowiedzi (odznaczenie pozostałych odp.) (nie czytać)

4. Czy w ciągu najbliższych 12 miesięcy zamierzają Państwo:

- a) Zmniejszyć liczbę miejsc opieki, o ile miejsc?.....
- b) Utrzymać liczbę miejsc opieki na podobnym poziomie
- c) Zwiększyć liczbę miejsc opieki, o ile miejsc?.....
- d) Nie wiem/ trudno powiedzieć/ odmowa odpowiedzi (odznaczenie pozostałych odp.) (nie czytać)

5. (Jeżeli P4=a) Z jakiego powodu zamierzają Państwo zmniejszyć liczbę miejsc w ciągu najbliższych 12 miesięcy?

.....

Dziękuję za udział w ankiecie.

4.2 Spis tabel i wykresów

Spis tabel

Tabela 1	Priorytety inwestycyjne RPO WP brane pod uwagę w drugim pomiarze wartości wskaźnika rezultatu długoterminowego EFS pn. Liczba osób znajdujących się w lepszej sytuacji na rynku pracy 6 miesięcy po opuszczeniu programu	8
Tabela 2	Priorytety inwestycyjne RPO WP brane pod uwagę w pierwszym pomiarze wartości wskaźnika rezultatu długoterminowego EFS pn. Liczba utworzonych miejsc opieki nad dziećmi w wieku do lat 3, które funkcjonują 2 lata po uzyskaniu dofinansowania ze środków EFS.....	9
Tabela 3	Pytania świadczące o zmianie sytuacji na rynku pracy na lepszą uczestników projektów EFS	14
Tabela 4	Założony sposób realizacji badania ilościowego	17
Tabela 5	Uczestnicy projektów EFS pracujący w momencie przystąpienia do projektów w badanym okresie (według stanu na styczeń 2022 r.)	18
Tabela 6	Struktura uczestników projektów EFS w badanym okresie (populacja) i próby badawczej	19
Tabela 7	Próba badawcza na podstawie przyjętego wzoru – błędy szacowania.....	20
Tabela 8	Minimalna próba badawcza założona do realizacji w badaniu – błędy szacowania	20
Tabela 9	Próba badawcza zrealizowana w badaniu	21
Tabela 10	Charakterystyka uczestników badania CATI według różnych cech.....	25
Tabela 11	Szacowana wartość wskaźnika długoterminowego EFS (brutto) – pomiar II w podziale na PI i OP	27
Tabela 12	Szacowana wartość wskaźnika długoterminowego EFS (brutto) – pomiar II w podziale na PI.....	29
Tabela 13	Szacowana wartość wskaźnika długoterminowego EFS (brutto) – pomiar II w podziale na warstwy inne niż PI.....	31
Tabela 14	Osoby, które poprawiły swoją sytuację na rynku pracy 6 miesięcy po zakończeniu udziału we wsparciu ^a	32
Tabela 15	Pytania świadczące o zmianie sytuacji na rynku pracy na lepszą – wartość wskaźnik netto	33
Tabela 16	Szacowana wartość wskaźnika netto	33
Tabela 17	Szacowana wartość wskaźnika netto – podział na warstwy inne niż PI.....	34
Tabela 18	Sytuacja na rynku pracy 6 miesięcy po zakończeniu wsparcia osób objętych/ nieobjętych potencjalnym wpływem pandemii COVID-19.....	36
Tabela 19	Forma zatrudnienia uczestnika badania CATI – dwie perspektywy czasowe.....	39
Tabela 20	Rodzaj umowy uczestnika badania CATI – dwie perspektywy czasowe	42
Tabela 21	Wymiar czasu pracy badanych – dwie perspektywy czasowe	44

Tabela 22	Pytania świadczące o przejściu z niepewnego do stabilnego zatrudnienie	45
Tabela 23	Przejście z niepewnego do stabilnego zatrudnienia w podziale na PI	46
Tabela 24	Przejście z niepewnego do stabilnego zatrudnienia – warstwy inne niż PI	47
Tabela 25	Pytania świadczące o przejściu z niepełnego do pełnego zatrudnienia	49
Tabela 26	Przejście z niepełnego do pełnego zatrudnienia w podziale na PI	49
Tabela 27	Przejście z niepełnego do pełnego zatrudnienia – warstwy inne niż PI	50
Tabela 28	Pytanie świadczące o zmianie pracy na inną, wymagającą wyższych kompetencji, umiejętności, kwalifikacji i wiążącą się z większą odpowiedzialnością	50
Tabela 29	Zmiana pracy na inną, wymagającą wyższych kompetencji/ umiejętności/ kwalifikacji i wiążącą się z większą odpowiedzialnością w podziale na PI.....	51
Tabela 30	Zmiana pracy na inną, wymagającą wyższych kompetencji/ umiejętności/ kwalifikacji i wiążącą się z większą odpowiedzialnością – warstwy inne niż PI.....	52
Tabela 31	Pytanie świadczące o zmiany pracy na inną, wymagającą wyższych kompetencji, umiejętności, kwalifikacji i wiążącą się z większą odpowiedzialnością	53
Tabela 32	Awans w pracy w podziale na PI.....	53
Tabela 33	Awans w pracy – warstwy inne niż PI.....	54
Tabela 34	Brak zmian w sytuacji na rynku pracy badanych 6 miesięcy po zakończeniu udziału we wsparciu	56
Tabela 35	Brak zmiany stanowiska i brak awansu wśród badanych uczestników projektów .	58
Tabela 36	Pogorszenie sytuacji na rynku pracy wśród badanych uczestników projektów	59
Tabela 37	Pogorszenie sytuacji na rynku pracy 6 miesięcy po uzyskaniu wsparcia – podział ze względu na rodzaj tej sytuacji.....	61
Tabela 38	Rodzaje wsparcia przyznane w ramach interwencji EFS	63
Tabela 39	Odbiorcy określonych form wsparcia i ich sytuacja na rynku pracy 6 miesięcy po otrzymaniu wsparcia.....	66
Tabela 40	Odbiorcy określonych form wsparcia i ich sytuacja na rynku pracy 6 miesięcy po otrzymaniu wsparcia według płci	68
Tabela 41	Sytuacja na rynku pracy badanych 12 miesięcy po zakończeniu udziału w projekcie, które jednocześnie 6 miesięcy wcześniej doświadczyły jej poprawy (według form wsparcia).....	70
Tabela 42	Sytuacja na rynku pracy badanych 12 miesięcy po zakończeniu udziału w projekcie	71
Tabela 43	Niekorzystne zmiany sytuacji na rynku pracy badanych 12 miesięcy po zakończeniu udziału we wsparciu	72
Tabela 44	Osiągnięte wartości wskaźników dotyczących miejsc opieki nad dziećmi w wieku do lat 3	74
Tabela 45	Liczba utworzonych miejsc opieki nad dziećmi do lat 3 w podziale na gminy.....	74

Tabela 46 Liczba utworzonych miejsc opieki nad dziećmi do lat 3 w podziałach terytorialnych	75
---	----

Tabela 47 Wnioski i rekomendacje	77
--	----

Spis wykresów

Wykres 1 Płeć uczestników badania CATI	23
--	----

Wykres 2 Wiek uczestników badania CATI w podziale na płeć.....	23
--	----

Wykres 3 Niepełnosprawność uczestników badania CATI w podziale na płeć.....	24
---	----

Wykres 4 Wykształcenie uczestników badania CATI w podziale na płeć.....	24
---	----

Wykres 5 Sytuacja na rynku pracy 6 miesięcy po zakończeniu wsparcia osób objętych/ nieobjętych potencjalnym wpływem pandemii COVID-19 w podziale na płeć.....	37
--	----

Wykres 6 Forma zatrudnienia – dwa przedziały czasowe.....	38
---	----

Wykres 7 Rodzaj umowy, na podstawie której zatrudnieni byli badani – w dwóch przedziałach czasowych	41
--	----

Wykres 8 Wymiar czasu pracy, w jakim zatrudnieni byli badani – w dwóch przedziałach czasowych	43
--	----

Wykres 9 Zmiana pracy lub stanowiska w podziale na grupy wiekowe	52
--	----